…attava kirjauutuus

T. LEHÉN:

KANSA ja VALTIO

6 työläisopiskelijoille pidettyä kansanomaiseen ja selkeään tyyliin kirjoitettua luentoa marxilaisen valtio-opin alkeista. Teos sisältää porvarillisen valtio-opin kirpeää ja huumorintajuista arvostelua ja vastaa suurta yleisöä eniten kiinnostaviin valtiota, demokratiaa ja diktatuuria sekä erikoisesti kansandemokratian maiden ja Neuvostoliiton valtiojärjestystä koskeviin kysymyksiin.

136 sivua. Hinta nid. 380:—, sid. 430:—

KANSANKULTTUURI OY

Helsinki - Simonkatu 8.

Hinta 60:—. Helsinki 1952, Kustannusosakeyhtiö Yhteistyön Kirjapaino

"Kaikkien maiden proletaarit, yhtykää!"

Kommunisti

POLIITTIS-TEOREETTINEN AIKAKAUSLEHTI

Syyskuu 9 1952

JULKAISIJA: SUOMEN KOMMUNISTINEN PUOLUE

SUOMALAINEN

TIKKA-OMPELUKONE

SUOSITTU ULKOMAILLAKIN!

Tikka

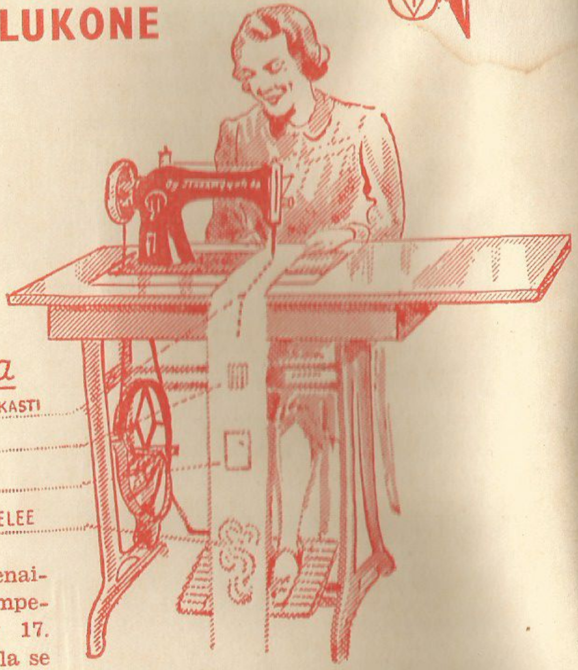

Tikka

TIKKAA TARKASTI

PARSII

PAIKKAA

KORUOMPELEE

Suomalaista uudenaikaista TIKKA-ompelukonetta on viety 17. maahan, ja kaikkialla se on uudenaikaisen, kaikkeen ompelutyöhön soveltuvan koneensa, lujan rakenteensa ja kätevyytensä takia saavuttanut naisten suosion.

Edustajia ympäri maan — asiamiehet huoltavat jatkuvasti koneen — varaosia, neuloja ja öljyjä aina saatavissa. TIKKA opettaa tytöt tikkaamaan!

Oy Tikkamyynti Ab

HELSINKI - KAISANIEMENKATU 5

PUHELIN 25 909

Kommunisti

8. VUOSIKERTA · 1952

SYYSKUU N:o 9 (176)

POLIITTIS-TEOREETTINEN AIKAKAUSLEHTI

Suurten voittojen edustajakokous

Elokuun 20. päivänä levisi yli maailman tieto Neuvostoliiton kommunistisen puolueen 19. edustajakokouksen koollekutsumisesta 5. päiväksi lokakuuta 1952. Tov. Stalinin allekirjoittamassa kokouskutsussa julkaistiin edustajakokouksen työjärjestys: 1) Keskuskomitean toimintakertomus, 2) puolueen keskusrevisiokomission toimintakertomus, 3) 19. edustajakokouksen ohjeet viidettä viisivuotissuunnitelmaa varten vv. 1951—1955, 4) NKP(b)n uudet säännöt ja 5) puolueen keskuselinten vaalit. Samanaikaisesti julkaistiin luonnos 19. edustajakokouksen ohjeiksi viidettä viisivuotissuunnitelmaa varten, ehdotus puolueen uusiksi säännöiksi sekä — muutamaa päivää myöhemmin — sääntökysymyksen alustajan tov. N. S. Hrushtsjevin teesit uusista säännöistä.

Kun tarkastelee nyt kokoontuvan 19. edustajakokouksen työjärjestystä, kiintyy huomio ennen kaikkea viidenteen viisivuotissuunnitelmaan ja puolueen uusiin sääntöihin. Näiden kysymysten esilleottaminen on jo sinänsä osoituksena siitä, että Neuvostoliitto on kehityksessään jälleen astunut merkittävän askeleen eteenpäin. On tullut tarpeelliseksi tehdä johtopäätökset kuljetusta tiestä ja määritellä tehtävät edessäolevaa lähivuosien taivalta varten.

Nykyisessä erittäin kärjistyneessä kansainvälisessä tilanteessa kaikkien maiden kommunistiset puolueet ja työtätekevät odottavat suurella mielenkiinnolla Neuvostoliiton kommunistisen puolueen selostusta ja arviota kansainvälisistä kysymyksistä ja erikoisesti rauhan ja sosialismin voiton näköaloista.

*

Toinen maailmansota keskeytti XVIII edustajakokouksessa määritellyt taloudellisen rakennustyön tehtävät. Mutta sodan päätyttyä laadittiin vv. 1946—1950 kansantalouden jälleenrakentamisen ja kehittämisen viisivuotissuunnitelma, jonka menestyksellinen ylittäminen

ja valtavat voitot kommunismin suurtöissä ovat perustana entistä suuremmille kehitystavoitteille. Menestyksellinen luonnonuudistustöiden, vesivoimalaitosten ja kanavien rakennustöiden suorittaminen jättiläismitassa ovat jouduttaneet uuden rakennustyöohjelman määrittelyä, joka esitetään viidennen viisivuotissuunnitelman ohjelmaluonnoksessa.

Neuvostoliiton kansat, jotka ovat nähneet ponnistustensa parantavan vuosi vuodelta kaikkien kansalaisten aineellista asemaa, osoittavat parhaillaan uusin työsaavutuksin hyväksymisensä uudelle viisivuotissuunnitelmalle, jossa sanotaan:

"Viides viisivuotissuunnitelma määrittelee Neuvostoliiton kansantalouden uuden voimakkaan nousun ja turvaa kansan aineellisen hyvinvoinnin ja sivistyksellisen tason jatkuvan huomattavan nousun. Viisivuotissuunnitelman täyttäminen tulee olemaan pitkä askel eteenpäin sosialismista kommunismiin kehityksen tiellä."

Tämä eteneminen ilmenee havainnollisesti esitetyissä tavoitteissa vuosiksi 1951—1955. Teollisuustuotanto lisääntyy 70 %lla, vuosittaisen lisäyksen ollessa keskimäärin 12 %. Valtion pääomasijoitukset teollisuuteen kaksinkertaistuvat vv. 1946—1950 verraten. Kansantalouden perustan, raskaan teollisuuden ohella kehittyy vielä nopeammin raskas konerakennusteollisuus. Tuotantovälineiden tuotannon kasvuvauhdiksi on määritelty 13 %, kulutustarvikkeiden tuotannon kasvuvauhdiksi 11 % vuodessa. Maatalouden tuotannon kasvun turvaa jatkuva koneistaminen, satoisuuden kohottaminen, karjan pääluvun lisääminen ja sen tuottoisuuden parantaminen. Maatalouden käytössä olevien traktorien yhteinen tehomäärä kasvaa viisivuotiskaudella 50 %lla. Viljan kokonaissato kohoaa arviolta 40—50 %lla.

Tuotannon kohoamisen ja kansantalouden yleisen nousun pohjalla tapahtuu väestön elintason jatkuva kohoaminen. Väestölle myytävien kulutustarvikkeiden määrä kasvaa viisivuotiskaudella niiden tuotannon nousua vastaavasti: lihan 90 %lla, kalatuotteiden 70 %lla, juuston ja kasvisrasvojen 2-kertaisesti, erilaisten säilykkeiden 2,5—3-kertaisesti, sokerin ja viinin 2-kertaisesti, vaatteiden 80 %lla, kankaiden 70 %lla, jalkineiden 80 %lla jne.

Kansantulo kokonaisuudessaan kasvaa vähintäin 60 %lla. Valtion määrärahoja sosiaalivakuutukseen lisätään noin 30 %lla. Työläisten reaalipalkat kohoavat 35 %lla, kolhoositalonpoikien luontais- ja rahatulot vähintäin 40 %lla. Työläisten ja virkailijoiden asunto-olojen parantamiseksi kehitetään edelleen asuntotuotantoa, johon viisivuotiskaudella käytetään noin 2 kertaa enemmän pääomia kuin neljännen viisivuotiskauden aikana. Sairaala-, parantola- ja lepokotiverkostoa laajennetaan niin, että sairaspaikkojen lukumäärä lisääntyy 20 %lla, parantolapaikkojen noin 15 %lla ja lomakotipaikkojen 30 %lla.

Samanaikaisesti kun Neuvostoliiton ja kansandemokratian maiden kansat ovat innostuksella vastaanottaneet tiedon uuden viisivuotissuunnitelman tavoitteista, on myös kapitalististen maiden kansojen huomio kiintynyt NKP(b)n 19. edustajakokouksen kysymyksiin. Kaikkialla keskustellaan uuden viisivuotissuunnitelman tavoitteista. Maailman rauhaarakastavat kansat näkevät niissä uuden vakuuttavan osoituksen rauhanomaisen rakennustyön mahdollisuudesta ja hedelmällisyydestä. Mutta samalla voidaan havaita toinenkin peruslinja NKP(b)n 19. edustajakokoukseen ja sen kysymyksiin suhtautumisessa. Porvarillis-sosialidemokraattinen lehdistö, joka ei ole voinut vaieta niistä, on kirjoituksissaan ja uutisissaan koettanut päähuomion keskittää amerikkalaisten uutistoimistojen esittämiin otaksumiin, poliittiseen kannunvalantaan, vääristelyihin ja jopa parjaukseen. Näillä valheillaan taantumuslehdistö koettaa salata kansoilta uuden viisivuotissuunnitelman tavoitteiden avaamat valtavat kehitysnäköalat ja Neuvostoliiton rauhanomaisen rakennustyön jatkuvan kehityksen.

Neuvostoliiton viidennen viisivuotissuunnitelman herättämä huomio kaikkialla maailmassa osoittaa sen valtavan kansainvälisen merkityksen. Neuvostoliitto rakentaa kommunistista yhteiskuntaa, hämmästyttäen maailmaa jatkuvilla uusilla saavutuksilla. Kansat, jotka elävät vielä kapitalistisen järjestelmän oloissa, sodan ja talouspulan varjossa, seuraavat suurella innostuksella Neuvostoliiton kansantalouden kehitystä. Neuvostoliiton esimerkki, sen rauhanomaisen rakennustyön suursaavutukset ja kansan elintason horjumaton nousu, kumoavat porvarillis-sosialidemokraattisen hinta-, palkka- ja koko talouspropagandan väittämät ja rohkaisevat kapitalistimaiden kansoja yhä päättävämpään taisteluun kapitalismin orjuutta ja riistoa vastaan. Porvarillis-sosialidemokraattisen lehdistön avuttomat yritykset valhein ja vääristelyin tukea horjuvaa kapitalismia, kaatuvat kerta toisensa perästä Neuvostoliiton taloudellisten voittojen painosta.

*

Mitä Neuvostoliiton uuden viisivuotissuunnitelman tavoitteita ilmaisevat prosenttiluvut kertovat?

Jos merkitsemme Neuvostoliiton teollisuuden tuotantotason vuonna 1940 luvulla 100, saamme vuoden 1950 tasoksi luvun 173 ja vuoden 1955 luvuksi 294. Vuosina 1951/55 tapahtuva tuotannon l i s ä y s ilmaistaan luvulla 121, mikä on suurempi kuin Neuvostoliiton teollisuuden koko tuotanto v. 1940. Puhuessaan vuonna 1946 Neuvostoliiton sodassa saavuttaman voiton perusteista tov. Stalin sanoi, että neuvostomaan sosialistinen teollisuus luotiin kolmentoista vuoden aikana. Kun tuotannon lisäys vuosina 1951/55 ilmaistaa luvulla 121, merkitsee se, että viidessä vuodessa Neuvostoliiton teollisuus kasvaa enemmän kuin kolmessatoista vuodessa ennen sotaa.

Vertaus osoittaa *"sosialismin suuren elinvoiman, sosialistisen talousjärjestelmän perinpohjaisen etevämmyyden kapitalismiin verraten"*, sillä mikään kapitalistinen maa ei voi osoittaa vastaavia kehitysnumeroita. Viisivuotissuunnitelmaa koskevien ohjeiden luonnoksessa sanotaan edelleen: *"Tämä viisivuotissuunnitelma on rauhallisen taloudellisen ja sivistyksellisen rakennustyön suunnitelma."* Sellaisena se on vastakohtana kapitalististen maiden taloudelle, jota imperialistiset hallitukset militarisoivat ja joka palvelee kapitalistien kasvavien suurvoittojen saalistusta ja työtätekevien joukkojen nälkiinnyttämistä.

Hyväksyessään uuden viisivuotissuunnitelman ohjeet NKP(b)n 19. edustajakokous osoittaa havainnollisesti, mihin voidaan päästä sosialistisen suunnitelmatalouden oloissa kapitalismin kukistamisen jälkeen. Uusi viisivuotissuunnitelma on jälleen osoituksena siitä, että tuotantovälineiden ja kulutustarvikkeiden tuotantoa voidaan laajentaa kansantalouden tarpeiden mukaisesti ja kohottaa samalla vuosi vuodelta työtätekevän kansan elintasoa tarvitsematta pelätä liikatuotantopulia, työttömyyttä ja tuotannon häiriintymistä. Kansantalouden johtavaksi periaatteeksi tullut kansan tarpeiden tyydyttäminen on poistanut kaikki kapitalistisesta riistotaloudesta johtuvat kiroukset.

Nykyään, kun kapitalistisissa maissa talouselämän vaikeudet ovat lisääntymässä ja työttömyys ja elintason aleneminen uhkaavat työväenluokan toimeentuloa, on erikoinen syy huomioida viisivuotissuunnitelman ohjelmaluonnoksessa esitetty ajatus *"taloudellisten suhteiden kehittämisestä kaikkien maiden kanssa, jotka haluavat kehittää kauppaa tasa-arvoisuuden ja keskinäisen edun pohjalla"*. Tämän mahdollisuuden hyväksikäytöstä riippuu, kun talouspula uhkaa supistaa yksipuolista vientiämme länteen ja ostokyvyn aleneminen rajoittaa kotimarkkinateollisuuttamme, täystyöllisyyden säilyttäminen ja toimeentulon turvaaminen maamme työtätekevälle kansalle. Siksi Neuvostoliiton viides viisivuotissuunnitelma rohkaisee Suomen työväenluokkaa entistä päättävämmin ja rohkeammin puolustamaan taloudellisen yhteistyön kehittämistä Neuvostoliiton ja kansandemokratian maiden kanssa kauppavaihdon lisäämiseksi. Viisivuotissuunnitelman antamaa mahdollisuutta on käytettävä hyväksi.

*

NKP(b)n 19. edustajakokouksen työjärjestyksen toisena suurimerkityksellisenä kysymyksenä on uusien sääntöjen hyväksyminen. Sääntömuutokset koskevat puolueen nimeä, jäsenyyttä, jäsenvelvollisuuksia ja oikeuksia, puolueen johtoelimien uudelleenjärjestelyä jne. Muutoksissa ilmenee XVIII puoluekokouksen jälkeen tapahtunut kehitys yhteiskunnallisissa oloissa sekä 13 vuoden aikana saatu kokemus puoluetyössä.

Puolue esitetään nimettäväksi Neuvostoliiton Kommunistiseksi puolueeksi Yleisliittolaisen Kompuolueen asemesta, jättäen lisäksi pois sanan "bolshevikit", koska katsotaan, että sitä vastaa nykyään täysin sana "kommunisti". Puolueen täytettyä tehtävänsä kapitalismin ja riiston hävittämiseksi ja sosialistisen yhteiskunnan rakentamiseksi, sen edessä on uusi historiallinen tehtävä. Säännöissä määritellään puolueen perustehtäväksi *"kommunistisen yhteiskunnan rakentaminen siirtymällä vähitellen sosialismista kommunismiin, kohottaen kesKeytymättä yhteiskunnan aineellista ja sivistyksellistä tasoa, kasvattaen yhteiskunnan jäseniä internationalismin ja kaikkien maiden työtätekevien veljellisten yhteyksien rakentamisen hengessä, lujittaen kaikinpuolin Neuvostosynnyinmaan puolustusta vihollisten hyökkäyksiä vastaan"*.

Neuvostoliiton Kommunistinen puolue määritellään *"samoinajattelevien kommunistien vapaaehtoiseksi taisteluliitoksi, joka on järjestetty työväenluokan, työtätekevän talonpoikaiston ja työtätekevän sivistyneistön ihmisistä"*. Puolueen jäsenenä voi olla jokainen kansalainen, joka ei riistä toisen työtä ja tunnustaa puolueen ohjelman ja säännöt, osallistuu niiden toteuttamiseen, työskentelee jossain puoluejärjestössä ja täyttää puolueen päätökset.

Säännöissä määritellään entistä selväpiirteisemmin ja yksityiskohtaisemmin puolueen jäsenen velvollisuudet puolueen yhteyksien lujittamiseksi joukkoihin, joukkojen vaatimusten ja tarpeiden tyydyttämiseksi ja puolueen politiikan ja päätösten merkityksen selvittämiseksi, muistaen, että *"puolueemme voima ja voittamattomuus on sen läheisissä katkeamattomissa siteissä kansaan"*.

Edelleen korostetaan arvostelun ja itsearvostelun merkitystä puolueessa ja velvoitetaan jäseniä kehittämään arvostelua alhaalta, tuomaan ilmi puutteet työssä ja poistamaan niitä. Arvostelun tukahduttaminen on raskas pahe, johon syyllistyneellä ei ole paikkaa puolueen riveissä.

*

Tosiasia NKP(b)n 19. edustajakokouksen koollekutsumisesta on valtava ja historiallisesti merkittävä tapahtuma. Voimme olla varmoja, että se tulee tekemään historiallisesti merkityksellisiä ja ratkaisevia päätöksiä. Meille on erikoisen suuresta merkityksestä seurata tarkoin edustajakokousta, tutkia sen alustukset ja päätökset, sillä sitä kokemusta, teoreettista tietoisuutta, tilanteen erittelyä, Marxin—Engelsin—Leninin—Stalinin opin pohjalla ei ole millään muulla puolueella kuin on bolshevikkien, Leninin—Stalinin puolueella. Bolshevistisen puolueen esimerkki, sen rohkeus ja peräänantamattomuus on meille paras kompassi kansainvälisen ja oman maamme tilanteen pohjalla tehtäviämme ratkaistaessa.

I. POMELOV:

Neuvostoliiton työväenluokka — johtava voima taistelussa kommunismin puolesta*)

Marxismi-leninismi opettaa, että työväenluokka on loppuun asti johdonmukainen vallankumouksellinen luokka, työtätekevien vapauttaja riistosta ja orjuudesta, johtava voima sosialismin ja kommunismin rakentamisessa.

Marxismin klassikot ovat tutkimusten nojalla osoittaneet, että ainoa oikea tie sosialismiin käy proletaarisen vallankumouksen ja proletariaatin diktatuurin kautta. Tämän vuoksi kysymys proletariaatin diktatuurista, sen saavuttamis- ja lujittamiskeinoista on tärkein kysymys marxismin-leninismin teoriassa.

Marxismi-leninismi opettaa, että vallankumouksen onnistumisen edellytyksenä eivät ole ainoastaan suotuisat olosuhteet. Kehittäessään kysymystä sosialistisen vallankumouksen toteuttamisen keinoista ja teistä, Lenin ja Stalin korostivat erikoisen tärkeinä sellaisia tekijöitä kuin proletariaatin ja sen etujoukon — kommunistisen puolueen vallankumouksellisuus. ”Vallankumouksen voitto ei tule koskaan itsestään. Sitä täytyy valmistella ja se täytyy valloittaa. Mutta tähän valmisteluun ja valloitukseen pystyy ainoastaan voimakas proletaarinen vallankumouksellinen puolue.” (J. V. Stalin, Kootut, nid. 13, siv. 298.)

Käytäntö on osoittanut tämän leniniläis-stalinilaisen väittämän täydelleen oikeaksi. Venäjän työväenluokan mahtavuus ja sen vallankumouksellisuus tulivat ilmi ennenkaikkea siinä, että se loi Leninin ja Stalinin johdolla sankarillisen bolshevikkien puolueen.

Leninin ja Stalinin kasvattama ja johtama bolshevistinen puolue nosti korkealle luovan marxismin lipun, ja ryhtyi säälimättömään taisteluun II internationalen opportunismia vastaan. Murskaten II internationalen dogmit, puolustaen vallankumouksellista marxismia, kehittäen sitä uutta aikakautta — imperialismin ja proletaaristen vallankumousten aikakautta — vastaavaksi, Lenin ja Stalin loivat todella vallankumouksellisen työväenliikkeen teoreettiset perusteet, takoivat uudet taisteluaseet — proletaarisen vallankumouksen teorian ja taktiikan. Pohjautuen olennaisesti marxismin teoriaan he loivat muutamien vanhentuneiden säännösten ja johtopäätösten tilalle uusia säännöksiä ja johtopäätöksiä, jotka vastasivat uusia historiallisia olosuhteita. Venäjän työväenluokalla oli monipuoliset varusteet taistelussa kapitalismin kukistamiseksi ja sosialismin rakentamiseksi.

Tärkeimmäksi perustaksi maamme työväenluokan voittamattomuudelle ja mahdille muodostui sen rivien yhtenäisyys marxismin-leninismin lipun alla, yhtenäisyys, jonka bolshevistinen puolue oli luonut sitkeässä taistelussa pikkuporvarillisia puolueita vastaan. Kaikki työväenluokan viholliset — eserrit, menshevikit, nationalistit — vastustivat ankarasti bolshevistista, vallankumouksellista politiikkaa. Mutta Venäjän työväenluokka, omaksuttuaan vallankumouksellis-demokraattiset ja sosialistiset traditiot, lähti kulkemaan bolshevikkien, Leninin ja Stalinin tietä, omaksui heidän aatteensa, tuki heidän suunnitelmiaan ja heitti syrjään ne, jotka kutsuivat sitä opportunismiin ja sovintoon kapitalismin kanssa. Ainoastaan Leninin-Stalinin puolueen politiikka antoi työväenluokalle selvän päämäärän, kehitti sen aloitekykyä, johdatti sen historiallisen luomistyön laajalle näyttämölle. Koeteltuaan vallankumouksen palossa kaikki puolueet, jotka kilpailivat vaikutusvallasta työläisiin, Venäjän proletariaatti ryhmittyi Lokakuun vallankumouksen tullen bolshevistisen puolueen ympärille, joka oli ainoa proletaarinen puolue.

Työväenluokan ja kansanjoukkojen luomisvoimasta ammensi puolue uskonsa siihen, että sen politiikka, sen suurisuuntaiset suunnitelmat ovat toteutettavissa. Rajaton usko joukkojen luomisvoimaan on eräs puolueemme erikoispiirteitä, jossa se eroaa opportunistista puolueista. Se nujersi halveksittavat trotskilaissinovjevilaiset ja buharinilaiset sovittelijat, jotka pyrkivät myrkyttämään työväenluokan sielun epäluottamuksella sosialismin rakentamisen mahdollisuutta kohtaan maassamme. Se on kasvattanut ja kasvattaa työtätekevien joukot horjumattomasti uskomaan omiin voimiinsa, Leninin-Stalinin aatteen historialliseen oikeudenmukaisuuteen ja voittamattomuuteen.

Neuvostoliiton työväenluokka yhdessä työtätekevän talonpoikaiston kanssa, Leninin-Stalinin puolueen johdolla murskasi ulkomaiset maahanhyökkääjät ja porvarillis-aatelisen vastavallankumouksen sekä voitti ne suunnattomat vaikeudet, joita toi muassaan historiassa ennennäkemätön kymmenien miljoonien ihmisten elämän perusteellinen uudelleenrakentaminen. Se pystytti sosialistisen talouden, muutti synnyinmaamme sosialismin horjumattomaksi linnakkeeksi ja koko maailman sorrettujen ja riistonalaisten majakaksi. Neuvostokansa puolusti voitokkaasti

*) Lyhennettynä.

suuria sosialistisia saavutuksiaan raskaassa sodassa fasismia vastaan. Neuvostoliiton työväenluokka on itsekin muuttunut yhteiskunnallisessa elämässä tapahtuneiden muutosten ja uudistusten mukana, ja on nyt etummaisen luokan ominaisuudessa yhteiskunnan valtiollisessa johdossa ja toimii etujoukkona koko kansan kamppailussa sosialistisen synnyinmaamme mahdin jatkuvan lujittumisen puolesta. Se ohjaa neuvostoyhteiskuntaa kommunismin tielle.

*

Neuvostoliiton historiallista kokemusta on pidettävä havainnollisena vahvistuksena marxilaisleniniläiselle asettamukselle siitä, että ihmiskunnan jatkuva edistys ja kehitys ovat mahdollisia vain siinä tapauksessa, jos yhteiskunta luovuttaa valtiollisen johdon työväenluokan käsiin.

Mikään luokka ei ole vaikuttanut niin syvällisesti elämän uudestirakentamiseen kuin työväenluokka. Muiden luokkien vallankumouksia toteutettiin yhteiskunnan riistäjävähemmistön etuja silmälläpitäen. Yhden riistomuodon tuhottuaan he asettivat sijalle toisen riistomuodon. Porvariston herruuden lujittumista seurasi miljoonien pienomistajien ja talonpoikien vararikko, sitä seurasi työläisjoukkojen nälkiintyminen, sairaudet ja suunnaton kuolleisuus. Tällaista herruutta rakennettiin kansan elämän kustannuksella.

Mutta proletaarinen vallankumous, jota suoritetaan yhteiskunnan enemmistön etuja silmälläpitäen, loi työväenluokan diktatuurin, hävitti kaikenlaisen riiston maastamme, toi kansalle poliittisen vapauden ohella valtavat aineelliset ja kulttuurietuisuudet. Suuri Lokakuun vallankumous aikaansai syvällisen muutoksen kaikilla yhteiskunnallisen elämän aloilla, talouselämässä, politiikassa, ideologiassa, kulttuurissa, tottumuksissa ja työtätekevien joukkojen elämässä. Nyt on kaikkien nähtävissä se tosiasia, että proletariaatin diktatuurin valtio on juuri se poliittinen muoto, jonka puitteissa tapahtui proletariaatin ja kaikkien työtätekevien vapautus, sosialismin rakentaminen ja kommunismin rakentamisen alullepano maassamme.

Lenin ja Stalin opettavat, että proletariaatin diktatuuri merkitsee proletariaatin valtiollista johtoasemaa yhteiskunnassa ja erikoista luokkaliiton muotoa työväenluokan — joka toimii työtätekevien etujoukkona — ja lukuisten epäproletaaristen työtätekevien kansalaispiirien välillä, samoin liittoa talonpoikaiston kanssa päämääränä pääoman kukistaminen ja sosialismin lopullinen voitto; kuitenkin sillä ehdolla, että tämän liittoutuman johtavana tekijänä on työväenluokka.

Maamme työväenluokka on liitossa talonpoikaiston kanssa ja valtaansa hyväksikäyttäen rakentanut Leninin-Stalinin puolueen

johdolla talouselämän uudelleen, se on pystyttänyt sosialismin maahamme. Neuvostovallan ensimmäiset toimenpiteet Lokakuun vallankumouksen jälkeen loivat perustan uusille sosialistisille tuotantosuhteille suurteollisuudessamme, joka puolestaan muodostaa taloudellisen vipusimen maatalouden uudelleenrakentamiselle.

”Meidän teollisuutemme, — sanoi tov. Stalin — on johtava alku koko kansantalousjärjestelmällemme, se vetää, se johtaa eteenpäin kansantalouttamme, maatalous mukaanluettuna. Se järjestää uudelleen, oman muotonsa mukaan, koko meidän kansantaloutemme ja ohjaten maataloutta johdattaa talonpoikaiston osuuskuntien kautta sosialistisen rakennustyön uomiin.” (Kootut, nid. 8, siv. 132).

Maan sosialistinen teollistaminen on johtanut sosialististen tuotantosuhteiden lopulliseen vakiintumiseen teollisuudessa ja luonut edellytykset maatalouden sosialistiselle uudistamiselle.

Maassamme vakiintuneet sosialistiset tuotantosuhteet antavat tuotantovoimille laajoja kehitysmahdollisuuksia. Uusien sosialististen tuotantosuhteiden valtava merkitys tuotantovoimien ennennäkemättömän kehityksen jouduttajina kuvastuu erikoisen selvästi Neuvostoliiton kansantalouden mahtavassa nousussa. Kansantaloudelle mittaamattomia vahinkoja tuottaneesta kahdesta sodasta huolimatta, on maassamme työväenluokan diktatuurin aikana päästy suurenmoisiin saavutuksiin. Marxin ja Engelsin ennakkoarviot, että proletariaatti käyttää poliittista herruuttaan hyväkseen kartuttaakseen mahdollisimman pian tuotantovoimien määrää, ovat toteutuneet.

Neuvostoliiton talouselämässä tapahtunut käänne heijastuu kaikilla yhteiskunnallisen elämän aloilla. Proletaarisen vallankumouksen voitto on perusteellisesti muuttanut maamme työtätekevien asemaa. Sosialistinen järjestelmä loi edellytykset väestön aineellisen ja kulttuurisen tason jatkuvalle kehitykselle. Työttömyys on tuntematon käsite Neuvostoliitossa, jokainen työtätekevä on varma huomisesta päivästä. Riiston, kurjuuden ja työttömyyden hävittäminen työtätekevien keskuudessa on saavutus, josta porvarillisten maiden työtätekevät eivät voi edes uneksia. Onhan tunnettua, että kapitalismin kehityksen mukana työtätekevien asema jatkuvasti huononee: rikkaudet keskittyvät yhä pienenevän monopolistikoplan käsiin, samalla kun yhteiskunnan enemmistö kulkee yhä suurempaa kurjistumista kohti. Meillä taasen on kansan hyvinvointi jatkuvassa nousussa.

Yhteiskuntamme luokkarakenne on muuttunut talouselämässä tapahtuneita muutoksia vastaavasti. Riistäjäluokat on hävitetty maastamme. Neuvostolaisen sosialistisen yhteiskunnan muodostaa kaksi toisilleen ystävällismielistä luokkaa — työläiset ja talonpojat sekä myös sivistyneistö.

Kapitalismi kärjistää luokkavastakohtia, aiheuttaen porvarillisessa yhteiskunnassa sisäistä epävakaisuutta. Neuvostoyhteiskunta, joka perustuu sosialistiseen talousjärjestelmään ja tuotantovälineitten yhteiskunnalliseen omistukseen, ei tunne luokkavastakohtia ja on horjumaton, kestävä ja voimakas, koska maassamme työläisten, talonpoikien ja sivistyneistön edut ovat samanlaisia, ja koska kansamme keskuudessa vallitsee horjumaton poliittinen ja moraalinen yhtenäisyys. Käytännössä on todettu, että Neuvostoliiton työväenluokka toteuttaa menestyksellisesti historiallista tehtäväänsä, joka edellyttää luokkien hävittämistä ja luokattoman kommunistisen yhteiskunnan luomista.

Leniniläis-stalinilaisen kansallisuuspolitiikan ansiosta on Neuvostoliitto ensimmäisen kerran maailmanhistoriassa onnistunut ratkaisemaan kansallisuuskysymyksen. Kun imperialismi merkitsee kansojen vapauden ja riippumattomuuden julmaa sortoa, maiden ryöstämistä ja valloitussotia, niin sosialismi luo kansojen keskeistä rauhaa ja ystävyyttä. Kun työväenluokka rakentaa sosialistista yhteiskuntaa, solmii se uudet, täysin tasavertaiset ja ystävällistä yhteistoimintaa edellyttävät suhteet kansojen välille kaikilla yhteiskunnallisen elämän aloilla. Työväenluokka on proletaarisen internationalismin, kansojen välisen ystävyyden ja neuvostoisänmaallisuuden vaalija. Lujin sitein se yhdistää kaikki maamme kansat yhdeksi ainoaksi perheeksi. Uudet, sosialistiset neuvostovallan aikana muodostuneet kansallisvaltiot uurastavat, työväenluokan ja sen internationalistisen puolueen johdolla, yhden yhteisen asian hyväksi — he lujittavat sosialistisen synnyinmaansa mahtia, rakentavat kommunismia.

Kommunistisen puolueen johtaman työväenluokan voitto on johtanut porvarillisen ideologian kukistumiseen, ja ainoan tieteellisen edistyksellisen, marxilais-leniniläisen ideologian juurtumiseen yhteiskunnassamme. Bolshevistinen puolue on käydessään sitkeätä taistelua leninismin vihollisia vastaan kasvattanut sosialistista tietoisuutta laajoissa kansanjoukoissa. Marxismi-leninismi — työväenluokan ideologia — on muodostunut Neuvostoliitossa yleiskansalliseksi ideologiaksi. Neuvostoyhteiskunnassa on astunut esiin uusi, kommunistinen moraali, työväenluokan moraali, jonka perustana on kamppailu kommunismin rakentamiseksi. Maassamme on kasvanut uusi ihminen, sosialismin aikakauden ihminen, neuvostoisänmaan innokas ystävä. Kansalaistemme uudistunut luonne on selvästi ilmennyt niin heidän sankarillisissa teoissaan toisen maailmansodan aikana, kuin myös sodanjälkeisessä rauhanomaisessa luovassa työssä.

Neuvostomaassa ovat kaikki kulttuuriarvot kansan omaisuutta. Päin vastoin kuin porvaristo, joka imperialismin aikakaudella esiintyy kulttuurin vihollisena, nostaen pinnalle kaiken taantumuksellisen, toimii työväenluokka, joka on edistyksellinen, kommunismia kohti pyrkivä luokka, kaikkien ihmiskunnan luomien kulttuuriarvojen todellisena vaalijana. Kommunismia rakentaessaan työväenluokka huomioi kaikki tieteen, tekniikan, kirjallisuuden ja taiteen saavutukset. Se ottaa parhaat, demokraattiset, edistykselliset ainekset menneiden aikojen kulttuurista, arvostelee ja muokkaa näitä kulttuuriperinteitä päämääränään sosialistisen kulttuurin luominen ja sen jatkuva kehitys.

Kuten tov. Stalin ennakolta näki, muodostui meidän maamme, vallankumouksellisine tottumuksineen ja traditioineen, todelliseksi edistyksellisen tieteellisen ajattelun ja kulttuurin linnakkeeksi ja tyyssijaksi. Neuvostokansa sovelluttaa tieteen saavutuksia sosialistisen tuotannon kehittämiseen, luonnon uudistamiseen ja kommunismin rakentamiseen. Leninin-Stalinin puolueen johtamien kansanjoukkojen koko luova toiminta pohjautuu luonnonlakien ja yhteiskunnan tieteelliseen tuntemukseen.

Neuvostolaisen talouselämän ja kulttuurin jatkuva kasvu, neuvostokansalaisten aineellisen hyvinvoinnin ja kulttuuritason nousu, — kaikki tämä todisteena sosialistisen järjestelmän verrattomasta etevämmyydestä kapitalistiseen järjestelmään nähden. Kestettyään fasistisia maahanhyökkääjiä vastaan käydyn sodan ankarat koettelemukset osoitti Neuvostoliiton työväenluokan ja talonpoikaiston luoma neuvostojärjestelmä olevansa kaikkein elinkykyisin järjestelmä, parempi kuin mikään ei-neuvostolainen järjestelmä. Käytännössä on todettu kahden vastakkaisen kehityssuunnan olemassaolo, nimittäin: mitä pitemmälle porvariston herruus, imperialismi, jatkuu, sitä suurempaan rappiotilaan vaipuu porvarillinen yhteiskunta, ja päinvastoin, mitä pitemmälle sosialismi kehittyy, sitä selvemmin tulee näkyviin sen paremmuus, sitä nopeammin tapahtuu yhteiskunnallisen kehityksen kulku. Kapitalismi kulkee tuhoaan kohti, mutta neuvostolainen yhteiskunta, etujoukkonaan työväenluokka ja johtajanaan Leninin-Stalinin puolue, kulkee ihmisonnen korkeimpia huippuja — kommunismia kohti.

Jatkuu

INKERI LEHTINEN:

Saksan kansan taistelu rauhan ja sosialismin puolesta

Saksan Sosialistisen Yhtenäispuolueen II konferenssi, joka kokoontui heinäkuun puolivälissä Berliinissä, oli kansainvälinen merkkitapaus. Jo siitä, että 22 maan kommunistiset ja työväenpuolueet olivat lähettäneet sinne edustajansa, näkyi, miten jännittyneinä eri maiden työtätekevät seuraavat Saksan kehitystä ja miten ratkaiseva merkitys Saksan edistyksellisen kansanosan taistelulla on Euroopan rauhalle. Konferenssin päätöksillä on kansainvälinen kantavuus. Saksan sisäisen kehityksen kannalta niitä voidaan täysin perustellusti sanoa historiallisiksi.

Tässä konferenssissa suoritettiin yhteenveto fasismin murskaamisen jälkeen kuluneiden 7 vuoden kehityksestä ja asetettiin kaksi suurta tehtävää:

Kansallinen vapaustaistelu amerikkalaisia, englantilaisia ja ranskalaisia miehittäjiä vastaan Länsi-Saksassa ja Bonnin vasallihallituksen kukistaminen, siirtyminen sosialismin suunnitelmalliseen rakennustyöhön Saksan Demokraattisessa Tasavallassa.

Puoluekokous yhtenäisyyttä rakentamassa

Kokous käsitteli asiantuntemuksella niin Länsi- kuin Itä-Saksan tämän hetken taistelukysymyksiä. Puoleentoistatuhanteen nousevassa edustajien joukossa oli mukana huomattava joukko Länsi-Saksassa toimivan Kommunistisen Puolueen edustajia. Sosialistisen Yhtenäisyyspuolueen toiminta-alue on Saksan Demokraattinen Tasavalta, mutta se on yhteistyössä Länsi-Saksan Kommunistisen Puolueen kanssa, jonka taistelua Itä-Saksassa suoritettu uudistus- ja rakennustyö rohkaisee ja edistää.

Sosialistisen Yhtenäisyyspuolueen pääsihteeri toveri Walter Ulbricht esitti konferenssille mielenkiintoisen erittelyn nykytilanteesta ja sen Saksan kansalle asettamista tehtävistä. Niin selostuksessa kuin keskustelussakin lausuttiin painokkaasti, että keskeinen kysymys on edelleenkin taistelu Saksan yhtenäisyyden ja rauhansopimuksen puolesta.

Saksan pirstoutuneisuus on kipeä haava jokaiselle saksalaiselle isänmaanystävälle, asukoon hän millä puolella Saksaa tahansa. Saksan Yhtenäisyyspuolueen ja Saksan Demokraattisen Tasavallan hallituksen johdonmukainen ja selvä kanta Saksan valtakunnallista yhtenäisyyttä koskevassa kysymyksessä on hankkinut sille myötätuntoa ja kannatusta myös Länsi-Saksan laajoissa kansalaispiireissä. Bonnin hallituksen omalaatuinen "rauhansopimus" Atlantin sotaliiton valtioiden kanssa loukkaa syvästi saksalaisten kansallistunnetta. K.o. sopimuksen mukaan Yhdysvaltain, Englannin ja Ranskan hallituksilla on "erikoisoikeus" sijoittaa sotavoimiaan Länsi-Saksan alueelle, julistaa poikkeustila ja

ottaa sen aikana käsiinsä koko hallitusvalta. Länsivallat voivat sopimukseen vedoten puuttua mielin määrin Länsi-Saksan sisäisiin asioihin, vieläpä käyttää asevoimiaan painostaakseen vaatimuksiaan läpi. Enemmänkin. Sopimuksesta käy ilmi, että länsivallat yrittävät laajentaa näitä erikoisoikeuksiaan koko Saksaa koskeviksi maan yhdistymisen ollessa kysymyksessä. Sen näkevät Länsi-Saksan porvarillisetkin piirit. Yhtenäisyyspuolueen puheenjohtaja toveri Wilhelm Pieck muistutti "Deutsche Zeitung und Wirtschafts-Zeitung"-nimisen lehden sanoista kesäkuun 4 pltä 1952, jolloin lehti kirjoitti:

"Neljäs ja viides artikla, jotka muodostavat yleissopimuksen ytimen, osoittavat pikemminkin, että nykyisestä miehityshallinnosta ei periaatteellisesti eikä oikeudellisesti katsoen ole mitään muutettu."

Saksan kansa on kuluneiden vuosien aikana joutunut kerta kerran jälkeen vertaamaan läntisten miehitysvaltojen ja Neuvostoliiton asennetta Saksan itsemääräämisoikeutta koskevissa kysymyksissä. Se on voinut todeta, että kaikki Neuvostoliiton tekemät esitykset perustuvat Saksan kansan itsemääräämisoikeuden tunnustamiseen. Niin on ollut asianlaita mm. paljon kiistelyä aiheuttaneessa kysymyksessä Saksan vaaleista. Neuvostoliitto on edustanut sitä kantaa, että vaaleista päättäminen on Saksan kansan sisäinen asia, josta olisi niin Länsi- kuin Itä-Saksankin edustajien sovittava. Neuvostoliiton esitys Saksan rauhansopimuksen perusteiksi lähtee samalta periaatteelliselta pohjalta. Senvuoksi Saksan yhdistymisen kannattajat tuntevat puolueisiin katsomatta myötämielisyyttä Neuvostoliiton esityksiä kohtaan ja vaativat niitä maansa rauhansopimuksen ja suurvaltaneuvottelun pohjaksi.

Tulkoon lyhyesti mainituksi myös kokouksen suorittama Länsi-Saksan sosialidemokraattisen puoluejohdon politiikan arvostelu. Laajojen kansalaispiirien suuttumus Adenauerin sotapolitiikkaan on niin yleinen, että sosialidemokraattisen puolueen johdon on myös täytynyt ryhtyä tätä politiikkaa edes sanoissa vastustamaan. Mistään ratkaisevista erimielisyyksistä ei kuitenkaan ole kysymys, kuten Suomen sosdem puolueen sihteeri Väinö Leskinen tämän vuoden huhtikuun Sosialistisessa Aikakauslehdessä todisti kirjoittaessaan: "Länsi-Saksan sisäiset mielipiteet käyvät ristiin lähinnä eräiden toimenpiteiden toteuttamisjärjestyksestä eikä niinkään itse toimenpiteistä". Vaikka Saksan Sosialidemokraattisen puolueen johto sanoo tuomitsevansa Bonnin sopimuksen, se vastustaa jyrkästi kommunististen ja sosialidemokraattisten työläisten käytännöllistä yhteistoimintaa tämän sopimuksen kumoamiseksi.

Sosialistisen Yhtenäisyyspuolueen konferenssi kehoitti kaikkia työläisiä hellittämättömään työhön kommunististen, sosialidemokraattisten, kristillisten ja puolueettomien työläisten toimintayhtenäisyyden luomiseksi, työväen ja talonpoikain liiton aikaansaamiseksi ja kaikkien saksalaisten isänmaanystävien yhdistämiseksi rauhanliikkeeseen ja demokraattisen Saksan kansalliseen rintamaan.

"Saksalaisten isänmaanystävien suuri vapaustaistelu imperialistisia maahantunkeutujia ja riistäjiä vastaan vaatii samalla päättävää taistelua sosialidemokraattisia oikeistojohtajia vastaan, jotka tekevät palveluksia Saksan kansan vihollisille, tukevat saksalaisten imperialistien vaatimuksia,

yrittävät demagoogisin juonitteluin pidättää joukkoja taistelusta ja tukevat siten samalla ulkomaisten ja Länsi-Saksan monopoliherrojen harjoittamaa työläisten ja työtätekevien riistämistä", sanotaan kokouksen hyväksymässä päätöslauselmassa.

Päätös sosialismin rakentamisesta

Konferenssin toinen suuri ratkaisu koski sosialismin suunnitelmallisen rakennustyön aloittamista Saksan Demokraattisessa Tasavallassa. Työväki oli sitä kiihkeästi odottanut ja toisaalta olivat niin taloudelliset kuin poliittisetkin edellytykset ratkaisulle kypsyneet. Punaisen armeijan murskattua Hitlerin valtakoneiston työväki oli noussut Itä-Saksassa valtiohallinnon johtoon ja kehittänyt valtiokoneistoa liitossa työtätekevän talonpoikaiston kanssa. Lähes 80 % teollisuuden bruttotuotannosta oli kuluneiden 7 vuoden aikana siirtynyt demokraattisen valtion ja osuusliikkeiden hallintaan. Suurkartanot oli jaettu vähämaisten talonpoikien ja maatyöläisten käyttöön. Koneja traktoriasemat olivat ryhtyneet auttamaan työtätekevää talonpoikaa maataloustyössä. Ja mikä tärkeintä, viimeksikuluneen vuoden aikana oli myös työväen keskuudessa tapahtunut suuri ideologinen murros, suhde työhön, yhteisöön saanut uuden sisällön, sosialistinen tietoisuus kasvanut.

Senvuoksi päätös sosialismin rakennustyöhön ryhtymisestä sai varauksettoman riemukkaan vastaanoton kaikkialla Saksassa. Työväki iloitsi siitä, että vihdoinkin oli sosialismin rakennustyö voitu aloittaa myös tieteellisen sosialismin perustajien, Marxin ja Engelsin synnyinmaassa. Tämä tunne ja tietoisuus sai vaikuttavan ilmaisun vanhan sosialidemokraatin Otto Buchwitzin puheessa, jonka jokaiseen lauseeseen konferenssin osanottajat suosionosoituksin yhtyivät.

"Meidän on täytynyt kerran toisensa jälkeen katkeruudella todeta, — hän sanoi — että taantumus osasi entisinä aikoina aina painaa niihin oman leimansa. Minä uskon, että siihen vaiheeseen, jota nyt elämme, me painamme oman tahtomme leiman. Olemme näinä päivinä tunteneet, miten rajattoman voimakkaat olemme, miten voimakas työväenluokka on yhtenäisenä. Kaikki mitä olemme saavuttaneet ja mistä nyt siirrymme toteuttamaan suurta historiallista päämääräämme, on ollut mahdollista vain siksi, että v. 1946 taoimme yhtenäisyyden."

Tämä päätös ei ole vähimmässäkään määrin ristiriidassa sen taistelun kanssa, jota käydään koko Saksan yhdistämiseksi demokraattiseksi rauhanvaltioksi. Se voi vaikuttaa tähän taisteluun vain suotuisasti, lausui toveri Ulbricht lisäten:

"Me pidämme yhä edelleen kiinni esityksistämme rauhansopimuksen ja Saksan yhtenäisyyden aikaansaamiseksi. Koko Saksan kansan on ilman mitään ulkoista puuttumista saatava ratkaista kysymys, mikä yhteiskunnallinen järjestelmä Saksassa perustetaan yhdistymisen jälkeen. Sosialismin rakennustyö helpottaa Saksan työväelle ja koko työtätekevälle kansalle ratkaisua tulevan yhteiskunnallisen järjestelmän luonteesta, sillä jokainen voi omien kokemustensa ja huomioitensa pohjalta itse vakuuttua siitä, mikä tie vastaa parhaiten työtätekevän kansan ja mikä taas sotatehtailijain, kapitalistien ja kartanonherrain etuja."

Näin ovat asian käsittäneet myös Demokraattisessa Tasavallassa toimivat eri puolueet, jotka ovat mukana nykyisessä hallituskokoomuksessa. Saksassa on Yhtenäisyyspuolueen ohella neljä muuta poliittista puoluetta, liberaalis-demokraattinen, kristillisdemokraattinen, kansallis-demokraattinen ja talonpoikaispuolue. Niihin kuuluu maaseudun ja kaupungin pienomistajia, sivistyneistöä, kauppa- ja konttorihenkilökuntaa jne. Kaikkien näiden puolueiden johtoelimet ovat ilmoittaneet hyväksyvänsä yhtenäisyyspuolueen päätöksen. Keskikerrokset niin maalla kuin kaupungeissakin näkevät hyvinvointinsa kohoamisen kiinteänä osana yleistä taloudellista ja poliittista edistymistä, jota sosialismin rakennustyö jouduttaa. Toisaalta Sosialistisen Yhtenäisyyspuolueen konferenssi korosti painokkaasti, että esim. yksityisliikkeet jatkavat toimintaansa kuten tähänkin saakka. Saksassahan yksityiset kauppaliikkeet hoitavat vielä valtaosan vähittäismyynnistä. Myöskin talonpoikain osuustoiminnallisen yhteistyön järjestämisessä painostettiin tarmokkaasti täyden vapaaehtoisuuden periaatetta.

Mielenkiintoinen havainto on edelleen se, että siellä missä maatalouden osuustoiminnalliseen yhteistyöhön on ryhdytty — ja se koskee toistaiseksi vain maiden yhteismuokkausta — ovat talonpoikaisnaiset olleet aloitteen innokkaita kannattajia. He näkevät sen tuovan kevennystä raskaaseen raadantaansa ja siksi heistä on tullut maataloudellisen yhteistyön tarmokkaita puolustajia.

Puoluekonferenssi viitoitti sosialistisen rakennustyön tärkeimmät tehtävät. Niistä ensimmäinen on tasavallan vihollisten jarrutuksen murtaminen ja heidän vehkeilyittensä lopettaminen. Se puolestaan edellyttää maan puolustustoimenpiteiden vahvistamista ja valtion kansandemokraattisten perusteiden lujittamista, kansanjoukkojen välitöntä osallistumista valtion hallintaan. Sosialismin rakentaminen edellyttää edelleen työtä kansantalouden 5-vuotissuunnitelman täyttämiseksi, sosialistisen kilpailun kehittämistä, uuden sivistyneistön kasvattamista, Neuvostoliiton kansojen rikkaiden kokemusten kaikinpuolista hyväksikäyttämistä. Saksassa onkin siivekkäänä lauseena: oppia bolshevikeilta on oppia voittamaan.

Puolueen johtavan osuuden lujittaminen

Tämä ajatus korostui erikoisesti, kun puhuttiin Sosialistisen Yhtenäispuolueen aatteellisesta tehtävästä sosialismin ideologian, marxilais-leniniläisen tietoisuuden levittämisestä ja vahvistamisesta niin puolueessa kuin Saksan työtätekevissä joukoissa. Eikä näitä kysymyksiä käsitelty irrallisina teoreettisina ongelmina, vaan käytännön työn, organisatoorisen työn kysymyksinä. Siinä taas oli keskeinen asema tehtyjen päätösten toimeenpanon valvomisella. Liian monet hyvät päätökset jäävät pöytälaatikkoon. Niitä ei viedä päätökseen, niiden toimeenpanoa ei järjestelmällisesti valvota, todettiin kokouksessa. Mutta todettiin lisäksi, että päätöksiä laaditaan vielä liian runsaasti ja monet niistä ovat huonosti valmisteltuina niin yleisiä, ettei niiden toimeenpanon tarkistukseen ole mahdollisuuttakaan. Päätösten tekoon enemmän työtä ja huolta, mutta sitten myös määrätietoinen kamppailu niiden toteuttamiseksi, oli kokouksen ohje.

Edelleen kiinnittyi huomio pyrkimykseen lähentää keskusjohtoa alueellisiin johtoelimiin ja paikallisiin järjestöihin, liikojen renkaiden vähentämiseen puoluekoneistossa. Johtotyö ei

enää keskity osavaltioiden johtoelimille, kuten tähän asti, vaan 5:n osavaltion sijaan muodostetaan 15 piiriä, jotka vuorostaan jakaantuvat 217 alueeseen entisten 143 sijaan. Pääkysymyksenä on perusjärjestöjen työn elävöittäminen. Kokouksessa todettiin, että yhä vielä monet puoluejärjestöt "lämpiävät sisäänpäin" sensijaan, että olisivat paikkakuntansa taloudelliseen ja poliittiseen elämään voimakkaasti liittyneitä ja vaikuttavia tekijöitä.

Sivustakatsoja ei voinut olla panematta merkille sitä huomiota, jota puolueen johto kiinnitti naisten yhteiskunnallisen aktiivisuuden herättämiseen ja heidän aloitteittensa kaikinpuoliseen tukemiseen. Naisia on viime aikoina tullut suurin joukoin teollisuuden palvelukseen, mutta heidän ammattitaitonsa kohottamiseen ei ole pantu tarvittavaa huolta eikä heitä muutenkaan ole autettu tehokkaasti eteenpäin. Puoluejohdon myötävaikutuksella työläisnaiset ovat viime aikoina ryhtyneet eri tehtaissa perustamaan omia komiteoitaan, jotka eivät ole minkään järjestön alaisia, vaan toimivat työpaikan naisten aloitteita toteuttaen. Tämä muoto on ollut omiaan elävöittämään ja kohottamaan naisten toiminnanhalua. Sitä aiotaan edelleen kehittää.

Keskusteluissa ja päätöksissä kosketeltiin vielä monia tärkeitä puoluetyön yksityiskohtia, eritoten kysymystä puolueaktiivista. Korostettiin, että sen kanssa järjestettävistä tilaisuuksista ei saa muodostua pelkkiä tiedoitustilaisuuksia, vaan tärkeintä on neuvonpito aktiivin kanssa, aktiivin mielipiteen ja neuvojen kuuleminen ja varteenottaminen puoluetyön ratkaisuissa. Ulkopuolisen silmään ja korvaan tarttui myöskin kehoitus pelkäämättömään arvosteluun työssä vallitsevien epäkohtien poistamiseksi ja monet tämänmukaiset.

*

Konferenssi osoitti, että Saksan kansan taistelu sodanlietsojien taltuttamiseksi, isänmaansa yhdistämiseksi saa osakseen kasvavaa myötätuntoa ja solidaarisuutta kaikkien maiden työtätekeviltä. Kokouksen ulkomaisten vieraiden ajatukset tulkitsi erinomaisesti Puolan Työväenpuolueen edustaja Zavadski lausuessaan:

"Kansamme tulevat yhä tietoisemmiksi siitä, että teidän taistelunne on myös meidän taisteluamme ja teidän voittonne myös meidän voittojamme. Se käy erikoisen selväksi tällä hetkellä, jolloin Saksan kansaa ja meidän kansojamme uhkaa sama vihollinen, Amerikan imperialismi, joka on liittoutunut Länsi-Saksan kostosotapolitiikkojen kanssa".

Saksan Sosialistisen Yhtenäisyyspuolueen konferenssi osoitti, että Saksassa on mahtava sisäinen voima lyömässä takaisin militaristien yrityksiä ja puolustamassa rauhaa.

KAUKO HEIKKILÄ:

Pohjoismaiden kansat taistelussa Norden-liikkeen edustamaa sotaista nationalismia vastaan

Kansallisvihan kylväminen kuuluu sinänsä oleellisena osana kapitalistisen hallitsemisen ja työtätekevien riistämisen keinoihin, mutta jokaisen maan nationalismilla on myös omat erikoispiirteensä. Suomen johtavan porvariston ylitsevuotava viha ja raivo on maamme koko itsenäisyyden ajan suuntautunut sosialistista Neuvostoliittoa vastaan. Silmittömässä neuvostovihamielisyydessään ovat Suomen porvariston johtajat ottaneet käytäntöön kaikki valheen ja petoksen keinot ja alistaneet välikappaleikseen kaikki käytettävissään olevat erilaiset järjestöt ja elimet. Tuohon valheen ja juonittelun verkkoon he ovat kietoneet myös Norden-liikkeen.

Pinnallisesti katsoen voi näyttää uskomattomalta, että Norden-liike, joka sanotaan perustetun tarkoituksella "syventää pohjoismaiden kansojen välistä yhteenkuuluvaisuutta, laajentaa niiden sivistyksellisiä ja taloudellisia suhteita ja edistää niiden keskinäistä yhteistyötä", olisi sotkeutunut taantumusporvariston likaiseen poliittiseen peliin, olisi alistettu välikappaleeksi kansojen keskinäisen nurjamielisyyden lietsomiseksi ja rauhantilan rikkomiseksi. Todellisuus on kuitenkin se, että enempää Skandinavian maiden kansoilla kuin Suomenkaan kansalla, työläisillä ja talonpojilla ei ole Norden-liikkeen politiikassa osaa eikä arpaa. Norden-liike on perustettu suurpääoman omistajien toimesta, joten sen periaatteena on jo alunpitäen ollut vain porvaristolle ominainen nationalismin periaate, millä ei voi olla kansojen välisen veljeyden ja rauhanomaisen rakentavan työn kanssa mitään tekemistä.

Erityisesti Norden-liikkeen suomalaisen haaraosaston Pohjola—Norden-yhdistyksen toimintaa tarkasteltaessa kiintyy huomio siihen, että tämä haaraosasto on lähes 30-vuotisen toimintansa aikana muuttunut suomenruotsalaisten aristokraattien ahtaasta seurasta, mikä se alkuvaiheessaan oli, suomalaisten nationalistien temmellyskentäksi.

Norden-liikkeen alkuvaiheiden vaikeuksia

Norden-liikkeen perustamisvaiheessa jo nousivat niin Suomen kuin Ruotsin imperialistisen porvariston politiikan ristiin lyövät laineet terävinä lakkapäinä. Ruotsin, Norjan ja Tanskan Norden-yhdistykset syntyivät ensimmäisen imperialistisen maailmansodan jälkeen v. 1919 ja Islantiin sellainen perustettiin v. 1922. Suomea ei heti alkuvaiheessa otettu toimintaan mukaan Ruotsin ja Suomen johtavan porvariston kesken ilmenneiden aluetiitaisuuksien johdosta, eli kuten Pohjola—Norden-yhdistyksen eräs johtomies Leo Ehrnrooth selittää Pohjola—Norden-lehdessä

(N:o 4, v. 1949): "Ruotsin silloinen ulkoministeri Palmstierna oli, saatuaan kuulla ehdotuksesta, asettunut kielteiselle kannalle niin kauaksi kuin Ahvenanmaan kysymyksessä, josta silloin niin kiinteästi keskusteltiin, ei oltu saavutettu tyydyttävää ratkaisua".

Ruotsin suuromistajien oli vaikea sulattaa sitä, että Ruotsi ei ollut saanut liitettyä itseensä jo Suomen luokkasodan yhteydessä v. 1918 osaksi miehittämäänsä strateegisesti tärkeätä Ahvenanmaata, jonka väestö oli miltei 100-prosenttisesti ruotsalaista. Suomen suurporvaristo taas puolestaan vilkuili saaliistaan kiinni pitävän katkeruudella Ruotsiin päin.

Ristiriidat Ruotsin ja Suomen porvariston välillä tasoittuivat kuitenkin vähitellen. Tasoittajina olivat Englannin imperialistit. Tsaarin ja Kerenskin edessä ennen nöyristelleet ja maamme Saksan imperialisteille vähän aikaisemmin myyneet Suomen porvariston johtajat olivat Saksan kärsittyä sodassa tappion heittäytyneet polvilleen englantilaisten siirtomaaisäntien edessä. Tässä uuden isännän edessä nöyristelyssä oli tsaarin hovissa koukistuskoulun käynyt Mannerheim erikoisen notkea. Ja Albion käänsi siirtomaaisännän kasvonsa Suomen porvariston johtajien puoleen. Sillä oli siihen vieläpä erikoista aihettakin. Se kävi sotaa nuorta Neuvostoliittoa vastaan eikä tahtonut tulevaisuudessakaan hellittää Neuvostoliiton-vastaista otettaan. Ahvenanmaa oli sellaisessa tilanteessa tärkeä säilyttää Suomen käsissä, joka sekä omasta halustaan että isäntänsä toivomuksesta havitteli uusia sotaretkiä Neuvostoliittoa vastaan. Ahvenanmaan asia joutui Englannin aloitteesta Kansainliittoon, ja sen kautta tietenkin sen hetken johtavan imperialistisen valtion — Englannin ratkaistavaksi. Kansainliitto asetti 3-miehisen komitean (belgialainen, sveitsiläinen ja amerikkalainen) asiaa selvittämään. Komitea esitti puolestaan eräänlaista "Salomonin tuomiota", jonka mukaan Suomen oikeus Ahvenanmaan hallussapitoon oli kieltämätön, mutta antoi ruotsalaisillekin "oikeutta" ja lausui käsityksenään, että saarelaiset muodostavat selvästi eroavan ryhmän suomalaisessa poliittisessa elimistössä, joten saarelaisten erikoiset kansalliset ominaisuudet olisi säilytettävä ja heidän oikeutensa olisi turvattava. Komitea esitti viisi takuuta, jotka olisi lisättävä voimassa olleeseen suomalaiseen Ahvenanmaan itsehallintolainsäädäntöön. Asia päättyi siinä vaiheessa lokakuun 20. pnä v. 1921 eräänlaiseen Kansainliiton takaamaan Ahvenanmaan neutralisointiin ja demilitarisointiin.

Kansainliiton sanelema "Salomonin tuomio" Ahvenanmaan kysymyksessä ei kuitenkaan saanut aikaan sellaista rauhallisuutta, etteivät ruotsalaisuuden tukipylväiksi heittäytyneet Ruotsin suurомistajat olisi napisseet. Ahvenanmaalaiset ja suomenruotsalaiset napisivat myös ja napisevat vieläkin. Heillä on siihen aihettakin. Aitosuomalaisten nationalistien öykkärimäinen käyttäytyminen ja Suomen ruotsalaisten kansallisten oikeuksien sortaminen ei ole lakannut.

Napinastaan huolimatta oikoivat Ruotsin suuromistajapiirit kuitenkin pian synkimmän vihan rypyt otsaltaan ja näiden kahden "pohjoismaan" johtavien piirien keskinäisissä suhteissa siirtyi vähitellen etualalle yhteinen neuvostovihamielisyys ja eräät yhteiset edut ja tavoitteet. Syksyllä v. 1924 julkaistiin sitten, monien riitaisten neuvottelujen tuloksena,

Suomen porvarillisissa päivälehdissä kehoitus Norden-yhdistyksen perustamiseen. Kehoituksen allekirjoittajina oli tunnettuja henkilöitä eri porvarillisista puolueista sekä sosialidemokraattisesta puolueesta. Yhdistys perustettiin katkerien kieliriitojen painostavassa ilmapiirissä marraskuun 17. pnä v. 1924.

Suomenruotsalaisten aristokraattien seura

Vaikka Suomen johtava porvaristo kiihkeästi haki neuvostovihamieliselle politiikalleen tukea länsimaisilta, ennenkaikkea englantilaisilta ja ranskalaisilta siirtomaaisänniltä ja vaikka siihen tukeen yhdistyi "pohjoismainenkin" yhteistyö, niin Suomeen perustetun Norden-yhdistyksen toimikuntaa heikensi Suomen ja Ruotsin imperialistien kesken Ahvenanmaan kysymyksen pohjalta edelleen elänyt karvaus. Kansalliskiihkon nostattamiseksi suomalaisten mielissä Suomen valkoinen porvaristo järjesteli jatkuvasti hyökkäilyjä myös maan ruotsalaista vähemmistökansallisuutta vastaan. Ensikädessä kielellisen sorron muotoon yliopisto- ym. kysymyksissä pukeutunut suomalaisen nationalismin paineen kasvu aiheutti sen, että ruotsalaiset aristokraatitkaan eivät tunteneet voivansa osoittaa suomalaisille nationalisteille kaikkein hellimpiä tunteitaan ja että suur-Suomikiihkoilijat eivät puolestaan voineet noin vain suin päin heittäytyä mukaan "pohjoismaiseen yhteistyöhön", vaikka eivät asettuneet sitä aivan suoraviivaisesti vastustamaankaan. Heidän asenteensa oli eräänlainen murisevan ja murjottavan asenne. Näin ei suomalainen Norden-yhdistys ja sen siipien suojassa hautuva "pohjoismainen yhteistyö" saanut ensimmäisenä vuosikymmenenään tuulta purjeisiinsa. Yhdistyksen jäsenmäärä oli noina vuosina mitättömän vähäinen, vain muutamia satoja henkilöitä ja yhdistys kitui alituisessa varojen puutteessa, joskin se jo silloin nautti vähäistä valtion avustusta.

Suur-Suomi-kiihkoilijain temmellyskenttä

Suomalaisten nationalistien keskuudessa kehitys kulki kuitenkin kiihtyvän Neuvostoliiton-vastaisen sodanvalmistelun suuntaan ja 20-luvun loppupuolella teki myös kapitalistinen talouspula tuloaan. Sosialidemokraattiset oikeistojohtajat alkoivat yhä avoimemmin tukea porvariston Neuvostoliiton-vastaisia sotahankkeita ja entistä avoimemmin hajoittaa työväen riiston- ja sodanvastaista rintamaa. Sotaisen luonteensa mukaisesti hekin pyrkivät marskin lailla heiluttamaan pitkäksi kuvittelemaansa miekkaa ja toteuttamaan haavetta, minkä mm. Väinö Voionmaa oli valloitusintoisena jo vuosia aikaisemmin tuonut esille kirjassaan "Suomen uusi asema".

"Suomi ilman Venäjän-Karjalaa ja Kuollan niemimaata on kuin leipä ilman kantaa."

Voionmaa ja kumppanit eivät suur-Suomi-haaveissaan hyljeksineet pahintakaan kansallisuussortoa eivätkä pahimpiakaan rotuvainoja:

"Se ("luonnollinen suur-Suomi") pyrkii valtiollisesti ja kansallisesti yhdistämään sen piirissä eläviä asukkaita yhdeksi kokonaisuudeksi kielestä, roduista ja muista esteistä huolimatta."

Eikä edes oppi "elintilasta" ole Hitlerin keksimä, vaan ainakin Suomen sosialidemokraattiset oikeistojohtajat ovat puhuneet siitä Voionmaan suulla jo paljon ennen Hitleriä:

"Jokainen elinvoimainen kansa pyrkii kasvamaan ja laajentamaan aluettaan saadakseen siten enemmän hyötyä työstään ja vaivastaan ja siten kohottaakseen aineellista ja henkistä tasoaan. Suomen kansalla on tätä luonnonpakkoista laajentumista varten ollut niukasti tilaa."

Suomen Kommunistinen Puolue puolestaan varoitti jatkuvasti työtätekeviä suomalaisia nationalismin vaaroilta. Mm. SKPn v. 1925 pitämä puoluekokous lausui:

"Erikoisen tarkkaavaisesti on pidettävä silmällä suomalaisen porvariston aktiivisten ainesten taholta viime aikoina aitosuomalaisuuden nimellä lietsottua suomalaiskansalliskiihkoista fasistiliikettä. Sitä vastaan on puolueen taisteltava. On osoitettava, että aitosuomalaisuus toiselta puolen on ruotsalaisen vähemmistökansallisuuden oikeuksien täydellistä kieltämistä ja koko tämän kansallisuuden alastominta sortamista, toiselta puolen taas molempien kansallisuuksien, niin suomen- kuin ruotsinkielistenkin, työtätekevien kerrosten kahlitsemista hallitsevan porvariston orjuuteen. Sellaisen selvittelyn ja toiminnan kautta on pyrittävä suojelemaan työtätekeviä, työväkeä ja talonpoikia, joutumasta fasistien talutusnuoraan, mutta sitä vastaan pidettävä niiden keskinäistä lähestymistä, kansallisuudesta huolimatta, sortavaa ja hallitsevaa porvaristoa ja fasistikoplaa vastaan."

Sekä:

"Suomen porvariston hyökkäykset Neuvosto-Karjalaan eivät ole ainoastaan mitä katalin rikos sen kansan itsemääräämisoikeutta, hyvinvointia ja elämää vastaan, vaan että moiset lahtarihyökkäykset tulevat saamaan nyt myös Neuvosto-Karjalan väestön puolelta mitä tarmokkaimman vastustuksen osakseen..."

Vuoteen 1935 mennessä oli maa jo kokenut sekä ankaran kapitalistisen talouspulan että fasistisen lapualaisterrorin synkän kauden. Vallassa oli edelleen svinhufvudilaisten sotaseikkailijoiden fasistinen, karkeintakaan petosta tai julkeintakaan kaksinaamaisuutta kaihtamaton koplakunta. Samalla kun johtava porvaristo apureineen kiihdytti sodanvalmistelujaan ja lietsoi mitä häikäilemättömimmin vihaa Neuvostoliittoa vastaan, se kiihdytti hyökkäyksiään ruotsalaisiakin vastaan. Sille oli tärkeätä sokean aitosuomalaisen tai oikeammin sanoen raivosuomalaisen hengen ymppääminen mahdollisimman laajoihin joukkoihin. Tuon tavoitteen saavuttamiseksi ei tietenkään riittänyt yksinomaan venäläisvihan lietsonta ja kommunisteja vastaan yllyttäminen ja esim. juutalaiset olivat Suomessa riittämättömän pieni kohde — ei siis muuta, kuin entistä suuremmalla voimalla: pus kiinni ruotsalaisiin! Ei kuitenkaan sellaisiin taantumuksen tukipylväisiin kuin esim. Mannerheim, von Born, ym., eihän toki, sillä sehän olisi tiennyt saman riistäjäkoplan rintapieliin kiinni käymistä, vaan "yleensä" ruotsalaisiin, työläisiin, talonpoikiin, köyhimpiin ylioppilaihin jne. Jos siinä rytäkässä sattuisivat repeilemään jonkun hiukan varakkaammankin ruotsalaisen takinrinnukset, niin ei se suuria haittaisi, jos sen kautta vain onnistuttaisiin saamaan aikaan voimakas raivosuomalaisuuden aalto. Mihinkä ne valkoiset ruotsalaiset, vaikka vähän vikisisivätkin, voisivat valkoiselta rintamalta karata, ajattelivat aitosuomalaisuuden johtajat. Eikähän tuota ruotsalaisia vastaan suoritettua yllytystä tarvinnut ottaa suomalaisen porvariston johtavan koplakunnan

kontolle. Hallitus ja eduskunta kun on "kansanliikkeen painostuksen edessä pakoitettu' myöntymään kiristystoimenpiteisiin ruotsalaisiakin vastaan. Mahdollisesti tarvittavan taktiikanmuutoksen varalta panivat suurpääomapiirit, pankki- ja teollisuusherrat jo 1930 "jumalan valitseman kansanjohtaja" Kosolan selittämään, että "tämän maan pellot eivät kysy, mitä kieltä sen kyntäjät puhuvat". Julkinen ruotsalaisia vastaan yllyttäminen sai jäädä pienempien suursuomalaisten tehtäväksi. Pienemmät suursuomalaiset piirtelivätkin sitten karttoja ja postikortteja, joiden piirrosten mukaan ei vain Neuvosto-Karjala ja Kuollan niemimaa, vaan vieläpä Pohjois-Ruotsikin liitettäisiin tulevaan suur-Suomeen.

Vuonna 1935 tapahtui kuitenkin taktiikan muutos. Porvariston johtajat eivät voineet olla huomaamatta, että heidän taktiikkansa ei ollut onnistunut odotusten mukaisesti. Pintavaahtoa oli kyllä ollut. Oli saatu suojeluskuntien mustimmat ainekset, muilutus- ja ohrana-autot, moukarimiehet, virkamiehistöä ja armeijan upseeristoa liikkeelle. Pahimmat fasistiainekset olivat siis kyllä riehahtaneet, mutta suuret kansanjoukot, vaikkapa eivät nousseet vakavampaan vastarintaan, olivat vaiti. V. 1930 toimeenpanemalleen "suurelle talonpoikaismarssille" saivat porvariston johtajat suurisuuntaisesta touhustaan ja siitä huolimatta, että kiihoitustyöhön oli mobilisoitu maan koko sanomalehdistö (vasemmistotyöväen lehdistö oli lakkautettu), radio, kaikkien porvarillisten puolueiden koneistot, kaikki porvareiden ammatilliset-, "kulttuuri-", urheilu- ym. järjestöt, hallitus, eduskunta ja koko valtiokoneisto ja että matkalle oli komennettu suojeluskunnat, armeijan upseeristoa, virkamieskuntaa ym., maaseudulta vain vajaat yksitoistatuhatta miestä. (Helsinkiläisten marssijain lukumäärää ei mainita "Lapuan laki"-nimisessä kirjassa, joka julkaisi vieläpä maakunnan marssijoiden nimetkin. Ilmeisesti ei heidän osuudestaan ole paljonkaan mainittavaa.) Mäntsälän kapinaan olivat fasistit saaneet mukaan — lyhyine ja pitkine aseineen — vain kourallisen pahimpia susitaipaleitaan. Tuollainen hiljaisuus ei vaikuttanut porvariston johtajista lupaavalta. He eivät voineet olla havaitsematta, että fasistimellastelut, olletikin sen jälkeen, kun hitleriläisten valtaantulo Saksassa oli kaikille vakuuttavasti näyttänyt fasistimellastajien oikean karvan, olivat saaneet niin ruotsalaisen kuin suomalaisenkin väestön keskuudessa aikaan yhä kasvavaa fasisminpelkoa. Oli siis heittäydyttävä "pohjoismaisen demokratian" ja "oikean suomalaisen kansanvallan" kannattajiksi "totalitärismiä vastaan". Leo Ehrnrooth kertoo tästä taktiikanmuutoksesta ennen mainitussa aikakauslehdessä:

"Suurimerkitykselliseksi (Pohjola—Norden)-yhdistyksen työlle pohjoismaisen ajattelutavan levittämisessä laajempiin kansankerroksiin muodostui eduskunnan julkilausuma v. 1935, jolloin eduskunta yhteisymmärryksessä hallituksen kanssa lausui yksimielisenä käsityksenään, että pohjoismaisen suuntauksen tuli olla Suomen ulkopolitiikan ohjenuorana. Ne soraäänet, jotka tätä vastaan oli aikaisemmin kohotettu, vaiennettiin täten mahdollisimman arvovaltaisella tavalla."

Tämän jälkeen näyttää yhdistyksellä olleen runsaasti rahaa käytettävänään. Sen kustantama ja ilmaiseksi jakama tai kustannuksiin nähden pilkkahinnalla

yleisölle tarjoilema "pohjoismainen" propagandakirjallisuus paisui äkkiä laajaksi ja paljon varoja vaativaksi. Yhdistys perusti historia- ja maantieteelliset lautakunnat ja propagandatoiminnassa nousivat "pohjoismaisen" talouselämän kysymykset etualalle. Yhdistyksen johdossa oli finanssi- ja talouspiirien edustajia. "Pohjoismaiset" vierailut tihenivät ja lokakuun 20 pnä v. 1936 vietettiin ensi kerran kaikissa viidessä "pohjoismaassa" yhteistä "Pohjolan päivää". Se into, millä tämän "pohjoismaisen päivän" viettoon käytiin käsiksi, osoittaa että Suomen taantumuksellisissa piireissä asetettiin "pohjoismaiselle suuntaukselle" paljon painoa ja suuria toiveita. Suomessa aloitettiin päivän valmistelut jo edellisenä talvena ja valmisteleva komitea jakautui eri jaostoihin: radio-ohjelma-, kouluohjelma-, sanomalehti- ja varsinainen juhlajaosto. Helsingin Messuhallissa pidettyyn pääjuhlaan osallistuivat mm. tasavallan presidentti Svinhufvud, Mannerheim, eduskunnan puhemies ja pääministeri. Suuresti paisutetun "pohjoismaisuuden" kohteeksi joutui erikoisesti koulunuoriso, eli kuten Leo Ehrnrooth selitti, pidettiin "tärkeänä nuorison saamista pohjoismaisen ajatuksen puolelle". Samoin oli sanomalehdistö erikoisen huomion kohteena. Ja, ettei pääasia unohtuisi, niin "aina tilaisuuden tullen (on yhdistys) ollut valmis järjestämään kauppa-, teollisuus- ja pankkikurssin" (Leo Ehrnrooth).

Erikoisesti pitivät sosialidemokraattiset oikeistojohtajat huolen siitä, että armeijan perushankintaohjelma päätettiin v. 1938 suorittaa "pohjoismaisen demokratian" puolustamisen savuverhon suojassa, fasisminvaaran torjumiseksi muka.

Ahvenanmaan kysymys nousi samana vuonna uudelleen esille, mutta ei nyt, kuten aikaisemmin, Suomen ja Ruotsin taantumuksellisia toisistaan eroittavana, vaan yhdistävänä tekijänä. Niinpä Ruotsin silloinen ulkoministeri Sandler ilmoitti syyskuun 8 pnä v. 1938, että Ruotsin ja Suomen hallitukset olivat keskustelleet Ahvenanmaan kysymyksestä ja koska tilanne oli — kuten Sandler ilmoituksessaan selitti — v:n 1921 sopimuksen jälkeen tavattomasti muuttunut pahempaan suuntaan, — olevan ehdottoman tärkeätä, että demilitarisoituja vesiä Ahvenanmaan saarien ympärillä on supistettava eteläosassa siinä määrin, että Suomen aseistetuille voimille käy mahdolliseksi suojata saaret. Se oli sama Neuvostoliittoa vastaan kohdistettu vaatimus, minkä Akateeminen Karjala-Seura oli jo v. 1936 julkaisemassaan lentokirjasessa tuonut esille selittämällä, että "Suomen käsissä oleva Ahvenanmaa ei linnoitettunakaan ole Ruotsille mikään uhka, vaan päinvastoin vaaran hetkellä yhteinen turva". Neuvostoliittoa ei tietenkään voitu pettää sillä, että "turvaa" selitettiin nyt tarvittavan ei Neuvostoliittoa, vaan Saksaa vastaan. Ensikädessä lienee selitys tarkoitettukin juuri Suomen ja Skandinavian maiden kansojen silmien sokaisemiseksi. Ahvenanmaan linnoittamisesta ei siinä vaiheessa vielä tullut totta, Neuvostoliiton kielteisen kannan johdosta.

Pohjola-Norden sotavalmiustilaan

Oli tuskin sattuma, että Pohjola—Norden-yhdistys ryhtyi Suomen Neuvostoliittoa vastaan suuntaaman hyökkäyssodan edellä v. 1939 erikoisiin toimenpiteisiin organisationsa tehostamiseksi tekemällä sääntöihinsä huomattavia muutoksia. Noiden muutosten tarkoituksena oli luoda edellytykset Pohjola—Nordenin paikallisyhdistysten, joita järjestöllä ei aikaisemmin ollut, perustamiselle vetämällä erinimisiä ja -näköisiä porvarillisia yhdistyksiä, osakeyhtiöitä ja muita yhtymiä Norden-liikkeen jäsenyyteen. Kun suuret joukot eivät olleet liittyneet Norden-liikkeen piiriin vapaaehtoisesti, piti heidät muiluttaa mukaan kytkykaupan periaatteita noudattaen.

Suomen taantumuksellisten sotilaallisen hyökkäyksen alkaessa Neuvostoliittoa vastaan syksyllä v. 1939 eivät Ruotsi ja muut "pohjoismaat" sentään halunneet Suomen sotapukarien voimakkaista yrityksistä huolimatta vaarantaa itseään siinä määrin, että olisivat suorastaan antaneet armeijoitaan Suomen sotaseikkailijoiden avuksi. Ja siitä johtuvaa katkeruuttaan eivät suursuomalaiset erikoisesti salailleet. Sen sijaan antoivat nämä "pohjoismaat" suomalaisille seikkailijoille kaiken muun mahdollisen apunsa. Tuon avun hankinnassa oli Pohjola—Norden-yhdistys voimiensa mukaan mukana. Pääosa avusta, sotamateriaali, elintarpeet, raaka-aineet sekä suunnattomat lainat Suomen valtiolle tapahtuivat tietenkin valtioiden välisillä virallisilla sopimuksilla, mutta yhdistys oli välittömästikin mukana monenlaisen aineellisen ja moraalisen avun hankinnassa. Jo edellä mainittu Ehrnrooth — tosin monia Suomen sotapoliitikkojen edesottamuksia vääristellen — kertoo:

"Mutta Suomen ja muun pohjolan välisissä suhteissa alkoi uusi aikakausi sen spontaanisen reaktion kautta, minkä venäläisten hyökkäys maatamme vastaan aiheutti pohjoismaisissa naapureissamme. Heidän sydämellinen myötätuntonsa ilmeni mm. suurenmoisessa, eri tavoin tapahtuvassa humanitäärisessä avustustoiminnassa. Mikäli apu annettiin rahana tai tavarana, välitti alussa usein ao. Norden-yhdistykset nämä yhdistyksellemme, joka sitten toimitti ne edelleen Suomen Huollolle, avustustoimintaa varten muodostetulle keskusjärjestölle."

Kun jätämme huomiotta elävien tosiasioiden vakuuttavasti kumoamat, vaikkakin taantumuksellisten vuodesta toiseen elättelemät ja heidän sotapolitiikkansa kaunistukseksi tarkoitetut jutut "venäläisten hyökkäyksestä" ja "spontaanisesta reaktiosta", niin jää jäljelle totuus, että Norden-yhdistykset toimivat sodan avustamisen organisatioina. Mutta antakaamme herra Ehrnroothin jatkaa:

"...tämä hyvin organisoitu ja siunausta tuottava avustustoiminta oli omiaan synnyttämään kansamme kaikissa piireissä syvän kiitollisuuden tunteen, ja tämä uusi tunnepohja yhdessä niiden henkilökohtaisten suhteiden kanssa, jotka johtuivat laajasta suomalaisten lasten siirrosta ruotsalaisiin ja tanskalaisiin koteihin, muodosti hedelmällisen maaperän pohjoismaisen yhteistyön edelleen kehittämiselle".

Siinä se pääasia "jatko-" eli "riemusodan" valmistelijoiden kannalta olikin. Nämä suhteet kehittyivätkin "pohjoismaiden" taantumuksellisten välillä niin kiinteiksi ja sydämellisiksi, että ei edes Suomen liittolaisuus Hitlerin Saksan kanssa kyennyt mitenkään häiritsemään näiden saksalaisten miehittämien ja terrorisoimien maiden, Tanskan ja Norjan taantumuspiirien suhteita Suomen sotaseikkailijoihin. Mitä eivät uskaltaneet tehdä omien kansojen tieten, he tekivät kansan selän takana. Samanaikaisesti kun esim. Tanskan vapautta rakastava kansa kävi uhrautuvaa

taistelua hitleriläisiä miehittäjiä vastaan, avustivat Tanskan taantumuspiirit Hitlerin liittolaisten sotaa maailman demokraattisia voimia vastaan.

"Vallitsevien poliittisten olojen takia ei Finlandshjaelpen voinut avoimesti harjoittaa toimintaansa — näin kertoi eräs tanskalainen maisteri v. 1949. — *Määrätyissä piireissä olisi herättänyt pahaa verta se, että avustettiin maata, joka suuressa välienselvittelyssä oli miehitysvallan puolueläinen. Finlandshjaelpen tahtoi kuitenkin jatkaa avustustyötänsä mahdollisuuksien puitteissa."*

Todellakin, Tanskan vastarintaliikkeen ihmisissä se tieto olisi varmasti herättänyt pahaa verta. Ja tuskinpa siinä on ihmettelemistäkään, sillä he olisivat epäilemättä käsittäneet tuollaisen "patriotismin" isänmaanpetokseksi. Ruotsin taantumukselliset "pohjoismaalaiset" pitivät puolestaan huolta siitä, että Ruotsin rautateitä ei suljettu Norjan kansaa ja Neuvostoliittoa vastaan marssivilta Hitlerin sotajoukoilta.

Sodan jälkeen

Fasistien tappioon päättyneen sodan jälkeen näytti "pohjoismainen" rintama jossakin määrin häpeilevältä ja "hännälle lyödyltä". Norden-liikkeen sodanaikaisesta toiminnasta puhuttiin, ainakin julkisuudessa puolella suulla. Mutta vaikka menneisyydellä ei Pohjola—Nordenin piirissä silloin paljon levenneltykään, on sen toiminta silti jatkunut entisen suuntaisena ja Suomen Pohjola—Norden-yhdistyksen toiminta on v. 1946 uudelleen organisoitu. Tosin Leo Ehrnrooth vaikertelee uudelleen organisoidun toiminnan vaikeuksia:

"Tosin on Suomen itsenäisyys tunnustettu eikä pohjoismaisen yhteistyön jatkumiselle ole esteitä, mutta ns. asiain luonteesta johtuu, että eräitä rajoituksia on otettava huomioon."

Ehrnroothin valittelusta näkyy, että Suomen Pohjola—Norden-piiriä vaivasi ainakin jossakin määrin syyllisyyden tunnosta johtuva pelko. Vuoden 1948 jälkeen näyttää Pohjola—Nordeninkin piirissä tapahtuneen "ryhdistäytymistä". Todellisuudessa on Ehrnroothia Pohjola—Nordenin toiminnassa huolestuttanut muutos ollut melkoisen huomaamatonta tai aivan muodollista laatua. Nyt ei Suomessa tosin puhuta avoimesti "Pohjolan" yhdistämisestä Neuvostoliiton vastaiseksi voimakeskukseksi. Julkisuudessa puhutaan nyt joko toisten suulla tai yritetään selittää amerikkalaisten imperialistien johtama Atlantin hyökkäysliitto jonkinlaiseksi puolustusluontoiseksi liitoksi ilman hyökkäystarkoituksia. Sodanaikainen "kummikuntaliike" on taas muuttunut viattomaksi "ystävyyskuntaliikkeeksi". Siinä ne muutokset sitten ovatkin. Mutta vaikka Ehrnrooth valittaakin ns. asiain luonteesta johtuvia vaikeuksia, tunnustaa hänkin jo seuraavalla henkäisyllä, että halu ei silti ole muuttunut, että siinä suhteessa ei siis ole mitään "vikaa":

"Näitä varauksia ei kuitenkaan missään tapauksessa pidä tulkita ilmaukseksi vähentyneestä mielenkiinnosta pohjoismaista yhteistyötä kohtaan maassamme."

Kun halussa ei ole "vikaa", onkin ymmärrettävissä, että "pohjoismaisen" taantumusrintaman taholta on Ahvenanmaan kysymys taas noussut uudestaan esille ja että joissakin puolivirallisissa (Pohjoismainen parlamenttiliitto ym.) neuvonpidoissa on

pohdittu yhteisen "pohjolan passin" suunnitelmia ja yhteisen "pohjoismaisen" talouden piirustuksia. Kun Ahvenanmaalle vaaditaan nyt taas jo aikoja sitten kunniattomasti kuolleen Kansainliiton takuita, on pyrkimys kaikkien Neuvostoliiton-vastaisten hyökkäysvoimien tarkoitusten mukainen sekä yhdenmukainen Pohjola—Norden-yhdistyksen puheenjohtaja Fagerholmin "Pohjolan päivänä" 29. 9. 1951 Messuhallissa pitämän puheen vaatimusten kanssa. Pohjola—Norden-yhdistyksen puheenjohtaja ja Suomen eduskunnan puhemies Fagerholm selitti puheessaan Pohjola—Norden-yhdistyksen toiveina ja tavoitteina olevan yhtenäistää Suomen politiikka mm. Atlantin hyökkäysliittoon kuuluvien "pohjoismaiden" Norjan ja Tanskan politiikan kanssa: "samat ihanteet, jotka ovat johtaneet meidät täällä Pohjolassa yhteistoiminnan tielle, painavat leimansa Pohjolan panokselle kansainvälisessä yhteistyössä laajemmissakin puitteissa". Hän vakuutti tuossa "laajempien puitteiden" puheessaan, että "vielä on paljon tehtävää käytettävissämme", ja ettei kenellekään jäisi epäselväksi, mitä Fagerholm puheellaan tarkoitti, mitkä ne "laajemmat puitteet" ovat, hän vetosi erikoisesti Neuvostoliiton-vastaisten sotien aikaiseen yhteistyöhön: "yhteenkuuluvaisuudesta on tullut niin voimakas, etteivät edes sotavuosien raskaat koettelemukset jännityksineen ja kiihokkeineen voineet pitemmäksi aikaa ehkäistä yhteistyöpyrkimysten tehostumista". Fagerholm selitti edelleen, että "pyrkimyksenämme on saada Pohjolan maitten rajat niin mataliksi kuin suinkin". On selvää, että myös Atlantin liitto toivoisi Pohjanlahden ja Tornionjoen ei vain mataloituvan, vaan suorastaan kuivuvan. Lisäksi suositteli Fagerholm varsin suoraviivaisesti vastaanpanemattomuutta Atlantin hyökkäysliiton taholta uhkaavaan hyökkäykseen nähden selittämällä, että "kukaan ei voi ajatellakaan sotaa Pohjolan valtioiden välillä" ja että "sellainen ajatus on kerrassaan mahdoton". Jos herra Fagerholm kannattaisi Norjan ja Tanskan eroamisvaatimusta Atlantin-liitosta ja Skandinavian maiden todellista puolueettomuutta, niin hän voisi pestä kätensä syytteeltä, että hän suosittelee Suomen kansalle vastaanpanemattomuutta vieraan vallan taholta tulevan hyökkäyksen sattuessa, mutta sitä hän ei tee. Tunnettua on, että juuri Fagerholm pahimmin ärtyi pääministeri Kekkosen tunnetun puheen johdosta, kun pääministeri toi ilmi ajatuksen Skandinavian maiden todellisesta puolueettomuudesta ja Norjan ja Tanskan eroamisesta Atlantin-liitosta. Fagerholm siis kannattaa näiden maiden mukanaoloa Atlantin-liitossa, vaikka hän tietää, että Suomen kansan kaikki edut vaativat kansaa orjuuttamaan pyrkivän hyökkäyksen vastustamista ja että Suomi on sitoutunut alueensa kautta tulevan sotaisen hyökkäyksen vastustamiseen ja vaikka hän epäilemättä tietää, että Atlantin-liiton maat valmistautuvat tuollaiseen hyökkäykseen sellaisella kiireellä, että liittoon kuuluvien maiden kansojen elintaso kasvaa ennätysmäisellä nopeudella lehmänhännän kanssa samansuuntaisesti. Mutta Fagerholmin kannan määrää tietenkin se, että hän tietää muutakin. Hän tietää, että hänen puolueensa, niinkuin koko kansainvälinen oikeistososialidemokratia on — amerikkalaisten imperialistien hyväksi — maan itsenäisyydestä luopumisen kannalla ja että esim. hänen puolueensa, Suomen Sosialidemokraattisen puolueen teo-

reettinen lehti, "Sosialistinen aikakauslehti" julkaisi (no:ssa 5—6, v. 1951) kirjoituksen, missä siv. 117 sanotaan:

"Kansainvälisen sosialidemokratian piirissä ollaan yksimielisiä siitä, että kansallista suvereenisuutta on 'rukattava'."

Ja sama on tietenkin kaikkien taantumuksellisten kanta.

Pohjala—Norden-yhdistyksen jäsenet ja johto

Jokaisen järjestön todellinen olemus ilmentyy ennenkaikkea järjestön ja sen johdon kokoonpanossa, olipa järjestön nimi mikä tahansa. Henkilökohtaisten jäsenten luku ei Pohjola—Norden-yhdistyksessä ainakaan vuosina 1947 ja 1948 ole ollut varsin suuri. V. 1947 se oli 10 043 ja 1948 11 177. Järjestöjäseninä yhdistyksessä sitävastoin ovat poikkeuksetta kaikki erilaiset porvarilliset ja oikeistososialidemokraattisten johtajien vallanalaiset keskusjärjestöt kuten Henkisen Työn Keskusliitto, Kansantaloudellinen yhdistys, Kansanvalistusseura, Kenraali Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Keskuskauppakamari, Keskustanuoret, Kokoomuksen Nuorten Liitto, Marttaliitto, Maatalousnaisten Keskusjohtokunta, Osuusliike Elanto, Osuustukkukauppa, SAK, Suomen Pankkimiesliitto, Suomen Puunjalostusteollisuuden Keskusliitto, Suomen Teollisuusliitto, Suomen Työnantajain Keskusliitto jne. Kannattavina jäseninä on maan suurimpia kauppafirmoja ja vakuutuslaitoksia.

Yhdistyksen johdon jäsenet edustavat yleensä pääomapiirejä tai ovat muuten tunnettuja taantumuksellisia kuten sotapoliitikot maanviljelysneuvos Viljami Kalliokoski, puoluesihteeri Väinö Leskinen, eduskunnan puhemies K. A. Fagerholm, kauppalanjohtaja Jorma Tuominen ym.

Tuossa taantumuksellisten sotaseikkailijain joukossa eivät muutamat Pohjola—Nordenin johtoon ehkä kuuluvat rauhantahtoiset ihmiset voineet saada ääntään kuuluviin, eivät ole kyenneet mitenkään vaikuttamaan yhdistyksen politiikkaan. Selvää kuitenkin on, että niin Suomen kuin muidenkin Skandinavian maiden kansojen elinedut ovat ristiriidassa Pohjola—Norden-yhdistyksen sotaisen politiikan kanssa ja että mikäli Norden-liike haluaa palvella kansojen keskinäistä rauhallista kanssakäymistä, edistää kansojen hyvinvointia, tulee sen luopua tähänastisista sotaisista harrastuksistaan. Pohjolan rauhaa ei voida turvata Atlantin sotaliiton varustelupolitiikalla tai sen kannattamisella, vaan hyökkäysliiton piiristä ja sen vaikutuksesta irtautumalla. Pohjoismaiden rauhaa rakastavilla kansoilla on mahdollisuus irroittautua sodanvalmistelijoiden rintamasta ja ryhtyä harjoittamaan todellista rauhanpolitiikkaa sekä siten pelastaa maansa sodan tuhoilta. Myös Pohjola—Norden-yhdistyksen suuret, ammatillisten, osuustoiminnallisten ym. järjestöjen kautta siihen kuuluvat jäsenjoukot voivat antaa tähän työhön oman voimakkaan panoksensa aktiivisesti vastustamalla järjestön johdon sodanhaluisen enemmistön politiikkaa sekä voivat rauhanpolitiikka aktiivisesti kannattamalla muuttaa järjestönsä pohjoismaiden kansojen rauhaa ja hyvinvointia edistäväksi järjestöksi.

ERKKI KUMPULAINEN:

Työtätekevien "vapaus" suomalaisessa yhteiskunnassa

Porvarillinen ja sosialidemokraattinen propaganda on tullut viime vuosien aikana liikuttavan yksimieliseksi siitä, että Suomessa vallitsee "työn vapaus". Sen mukaan meillä palkkatyöläiset, talonpojat ja henkisen työn tekijät ovat vapaita valitsemaan parhaaksi katsomansa työpaikan, ovat isäntiä omalla maallaan ja voivat kehittyä kykyjään ja tarmoaan vastaavasti vaikkapa "juoksupojasta tehtaanjohtajaksi". Tällaisen "ihannetilan" sanotaan johtuvan siitä, että Suomi lukeutuu länsimaisen demokratian piiriin, jopa eräin varauksin on luettava "vapaisiin kansakuntiin" kuuluvaksi. Tällaisella propagandalla on tietty tarkoituksensa: sen avulla työtätekevien ihmisten mieliin pyritään luomaan sellainen kuva, että nykyisellään kaikki on hyvin ja ettei ainakaan idästä pitäisi ottaa esimerkkiä, koska silloin muka menetetään nyt vallitseva kallis vapaus.

Totta on, että Suomessa vallitsee porvarillinen demokratia. Tämän demokratian päätunnusmerkkinä on se, että se on demokratiaa kansan pienelle vähemmistölle, niille, jotka pääasiallisesti omistavat maamme tärkeimmät tuotantovälineet kansan suuren enemmistön eläessä alistetussa, riistonalaisessa asemassa. Porvarillisen demokratian vallitessa siis pienelle ryhmälle riistäjiä tämä demokratia merkitsee vapautta riistää kansan enemmistöä. Kun tämä tosiasia ymmärretään, menettää porvarillissosialidemokraattisen propagandan väite työn vapaudesta suuren osan loistostaan.

Aina voidaan kuitenkin väittää, että asioiden näinkin ollessa suomalainen työmies saa itse vapaasti valita työpaikkansa, pitää poliittiset mielipiteensä ja tehdä niitä tunnetuksi, hankkia itselleen omaisuutta ja tulla itsenäiseksi yrittäjäksi jne. On todella olemassa sellainen teoreettinen mahdollisuus, että työmies voi vapaasti vaihtaa työpaikkaansa, mutta käytännössä tämä on varsin sattumanvaraista. Sodan jälkeen, kansandemokraattien ollessa mukana hallituksessa, työtä oli tarjolla niin paljon, että työpaikan vaihtaminen kävi todella mahdolliseksi eräin varauksin, mutta nykyään, jolloin maamme kapitalistipiirit ovat sosdem-johtajien suosiollisella myötävaikutuksella harjoittaneet nk. terveen työttömyyden politiikkaa jo usei-

ta vuosia, tilanne on perusteellisesti muuttunut. Tämän hetken työläiset tietävät, että työpaikan jättäminen merkitsee uuden työpaikan hakemista, eikä sen saaminen ole läheskään aina varmaa siten, että palkka ja muut olosuhteet todella paranisivat. Monien suurten tuotantolaitosten johdon toimesta on vielä varmistauduttu siitä, että työpaikan vaihtaminen ei kävisi mahdolliseksi. Tämä on tapahtunut nk. työnantajan "sosiaalitoiminnan" avulla. Työnantajan puolesta on työntekijälle annettu asunto, ehkäpä aivan — velaksi saatu — "omakotikin" ja näin "laupeutta" harjoittamalla tehty työläisen työpaikan muutto, jopa palkka- ym. vaatimusten esittäminen kyseenalaiseksi. (Katso Kommunistissa N:o 8 ja 9 Eino Nevalaisen kirjoitus: Palkkatyöläisten taloudellinen ja henkinen holhous teollisuuslaitosten sosiaalitoiminnan avulla).

Mitä taas mielipidevapauteen tulee, jokainen työläinen tietää, ettei sellaista suomalaisissa tuotantolaitoksissa tunneta. Niillä työpaikoilla, joissa työläisten yhteisvoima on suuri, työnantajan on pakko sallia poliittisia mielipidevapauksia, mutta siellä missä siihen suinkin on mahdollisuuksia, työnantajalle epämieluisat mielipiteet ja niiden julkituominen pyritään tyrehdyttämään monenlaisilla keinoilla. Mutkattomin näistä on tietenkin työstä erottaminen. Tavallisesti tämä ei tapahdu siten, että suoraan sanottaisiin työntekijäin poliittisten mielipiteiden olevan erottamisen syynä, vaan sellaiseksi voidaan mainita työn vähyys tai jokin muu vastaavanlainen seikka. Tuloshan on joka tapauksessa yhtä tehokas.

Tämän lisäksi monilla tuotantolaitoksilla harjoitetaan poliittisesti epämieluisia henkilöitä kohtaan muitakin painostustoimenpiteitä: palkka saatetaan pitää alempana kuin yleensä saman ammattitaidon omaavilla, ja aivan kuin sattumalta tällainen henkilö joutuu suorittamaan likaisimpia ja epämieluisimpia töitä. Eikä tässä kaikki. Niin paljon kuin väitetään, ettei Suomessa nykyään käytetä työnantajien taholta nk. mustia listoja, tällainen järjestelmä on kuitenkin olemassa. Tästä ovat monet poliittisten mielipiteittensä tai työläisten hyväksi tapahtuvan toimintansa johdosta erotetuksi joutuneet työläiset saaneet omakohtaista kokemusta. Tällainen työläinen ei näet yleensä ole tervetullut minkään teollisuuslaitoksen palvelukseen ja yksityiskohdat hänen aikaisemmasta erottamisestaan ja sen syistä näyttävät kiertävän tavattoman tarkasti ja nopeasti kaukanakin sijaitsevien tuotantolaitosten johdon tietoon. Yksinpä kuntien ja valtionkin yleisissä töissä tällaisia työläisiä on katsottu karsaasti.

Työläisellä on siis maassamme vapaus pitää poliittiset mielipiteensä ja levittää niitä vain siinä tapauksessa, jos hänen mielipiteensä ovat samat kuin työnantajan tai tämän asiamiesten mielipiteet, muutoin ei tällaista vapautta ole. Se, että työnantajat eräissä tapauksissa yrittävät tehdä hädästä hyveen, selittää tuotantolaitoksellaan vallitsevan poliittisen mielipidevapauden, ei johdu heidän hyvästä tahdostaan, vaan työläisten järjestämisen ja yksimielisyyden aikaansaamasta pakosta.

Onhan työläisillä sentään ammattijärjestönsä, oikeus palkkataisteluihin jne. Onpa niinkin, ja tämä onkin hyvin huomattava ase yksimielisten työläisten käsissä, mutta aina on muistettava, että on olemassa myös sellaisia ammattiyhdistysjohtajia, joille sopuilu työnantajapiirien kanssa ja työnantajapiirien etu on tärkeämpi kuin työläisten etu. Tällaiset "ammattiyhdistysliikkeen johtajat" ovat valmiit rikkurivärväykseen lakkojen aikana, ammattiliittojen hajoittamiseen, petoksiin, vaaliväärennyksiin ja kaikenkarvaisiin kikkakonsteihin saadakseen säilytetyksi omat johtopaikkansa ja palvellakseen mahdollisimman tehokkaasti työnantajien etuja. Tästä ei tarvinne suomalaisten työmiesten hakea ulkomailta esimerkkejä.

Ammatillisen järjestäytymisen ja ammattiliittojen merkitys ei suinkaan ole väheksyttävä porvarillisen demokratian vallitessa. Vaikka Marx jo aikoinaan osoitti, että työläisten työvoimansa myymisestä saama hinta ei ole muuta kuin se summa, jolla hän pystyy pitämään itsensä työkuntoisena ja jatkamaan sukuaan, tämä summa voi kuitenkin vaihdella.

"Mutta kaikkina aikoina (lukuunottamatta suuria lamakausia) jokaisessa tuotantohaarassa on määrätty heilahtelu-ala, jonka rajoissa palkan suuruus voi muutella vihollispuolten (työntekijöiden ja työnantajien, kirj. huom.) välisen taistelun tuloksista riippuen." (Engels "The Labour Standard-lehdessä" toukok. 21 pnä 1881.) Ammattijärjestöille ja työläisten järjestyneelle taistelulle niiden puitteissa on annettava kaikki niille kuuluva arvo, mutta tästä huolimatta työntekijät ja työnantajat eivät ole samanlaisissa lähtöasemissa taistelussaan.

"Jos kapitalisti ei pääse sopimukseen työmiehen kanssa, hän jaksaa odottaa, eläen pääomallaan. Työläiselle se on mahdotonta. Hänellä ei ole millä elää, paitsi palkkansa, ja tämän vuoksi hänen on pakko ottaa työtä silloin, siellä ja niillä ehdoilla kuin, missä ja joilla hän voi saada. Työmiehellä on alunperin huonot taisteluehdot. Nälkä panee hänet hirveän hankalaan asemaan. Mutta kapitalistiluokan kansantaloustieteen mukaan tämä on juuri kaiken oikeudenmukaisuuden huippu" (Engels, sama lehti toukok. 7 pnä 1881).

Tietenkin ammattiliittojen lakkokassat tasoittavat hiukan tätä taisteluasemien epäsuhdetta, mutta eivät sitä poista. Taistelu-

mahdollisuuksia huonontaa lisäksi se, että kapitalisteilla on, kuten mainittua, asiamiehiä jopa ammattiliitoissakin, heillä on käytettävissään sanomalehdistön enemmistö, poliisi, sotaväki ja meillä sotien päättymiseen saakka myös suojeluskunnat. Arabian ja Kemin lakkotapaukset ovat karmivan selvänä osoituksena näiden laitosten toimeliaisuudesta kapitalistien edun ollessa kysymyksessä.

Suomalaisella työmiehellä ei ole vapautta kehittää ammattitaitoaan haluamalleen tasolle, eikä läheskään aina saada ammattitaitoaan vastaavaa työtä siedettävillä palkoilla, hänellä ei ole vapautta tehdä tunnetuksi ja pitää poliittisia mielipiteitään, ja mitä puheisiin työmiehen kasvamisesta kapitalistiksi tulee, ne ovat lähinnä verrattavissa niihin tunnettuihin satuihin, joissa köyhän pojan onnistuu aina saada prinsessa ja puolet valtakuntaa.

Paremmin eivät ole asiat varsinaisen työtätekevän talonpoikaistonkaan keskuudessa siitä huolimatta, vaikka joku porvarillinen oppinut saattaa kauhistua, jos joku rohkenee epäillä suomalaisen talonpojan vapautta. Lukuunottamatta herraskartanoiden omistajia, joilla ei maanomistuksen lisäksi ole mitään yhteistä varsinaisen talonpoikaiston kanssa, talonpoikaistonkin keskuudessa on eräitä pieniä kerrostumia, nk. varakkaita talonpoikia, joita porvarillinen järjestelmä pyrkii suosimaan köyhemmän talonpoikaiston kustannuksella. Näidenkin talonpoikaiskerrostumien "vapaus" on kuitenkin kyseenalaista kapitalistien vapauteen verrattuna. Mitä varsinaisiin talonpoikaiston laajoihin joukkoihin tulee, heidän "vapautensa" supistuu jokseenkin samaan kuin palkkatyöläistenkin. Puolet maamme talonpoikaistosta on sidottu kiinni tiloihin, jotka antavat paljon työtä, mutta ovat aivan liian pieniä antaakseen toimentulon. Näiden talonpoikain vapautena on tehdä tilallaan 10—12-tuntisia työpäiviä ja saada vaivanpalkakseen — jollei hallaa tai muuta turmaa satu — maantuotteita niin paljon, että niitä riittää "jouluun saakka" perheelle. Loppujen lopuksi perheen pään ja perheen jäsenten on mentävä ansiotyöhön ja työnantajina esiintyvät tavallisesti puutavarakapitalistit. Kilpailu työpaikkojen saannista on vielä ollut niin ankara, että palkat metsätöissä ja -ajoissa ovat olleet yksinomaan työnantajain määrättävissä. Kaiken lisäksi tällainen pientalonpoika saa maksaa verot verokirjan mukaan siitä työstä, jonka hän tekee tilansa ulkopuolella ja erikseen siitä työstä, jonka hän tekee tilallaan puhumattakaan verosta, joka menee maasta ja maan tuotteista. Pientalonpojan verotus on suhteellisesti paljon ankarampi kuin suurtalonpoikain verotus, sillä verotusperusteena esim. nk. isännänpalkan verotuksessa on

vain työn määrä eikä se, mitä työ on tuottanut. Koneiden käyttämiseen ja siten työn helpottamiseen ei pientiloilla ole mahdollisuuksia ja pientilojen tuotteet ovat aina olleet epäedullisemmin hinnoiteltuja ja valtion tukemia, kuin suurviljelijäin tuotteet. Tietysti pientalonpoika Suomessa voi myydä tai vaihtaa tilansa, mutta vain sikäli, kun tilaan ei satu pankeilla tai yhtiöillä olemaan kiinnityksiä.

Sen lisäksi, että pientalonpojat maassamme joutuvat olemaan pankkien ja puutavarayhtiöiden armoilla, he joutuvat olemaan myös suurviljelijöiden ja kartanonomistajain armoilla. Pientiloilla ei juuri koskaan ole riittävästi laidunta eikä kotitarvemetsää ja usein karjan rehukin loppuu kesken vuoden; samoin siemenviljasta on puutetta. Näiden saamiseksi on käännyttävä suurviljelijöiden puoleen ja näiltä pientalonpojat saavatkin laitumensa, tarvepuunsa, puuttuvan karjanrehun ja siemenetkin, mutta vain kallista, työnä maksettavaa hintaa vastaan ja näinkin monin paikoin vain siinä tapauksessa, ettei näitä etuisuuksia tarvitseva pienviljelijä ole poliittisilta mielipiteiltään toisinajatteleva kuin naapurina asuva suurtilallinen. Sama pitää paikkansa silloin, kun pientalonpoika tarvitsee lainaa osuuskassasta tai vaikkapa haluaa lisämaata itselleen.

Pientalonpoikakin elää siis maassamme sekä taloudellisesti että poliittisesti holhouksenalaisessa asemassa. Pulakausien ja suuremman työttömyyden vallitessa pienviljelijä on vielä sikäli erikoisasemassa, että pientilan isäntää ei huolita työttömyystöihin hänen työntarpeestaan huolimatta, kun taas työläinen saattaa onnellisessa tapauksessa saada komennuksen jonnekin satojen kilometrien päässä olevalle, alipalkatulle siirtotyömaalle — tietenkin hänelle annetaan "vapaus" lähteä tai kuolla nälkään kotonaan.

Mitä sitten virkamiesten vapauteen tulee esim. poliittisten mielipiteiden omaksumiseen ja tunnetuksitekemiseen nähden, varsin moni kyvykäs virkamies on saanut huomata leipäpuunsa kuivuvan tai ainakin ylenemisen mahdollisuuksien käyvän olemattomiksi, jos on uskaltautunut tuomaan julki sellaisia ajatuksia, joita maamme kapitalistipiirien ja heidän hengenheimolaistensa taholla ei hyväksytä.

Suuret puheet suomalaisen työmiehen, talonpojan ja virkamiehen vapaudesta ovat siis kaunis kuori, jonka sisällä ei ole vapautta, vaan jonkinlainen vapauden irvikuva. Työkansan vapaus tulee eläväksi vasta sitten, kun se on itse tullut kaikkien työvälineiden — maan, raaka-aineiden, koneiden jne. omistajaksi ja siten myös oman työnsä koko tuotteen omistajaksi.

EINO NEVALAINEN:

Palkkatyöläisten taloudellinen ja henkinen holhous teollisuuslaitosten sosiaalitoiminnan avulla

II

Työläisten sitominen kapitalistiseen yritykseen omakodin avulla tapahtuu sanoisinko kahta tietä. Toisaalta oman asuintalon omistaminen synnyttää ainakin eräissä työläisissä virheellisiä kuvitelmia yhteiskunnallisesta asemastaan. Talosta ja siihen liittyvästä maatilkusta muodostuu elämän ainoa sisältö. Toisaalta omakodin rakentaminen ja kunnossapito vie työläisen ajan, voimat ja tarmon niin tyystin, ettei esim. järjestötoiminnalle jää enää mitään. Se on tarkoituskin. Joskus se porvarillisessa kirjallisuudessa sanotaan aivan suoraan, kuten seuraavassakin:

"Omakoti tarjoaa sen omistajalle työajan ulkopuolella terveellistä askartelua (ettei jää aikaa kapitalisteille epämieluiseen ja vaaralliseen luokkataisteluun), se kiinnittää omistajansa ajatukset maahan ja omistukseen, luoden oikeaa isäntämieltä . . ."[1] (Harvennus tämän kirjoittajan.)

Mutta vaikka työläinen olisi luokkatietoinenkin, eikä kiinnittäisi ajatuksiaan yksinomaan maahan ja omistukseen, kuten kapitalistit toivovat, niin sittenkin hän joutuu sidotuksi käsistä ja jaloista. Omakotitalot tulevat nykyisin maksamaan noin 1—2 miljoonaa markkaa siinäkin tapauksessa, että tontti saadaan ilmaiseksi, mutta jos sekin on maksettava, kohoavat kustannukset esim. Helsingin liepeillä n. 350—500 000 markalla, ja myöhemmin tulevat vielä lisäksi vesijohdoista ja viemäreistä perittävät erät, jotka voivat nousta 700 000 markkaan. Siis yhteensä suunnilleen 3 miljoonaa. Teollisuusseuduilla, joissa tontit ovat halvempia tai joissa teollisuuslaitokset usein kokonaan lahjoittavat tontit taikka ainakin vuokraavat ne suhteellisen pienestä vuosivuokrasta, omakotien rakentaminen tulee hiukan halvemmaksi. Mutta sittenkin sellaiseen yritykseen ryhtyneille työläisille, joilla monastikaan ei toistakymmentä vuotta jatkuneen inflaation johdosta ole sanottaviakaan säästöjä, kerääntyy miljoonan tai puolentoista velkataakka. Sen maksaminen vaatii suotuisissakin oloissa, ellei satu työttömyyttä, sairauksia tai kuolemaa, 20—30 vuotta. Kun osa lainasta on saatu tavallisesti teollisuuslaitokselta tai se on taannut pankkilainan, niin on helppo käsittää, miten äärettömän vaikeata on rehellisenkin työläisen tuollaisessa asemassa liittyä toveriensa taisteluun esim. palkkojen korottamiseksi tai palkanalennusten estämiseksi. Mitä tulee heikkoluonteisiin, niin he mieluummin suostuvat vaikka urkkijoiksi ja rikkureiksi, ennen kuin menettävät talonsa.

Vaikka kaikki sujuisi hyvinkin, merkitsee tuollainen velkataakka äärimmäistä kieltäytymistä vuosikymmenien aikana. On ymmärrettävää, että kieltäytyminen kohdistuu ensimmäisenä sanomalehtiin, kirjoihin, jäsenmaksuihin yms. menoihin. Lisäksi on otettava huomioon se valtava raadanta, johon omakodin rakentaminen työläisen ja hänen perheensä pakottaa. Se vie koko perheen vapaa-ajan monien vuosien ajan, etenkin kun teollisuuslaitokset tekevät kaikkensa lisätäkseen taloon käytetyn työn määrää: puutarhojen muodostaminen, kilpailut pihamaiden kunnostamiseksi jne., kuten jo edellä totesimme kodinhoitokilpailuista puhuessamme. Esim. Kemi-yhtiön työläiset joutuvat usein ahertamaan viisikin vuotta talonsa rakentamiseksi, ja samanlainen lienee tilanne monilla muilla seuduilla. Rakennusaikana lakkaa järjestötoiminta joko kokonaan tai supistuu vähimpään mahdolliseen, kokoukset, harjoitukset, opiskelu, kaikki sellaiset harrastukset alkavat tuntua häiritseviltä ja ne usein hylätään. Samaan suuntaan vaikuttaa vielä se, että työpaikan säilyttäminen, joka on tässä tapauksessa niin tärkeätä, tulee sitä varmemmaksi, mitä vähemmän järjestötehtäviin osallistuu. Sen tähden ymmärtää hyvin sellaisenkin kerskailun, jota joku insinööri Kallio Valkeakoskella kuuluu harrastavan näytellessään vieraille tehtaan omakotialuetta: "Tässä on omakotialue, jolla Valkeakoskella lopetetaan kommunismi."

Vaikka omakotirakennukset enempää kuin muukaan teollisuuslaitosten sosiaalihuolto ei voi tukahduttaa työväenliikettä, joka kaikesta huolimatta voimistuu riiston tehostuessa ja yhteiskunnallisten ristiriitojen kärjistyessä, niin joka tapauksessa sen avulla aina voidaan yksityisiä työläisiä saada pois järjestötoiminnasta ja siten heikentää tilapäisesti työläisten joukkovoimaa ja vaikeuttaa heidän taisteluaan.

Samaan suuntaan vaikuttaa myös työläisten siirtymisvapauden katoaminen, joka on seurausta omakotitoiminnasta. Engels kirjoitti siitä:

"Työläisille . . . on siirtymisvapaus ensimmäinen elinehto ja maaomaisuus voi muodostua heille vain kahleiksi. Antakaa heille omat talot, sitokaa heidät jälleen maahan ja te murratte heidän vastustusvoimansa tehtailijain palkanalennuksia vastaan. Yksityinen työläinen voisi ehkä tarpeen tullen myydä talonsa, mutta vakavan lakon tai yleisen teollisuuspulan aikana täytyisi myytäväksi joutua markkinoilla kaikki niille työläisille kuuluvat talot, joihin tuo tapaus kohdistuu ja

[1] Tehostaja 1950, N:o 9, s. 696.

niin ollen nuo talot joko eivät lainkaan saisi ostajaa tai niitä alettaisiin myydä paljon alle itseisarvon...”[1]

Mutta nyt voidaan väittää, että omakodin rakentaminen on eräs varmimpia keinoja työläisten taloudellisen aseman parantamiseksi. Olkoonkin, että se vaatii parin-kolmenkymmenen vuoden aikana suuria uhrauksia ja kieltäymyksiä, niin sitten kuitenkin tulee korvaus: omassa talossa asuminen on halpaa, ei tarvitse maksaa vuokraa, ainoat menot ovat korjauksiin käytetyt ja niin nousee koko perheen elintaso.

Niin yleinen kuin tällainen käsitys onkin, niin se on kuitenkin väärä. Marxilaisuus opettaa ja täysin perustellusti, että jos jollakin teollisuusseudulla tai jollakin alalla huomattava osa työläisistä hankkii itselleen oman talonsa ja maksettuaan sen pääsee pienemmillä asuntomenoilla, niin palkat vastaavasti alenevat. En malta olla jälleen lainaamatta Engelsiä:

”Olettakaamme, että jollakin teollisuusseudulla on tullut säännöksi, että jokainen työläinen omistaa talon. Siinä tapauksessa tuon seudun työväenluokalla on käytettävissään ilmaiset asunnot, asuntomenot eivät sisälly enää sen työvoiman arvoon. Mutta jokainen työvoiman tuotantokustannusten alentuminen, so. jokainen pitempiaikainen työläiselle ehdottoman välttämättömien tuotteiden hinnan aleneminen... merkitsee samaa kuin työvoiman arvon aleneminen ja johtaa loppujen lopuksi vastaavan työpalkan alenemiseen. Työpalkka putoaisi niin ollen keskimäärin säästyneen asuntovuokran verran, ts. työläinen maksaisi vuokran omasta talostaan, ei kuitenkaan siten kuin aikaisemmin rahana talonomistajalle, vaan maksamattomana työnä tehtailijalle, jolle hän työskentelee. Niin ollen taloon sijoitetut työläisen säästöt muuttuvat todella eräänlaiseksi pääomaksi (kuten pikkuporvarilliset sosialistit uskottelevat, E. N.), mutta eivät hänen, vaan kapitalistin pääomaksi...”[1]

Tällainen väite voi ehkä aluksi tuntua ällistyttävältä, mutta olen varma, että jokainen, joka haluaa tutkia sen paikkansapitävyyttä, tulee samaan tulokseen. Meidänkin maassamme niillä seuduilla, joilla omakotirakennustoimintaa on harrastettu kauan ja huomattavalla osalla työläisistä on omat talonsa, ovat palkat alhaisemmat kuin niillä seuduilla, joilla työläiset asuvat vuokrahuoneistoissa.

Kaikki, mitä on edellä sanottu teollisuusyritysten avulla rakennetuista omakotitaloista, pitää määrätyin varauksin paikkansa omakotitaloista yleensä. Kuitenkin niin, että jos työläinen on rakentanut talon säästövaroillaan eikä se ole tehtaan tontilla, silloin hän ei tietysti joudu velan vuoksi sidotuksi johonkin yksityiseen yritykseen, mutta paikkakuntaan hän silloinkin on sidottu ja jos siellä on vain yksi teollisuuslaitos, on lopputulos sama. Poikkeuksen

[1]) Marx/Engels: Valitut teokset, I osa, s. 540, venäjänkielinen painos 1948.

[1]) Marx/Engels: Valitut teokset, I osa, s. 541, venäjänkielinen painos 1948.

tietysti tekevät ne työläiset, jotka voivat hankkia toimeentulonsa esim. jollain käsityöllä. Meillä on hyvin paljon sellaisia tapauksia, että ainoastaan oman talon ja käsityöammatin omaavat työläiset uskaltavat aktiivisesti osallistua järjestötoimintaan pienillä teollisuusseuduilla. Mutta nämä poikkeukset eivät tee tyhjäksi yleistä sääntöä, jonka mukaan niin teollisuuslaitosten asunnot kuin omakotitalotkin sitovat työläisen määrättyyn paikkakuntaan ja teollisuuslaitokseen, riistävät häneltä sen ainoan vapauden, joka hänellä on kapitalismin vallitessa, nim. mahdollisuuden ainakin noususuhdanteiden aikana valita riistäjänsä ja taistella itselleen pieniä etuja paremman palkan tai työehtojen muodossa.

Nämä seikat on työväenjärjestöjen otettava huomioon talouspolitiikassaan. Nähdäkseni ne eivät missään tapauksessa voi esittää vaatimusta teollisuuslaitosten asuinrakennustoiminnan laajentamisesta eivätkä kannattaa sitä myöskään paikallisesti (ehkä hyvin harvoja poikkeuksia lukuunottamatta), esiintyipä se missä muodossa tahansa. Tämä näkökanta on tehtävä riittävän tunnetuksi, esittämällä samalla perustelut, minkä tähden teollisuuslaitosten asuinrakennustoiminnan vastustaminen on välttämätöntä työläisten etujen kannalta.

Tietysti täytyy myöntää, että käytännöllinen taistelu tällä alalla on hyvin vaikeata. Erikoisen vaikeata se on nyt, huutavan asuntopulan vallitessa, jolloin työläisten on pakko ottaa vastaan teollisuuslaitosten asuntoja kaupungeissakin, pienistä teollisuusseuduista puhumattakaan, joissa yleensä ei koskaan ole ollut mitään valinnan varaa. Mutta joka tapauksessa periaatteellinen selvitystyö on sitä suuremmassa määrin tarpeellinen, ettei työläisille muodostu käsitys teollisuuslaitoksesta jonkunlaisena hyväntekijänä, joka ainoastaan heidän etujensa vuoksi tekee huomattavia taloudellisia uhrauksia työläisasuntoja rakentaessaan.

Sama koskee luonnollisesti omakotirakennustoimintaa. Niinpä meillä SKDLn ohjelmassa esitetään vaatimus sen avustamisesta sekä valtion taholta mm. Arava-lainoituksen avulla että kuntien velvollisuudesta avustaa omakotirakennustoimintaa tonttipolitiikallaan ja lainoja antamalla. Nämä vaatimukset ovat aivan oikeita erikoisesti nykyisissä oloissa, jolloin yksityinen rakennustoiminta kapitalistien taholta on ollut varsin vähäistä eikä kykene lähimainkaan tyydyttämään kasvavaa asuntojen tarvetta. Työläisille on kieltämättä edullisempaa saada tontti ja rakennuslaina valtiolta tai kunnalta ryhtyessään rakentamaan silloin, kun siihen on pakko ryhtyä, sillä tällöin hän ei ainakaan välittömästi joudu riippuvaisuussuhteeseen kapitalistisesta yrityksestä.

Etualalla pitäisi kuitenkin olla valtion ja kunnallisen asuinrakennustoiminnan laajentaminen.

Silloin kun valtio tai kunnat omistavat asuinrakennukset, voidaan ainakin osittain välttää ne haitat, jotka niin teollisuuslaitosten työläisasunnot kuin omakotitalot tuovat tullessaan sitoessaan työläisen taloudellisesti ja estäessään hänen osallistumisensa luokkataisteluun. Sanomattakin on selvää, että tällaisen toiminnan rahoittamiseen tarvittavat varat on otettava kapitalistisilta yrityksiltä joko erikoisverotuksen muodossa tai muilla keinoilla, kuten SKPn lähiajan talouspoliittisessa ohjelmassa aivan oikein ehdotetaankin.

Loppujen lopuksi on kuitenkin todettava, että työläisten asuntokysymystä ei kapitalistisen järjestelmän aikana pystytä lopullisesti ratkaisemaan, mikä menetelmä sitten valittaneenkin, ja siksi tämänkin kysymyksen yhteydessä on aina korostettava itse järjestelmän muuttamisen välttämättömyyttä.

Huoltokonttorit muodostavat hyvin oleellisen osan useimpien teollisuuslaitosten sosiaalihuollosta, vieläpä niin, että monasti koko ko. alan toiminta on alkanut nimenomaan huoltokonttorin perustamisesta. Niiden toiminnan yksityiskohtainen selostaminen ei ole kai tarpeellista, siksi tunnettua se on. Mainittakoon ainoastaan lyhyesti, että huoltokonttorit toimivat yleensä vapaaehtoisella pohjalla, ainakin muodollisesti.

Liittyessään huoltokonttorin asiakkaaksi tehtaan työläinen tai virkailija ilmoittaa, mitä maksuja huoltokonttorin on hänen puolestaan suoritettava, esim. verot, sanomalehtien tilaukset, asunnon vuokra, eräät vähittäismaksut ostetuista huonekaluista tms., halkojen hankinta, vieläpä ammattiosaston ym. jäsenmaksut jne.

Kaikkien näiden menojen suuruuden mukaan sitten sovitaan, kuinka suuren osan asiakkaan tilistä huoltokonttori saa pidättää. Pidätys tapahtuu automaattisesti ennen tilin maksamista. Jos pidätykset eivät riitä sovittuihin maksuihin, lisätään pidätysmäärää tarpeen mukaan.

Toiseksi huoltokonttori ottaa vastaan jäsentensä talletuksia, maksaen niistä käyvän tai hiukan suuremman koron. Eräissä tapauksissa huoltokonttorit antavat asiakkailleen myös pienempiä lainoja määrättyä tarkoitusta varten, esim. jonkin suuremman talousesineen, vaikkapa ompelukoneen ostamista varten, sairaustapauksissa jne. Silloinkin väitetään lainakoron olevan edullisen asiakkaalle, nim. hiukan käypää korkoa alhaisemman.

Huoltokonttorien hallinta on tavallisesti tehtaan johdon käsissä, mutta monissa teollisuuslaitoksissa, mm. Finlaysonilla, on huoltokonttorin jäsenillä mahdollisuus osallistua mainitun hallinnon valitsemiseen.

Kuten näette, vaikuttaa huoltokonttorien toiminta varsin edulliselta työläisille, se vapauttaa heidät monista turhista juoksuista, monista ikävistä tilanteista, joita syntyy kun maksujen langetessa ei olekaan rahaa niiden suorittamiseen. Se voi ojentaa auttavan käden tilapäiseen pulaan joutuneelle työläiselle tarjoamalla halpakorkoista lainaa jne. Kaiken tämän huoltokonttori tekee ilmaiseksi, ilman erikoista korvausta. Ei niin ollen olekaan mikään ihme, että huoltokonttorien toiminta laajenee vuosi vuodelta, niiden kautta kulkevien maksujen ja niihin talletettujen säästöjen määrä kohoaa suurissa tehtaissa kymmeniin miljooniin, esim. Finlaysonilla v. 1950 lähes 40 miljoonaan markkaan. Ja työläiset ovat yleensä tyytyväisiä.

Mutta tyytyväisiä voivat olla myös kapitalistit, sillä heille huoltokonttorit tekevät todellisia eikä näennäisiä palveluksia. Mitä varten huoltokonttoreja perustetaan? Perusvaikuttimet voisi luokitella vaikka seuraavasti:

a) Huoltokonttorien avulla opetetaan työläisille säästäväisyyttä, joka on niin edullista ennen kaikkea kapitalisteille. Keravuori selittää aikaisemmin mainitsemassani teoksessa Teollisuuden sosiaalinen toiminta:

"Huoltokonttorin pääpyrkimyksenä on erään arvokkaimman yhteiskuntataloudellisen tapahtumisen, säästämisen, kaikinpuolinen edistäminen vaikutuspiirissään, tapahtumisen, joka pääomamuodostuksen alkulähteenä mahdollistaa tuotantotoiminnan laajentumisen ja tehostumisen (Keravuori puhuu tässä tietysti palturia, pääomamuodostuksen alkulähteenä ei ole säästäminen, vaan lisäarvon riisto ja riistetyn lisäarvon muuttaminen pääomaksi, so. pääomien kasaantuminen, E. N.) Tosin huoltokonttorien säästämistoiminnan ensisijaisena tarkoituksena on jäsentensä sellaisten maksuvelvoitusten hoitaminen, jotka lankeavat maksettaviksi kulloinkin kulumassa olevana vuotena. Mutta se harjoittaa säästämistoimintaa myös pitemmällä tähtäimellä; pyrkimyksenä suurempien säästöpääomien muodostuminen." (em. teos, s. 124—125) Ja edelleen: *"Tehdaslaitoksen huoltokonttorin tarkoituksena on jäsentensä säästäväisyyden edistäminen auttamalla heitä järjestämään yksityistaloutensa järkevälle kannalle." (sama, s. 126).*

Tästä lainauksesta käy selville, että huoltokonttorien avulla pyritään osaltaan toteuttamaan sitä kapitalistien käsitystä, että työläinen kuuluu pääomalle myös tuotantoprosessin ulkopuolella, että koska hänen henkilökohtaisen kulutuksensa perustarkoituksena, ainakin kapitalistin mielestä, on työvoiman uusintaminen, täytyy kapitalisteilla olla oikeus valvoa, että kulutus on tässä suhteessa mahdollisimman tarkoituksenmukaista, että se palvelee ennen kaikkea tuota perustarkoitusta, työvoiman uusintamista. Työläinen saadaan luovuttamaan ennakolta huomattava osa palkastaan työvoiman uusintamiselle välttämättömiin suuriin menoihin, taikka sitten sellaisiin tarkoituksiin, jotka kapitalistinkin kan-

nalta ovat ensiluokkaisen tärkeitä, esim. veroihin.

Mutta samalla työläinen opetetaan säästämään ja mitä enemmän hän sitä oppii, sitä vähemmän hän saa palkkaa. Jos nimittäin säästäminen työläisten keskuudessa tulee yleiseksi, niin että huomattava osa heistä saa vuosittain korkoja säästöistään, niin nuo korkotulot muodostavat silloin ikäänkuin osan työpalkasta, joten kapitalististen yrittäjien tarvitsee maksaa vastaavasti vähemmän. Tätä kysymystä käsitellessään Engels selittää, että jos työläiset saisivat korkoina esim. 12.000 markkaa vuodessa, niin työläisten palkat alenisivat keskimäärin samalla määrällä eli n. 1.000 markalla kuukaudessa. Mitä enemmän työläiset säästävät, sitä suurempi mahdollisuus on kapitalisteilla työpalkkojen alentamiseen. Työläisten säästäväisyys ei niin ollen tuota hyötyä heille itselleen, vaan kapitalisteille, ainakin silloin, kun se tulee yleiseksi.

Toiseksi työläisten säästäminen on edullista kapitalisteille myös siksi, että säästöt synnyttävät työläisessä turvallisuuden tunteen, vaikka todellisuudessa työläisen asema ei koskaan kapitalistisen järjestelmän aikana voi olla turvattu, sillä olivatpa hänen säästönsä minkälaiset tahansa, ne kuluvat hyvin nopeasti sairauden tai työttömyyden sattuessa ja normaaliaikoinakin ainoastaan harvoissa poikkeustapauksissa niistä jää jotain jäljelle vanhuuden päiviksi. Viimeisten 13 vuoden aikana on inflatio syönyt työläisten säästöt melkein kokonaan. Hyödyn siitä ovat saaneet rahalaitokset, jotka ovat sijoittaneet ko. säästöt arvonsa säilyttävään reaaliomaisuuteen, mutta jotka maksavat työläisille näiden säästöt paperirahalla, jonka arvo on ainoastaan n. 20 osa siitä, mitä se oli ennen toista maailmansotaa. Jos esim. jollain työläisellä oli talletettu ennen sotaa vanhuuden päivien varalle 50.000 markkaa, niin hän saa nyt nostaessaan talletuksensa sillä tavaroita ainoastaan sen määrän, jonka hän 13 vuotta sitten olisi saanut 2.500 markalla, ts. rahalaitokset ovat inflation avulla suorastaan ryöstäneet häneltä 19/20 hänen säästöistään. Näin tulee jatkumaan edelleenkin ja sen vuoksi on hyvin ymmärrettävää, miksi kaikki kapitalistiset rahalaitokset, huoltokonttorit, porvarillinen lehdistö yms. pitävät niin suurta melua säästämisen välttämättömyydestä. Niille työläisten säästöt muodostavat todellisen kultakaivoksen. Työläisille sen sijaan niistä ei ole olennaista etua, sillä jo silloinkin, kun säästöjä on vain pienellä osalla työläisiä, eivätkä ne vielä vaikuta palkkojen alenemiseen edellä selostetun syyn vuoksi, ne vaikeuttavat taistelua palkkojen korottamiseksi ja palkanalennuksia vastaan. Tähän on syynä toisaalta se, että porvarillinen propaganda vetoaa työläisten talletuksia osoittaviin numeroihin uskotellakseen yleiselle mielipiteelle, että työläisten taloudellinen asema on hyvä, koska he ovat voineet tehdä noin huomattavia säästöjä ja toisaalta se, että säästöjen luoma kuviteltu turvallisuuden tunne pidättää työläisiä taistelusta. Ne työläiset, joilla on säästöjä, ovat monasti vähemmän halukkaita vaarantamaan niitä esim. lakkoon yhtymällä.

Kaiken lisäksi työläisten säästäminen merkitsee välitöntä etua kapitalistiselle yritykselle, sillä se voi käyttää huoltokonttorin hallussa olevia työläisten varoja pääomana. Vain harvojen kapitalistien luotto on rajaton, joten lisäpääoman saanti on aina tervetullut. Vaikka siitä joudutaankin maksamaan korkoa, on se taloudellisesti kannattavaa: työläisiltä kerätyillä säästöillä voidaan laajentaa heidän riistämistään ja suurentaa anastetun lisäarvon määrää.

b) Yhtä suurta etua tuottavat huoltokonttorit kapitalisteille lievittäessään pienen palkan ja siitä aiheutuvan puutteen synnyttämää tyytymättömyyttä. On nim. muistettava, että työläisille on vaikeinta juuri niiden suhteellisten suurten menojen suorittaminen, jonka vuokranmaksut, verot ja halkojen hankinta sekä muut sen tapaiset määräajoin tai silloin tällöin toistuvat menoerät aiheuttavat. Silloin kapitalistinen riisto tuntuu kaikkein selvimmin, silloin palkan pienuus tajutaan välittömämmin ja silloin myös tyytymättömyys ja halu taistella olojen parantamiseksi kohoaa suurimmaksi. Nyt huoltokonttorit poistavat melkein täydellisesti tämän kapitalisteille vaarallisen tekijän. Työläiset tosin joutuvat noiden suurten menojen suorittamiseksi kieltäytymään useista pienistä nautinnoista, jopa välttämättömästäkin kulutuksesta koko vuoden kuluessa, mutta se tapahtuu tasaisesti, siihen totutaan ja siksi se herättää paljon vähemmän tyytymättömyyttä.

Saman ajatuksen esittää verhotussa muodossa myös Keravuori toteamuksessaan:

”Eräs tunnettu psykologi puhui ihmisen aivoenergian käyttöä selostaessaan ihmisen ”sielullisista veloista”. Mitä enemmän ihmisellä on tällaisia keskeneräisiä, so. hoitamattomia asioita, sitä enemmän ne tietenkin sitovat hänen aivoenergiaansa ja siten vaikeuttavat muihin tehtäviin keskittymistä. Huoltokonttori vapauttaa jäsenensä monista aivoenergiaa turhaan kuluttavista jokapäiväisistä huolista, tehden siten heille mahdolliseksi entistä varauksettomamman antautumisen jokapäiväiseen työhön.”[1])

Tässä siis edellä selostettujen vaikutusten lisäksi korostetaan vielä sitä, että työläinen tulee kapitalistille myös työvoimana edullisemmaksi silloin, kun hänet huoltokonttorin avulla vapautetaan noista tämän tästä toistuvista kiusallisista tilanteista.

Jatkuu.

---

[1]) Keravuori: Teollisuuslaitosten sosiaalinen toiminta, s. 131.

MAUNO SILLFORS:

Tehtävämme osuustoimintaliikkeessä

Lapualaiskaudet ja erikoisesti toisen maailmansodan aika, jolloin maamme osuustoimintaliike madaltui niin alas, että se yhtyi avoimeen sodankäyntiin fasistisen Saksan rinnalla Neuvostoliittoa vastaan, ovat häpeäpilkkuja edistysmieliselle osuustoimintaliikkeelle. Täten myös meidän maamme osuustoimintaliike vaarannettiin häviön partaalle. Neuvostokansan voitto fasismista antoi myös Suomen osuustoimintaliikkeelle mahdollisuuden jatkaa toimintaansa vapaammissa oloissa, jotka sodan päättymisen jälkeen koittivat maamme työväenluokalle.

Yhteistoimintaa rakentamaan

Välittömästi sodan päättymisen jälkeen antoivat edistykselliset osuustoimintaihmiset maassamme julistuksen, jossa kutsuttiin kaikkia rehellisiä kansalaisia mukaan osuustoiminnallisiin järjestöihin. Tämä julistus sai vastakaikua laajoissa työväestön ja talonpoikaiston joukoissa. Jäseniä alkoi suorastaan virrata työtätekevien yhteiseen joukkojärjestöön ja paikallisiin osuusliikkeisiin. Koko jäsenmäärä sekä samalla liiketoiminta kohosivat nopeasti. Muutamassa vuodessa edistysmielisestä osuuskauppaliikkeestä kehittyi maamme suurin työväestön ja talonpoikaiston yhteinen joukkojärjestö. Valtavan edistyksellisen nousukauden pakottamana oli myös osuustoimintaliikkeeseen pesiytyneen oikeistosiiven lähdettävä mukaan rakentavaan työhön. Heidän oli tunnustettava vasemmiston antama voimakas panos. Heidän oli peräydyttävä likaisista aikomuksistaan ja ryhdyttävä yhteistoimintaan todellisten osuustoimintaihmisten, kommunistien, kanssa. Kymmenissä osuusliikkeissä suoritetuissa vaaleissa jäsenet syrjäyttivät fasismin kannattajat, osuustoimintaliikkeen tuholaiset, ja ottivat hallintoelimissä vallan käsiinsä. KKn kongressissa paljastettiin armottomasti fasismin liittolaiset, sotasyyllinen Tanner syrjäytettiin, jolloin toiset peräytyivät — mutta vain hetkeksi. He aloittivat juonittelunsa joukkojen selän takana. Demokraattisesti ajattelevien ihmisten vaatimukset osuustoimintaliikkeen palauttamiseksi sen alkuperäisille linjoille yhä voimistuivat. Vaaleissa osuustoiminnallinen siipi saavutti loistavia voittoja. Toisissa osuusliikkeissä siirtyi valtaan demokraattinen osuustoimintaväki ja toisissa poliittiset voimasuhteet tasoit-

tuivat. Edistyksellisen osuustoimintaväen voimasuhde kohosi lähes puoleen koko maassa. Osuustoimintaliike kehittyi, vaurastui, uusia toimipaikkoja avattiin ja kansan keskuudessa nousi innostus omaa liikettä kohtaan, joka alkoi palautua alkuperäisille linjoilleen oikeistolaisten voimakkaasta vastarinnasta huolimatta. Osuustoiminnallisissa järjestöissä alettiin käsittää myös yhteiskunnallisia, työväestölle ja talonpoikaistolle elintärkeitä kysymyksiä, ja jäsenistö antoi kannatuksensa näille ilmiöille. Suomen edistyksellinen osuustoimintaliike eli korkeimman kukoistuksensa aikaa!

Tuholaiset astuvat esiin

Osuustoiminnallisiin keskusjärjestöihin pesiytyneet fasismin liittolaiset eivät kuitenkaan jääneet toimettomiksi. He ryhtyivät etsimään jälleen liittolaista — tällä kertaa uusfasismista. Ennen heidän korkeimpana ihanteenaan oli fasistinen Saksa, nyt uusfasismin maa, Amerikka, jossa osuustoimintaliike on melkein olematonta. Rinnan sosdem. puolueen johdon kanssa ryhdyttiin toimintaan jäsenistön laajalle levinneen toiminnan tukahduttamiseksi, edistyksellisen kehityksen estämiseksi. Apua lähdettiin etsimään nyt porvaristosta. Ensin haalittiin tuhatmäärin porvareita (osuustoiminnan vihollisia) osuusliikkeiden jäseniksi. Kun tämäkään ei auttanut, vaan yhä uusia työläisjoukkoja liittyi yhteiseen perheeseen puhtain asein taistellakseen yhtynyttä sosdem-porvaristoa vastaan, keksittiin uusia muotoja. Ne osuusliikkeet, jotka olivat syrjäyttäneet johtopaikoilta fasismin kannattajat, joutuivat nyt keskusjärjestöjen, lähinnä KKn taholta ankaran valvonnan ja poliittis-taloudellisen painostuksen kohteeksi. Mitään keinoja ei väistetty. Ellei peloittelut auttaneet, asetettiin liikkeet kokonaan keskusjärjestöjen valvonnan alaisiksi. Pakotettiin solmimaan pakkosopimuksia keskusjärjestöstä erottamisen uhalla. Osuusliikkeiltä riistettiin itsenäisyys. Ellei sekään auttanut, kiellettiin tällaiselta liikkeeltä sekä luoton että tavaran saanti. Kun nämäkään toimenpiteet eivät johtaneet mielialojen muuttumiseen eivätkä estäneet uusien jäsenten liittymistä, korotettiin osuusmaksu työläisjäsenten liittymisen estämiseksi. Mitä häikäilemättömimmän mielipideterrorin ja vainon ohella ryhtyivät oikeistolaiset nyt suoranaisiin vaaliväärennyksiin, sääntöjen rikkomuksiin, taatakseen enemmistön säilyttämisen. Samalla aloittivat osuusliikkeiden sisälle pesiytyneet tuholaiset toimintansa. Niissä jopa johtavilla paikoilla olevat oikeistohuligaanit sabotoivat mm. liiketoimintaa. Tapahtui suoranaisia kavalluksia, ostolakkoilua, hallintoelinten työn jarruttamista, joka kuitenkin valppaiden ja rehellisten osuustoimintahenkilöiden toiminnan ansiosta saatiin paljastetuksi. Tä-

män toiminnan tarkoituksena oli saada liike taloudellisiin vaikeuksiin ja jäsenet mobilisoiduiksi hallintoelimiä vastaan.

KKn sääntöjen muuttaminen

Suunnitelmiin kuului myös vakaumuksellisten osuustoimintaihmisten syrjäyttäminen keskusjärjestöjen hallintoelimistä. Siksi oikeistolaiset ottivat esille KKn sääntöjen muuttamisen. Suunnitelmiin ei kuulunut yksinomaan kansandemokraattisten henkilöiden syrjäyttäminen, vaan myös omien hengenheimolaisten vaihtaminen oikeistojohdolle ehdottoman kuuliaisiin aineksiin, lähinnä osuuskauppaliikkeen palveluksessa oleviin korkeata palkkaa nauttiviin toimihenkilöihin, jotka ovat leipäpaikkansa menettämisen pelosta valmiit miten likaisiin tekoihin tahansa. Näillä sääntöjen muutoksilla varmistettiin ehdoton päätäntävalta oikeiston käsiin KKn hallintoelimissä ja niin estetään vastaisessa toiminnassa jäsenkunnan äänen ilmituominen KKn kongresseissa, milloin jäsenkunnan tekemät esitykset ovat epämieluisia oikeistojohdolle. Vielä lukematon määrä muita huonnuksia, jotka antavat oikeistolle mahdollisuuden mielivaltaan jäsenistöä vastaan. Todellinen tarkoitus on kuitenkin selvä Kansandemokraattiset edustajat jäsenkunnan todellisen edun puoltajat, tahdotaan syrjäyttää. Ellei kokonaan, niin kuitenkin vähentää heidän mahdollisuuksiaan tehdä työtä jäsenkunnan edun puolesta, koko osuustoimintaliikkeen edun ja menestymisen puolesta.

Ei ole epäilystäkään siitä, etteivätkö KKn uusien sääntöjen saatua lainvoiman vastaavanlaiset muutokset tulisi päiväjärjestykseen ensin muissa keskusjärjestöissä, ja sitten osuuskauppaliikkeissä. Pieni hengähdystauko on kuitenkin oikeistolaisille tarpeen, sillä siksi suuren vastarinnan KKn sääntöjenmuutokset aiheuttivat varsinaisen jäsenkunnan keskuudessa. Aluekokouksissa jäsenet poliittisiin mielipiteisiin katsomatta tuomitsivat muutokset ja miltei yksimielisesti niitä vastustivat. Eniten vastustusta ilmaantui tärkeimmän kohdan, suhteellisuuspykälien poistamisessa. Myös sosialidemokraattiset hallintoelimiin valitut edustajat vastustivat tätä jyrkästi. Oli lukuisia sosdem. enemmistöisiä osuusliikkeitä, jotka evästivät edustajansa KKn kokoukseen vaatimalla sääntöjenmuutoksia hylättäviksi. Erikoisesti korostettiin suhteellisuuden säilyttämistä säännöissä. Nämä edustajat KKn kokouksessa joko ”hiljennettiin” tai pakotettiin äänestämään jäsenkunnan enemmistön mielipidettä vastaan. Oikeistolaiset pääsivät tarkoitustensa perille. Osuustoimintaliikkeen hajoitukseen johtava ohjaus alkaa yhä selvemmin näkyä osuuskauppaliikkeemme piirissä. Jälleen on näytetty kuitenkin toteen, että kansandemokraattisesti ajattelevat osuuskauppaihmiset työskentelevät tinkimättä jäsenkunnan edun puolesta, oikean osuustoimintaliikkeen hengen mukaisesti, yhtenäisyyden ja koko työväenluokan elinetujen parantamisen puolesta. Se voimakas selvityskamppailu, jota käytiin ennen KKn sääntöjen hyväksymistä osuusliikkeissä, osuuskauppaliitoissa ja myös KKn kokouksessa on kantanut tervettä hedelmää. Rehelliset jäsenet ovat antaneet meille tukensa, ja se on paljon vastaisia kamppailuja silmälläpitäen. Työtä on siis edelleenkin jatkettava. Meidän kommunistien velvollisuutena on toimia siten, että jokaiselle osuuskauppaliikkeemme jäsenelle selvitetään KKn ja sosdem. puolueen oikeistojohdon todellinen tarkoitus, edistysmielisen osuuskauppaliikkeen hajoittaminen ja taisteluvoiman heikentäminen.

Työtämme on edelleenkin voimistettava

Vaikka jäsenistömme pääpiirteissään onkin selvillä tehtävän tärkeydestä ja välttämättömyydestä osuustoiminnallisissa järjestöissä, ilmenee siinä kuitenkin vielä paljon puutteellisuuksia, jopa osuustoiminnallisen työn aliarvioimistakin. *Tällaiset puolueen jäsenet eivät käsitä sitä, että meidän kommunistien on toimittava siellä, missä joukot ovat.* Oikeistojohtajien tarkoituksena on myös osuuskaupparintamalla joukkojen keinotekoinen jakaminen kahteen vastakkaiseen leiriin. Käytetään samaa taktiikkaa, jota oikeistolaiset käyttävät työssään ammatillisessa ja urheiluliikkeessä. Tällöin esiintyy vähemmän tietoisten puoluejäsenten vetäytymistä syrjään osuustoiminnallisista tehtävistä ja jopa jäsenyydestä luopumistakin. Kieltäytyminen työstä osuustoiminnallisissa järjestöissä ja jäsenyydestä luopuminen vetoamalla liikkeen oikeistolaiseen suuntaukseen ja työväestölle vihamieliseen esiintymiseen on täysin väärää ja puoluelinjan vastaista. Se on taistelusta luopumista, joka johtuu tietoisuuden heikkoudesta. Ei nähdä osuustoimintaliikkeen merkitystä työväestön joukkojärjestömuotona. Sen avullahan yhtäältä kuluttajat ja toisaalta pientuottajat pyrkivät turvaamaan asemansa suurpääoman riistoa vastaan. Mutta kapitalismin vallitessa edistysmielinenkin osuustoimintaliike on, sen suuresta myönteisestä merkityksestä huolimatta, kapitalistista liiketoimintaa, jossa sosialistisia aineksia on vain sikäli, mikäli se auttaa työväen luokkataistelua taloudellisen asemansa parantamiseksi ja valtiollisen vaikutuksen lisäämiseksi sekä pyrkii yhdessä poliittisen työväenliikkeen kanssa kapitalistisen herruuden kukistamisen tietä sosialistiseen yhteiskuntaan. Osuustoimintaliikkeen periaatteellisesta arviosta meidän siis tulee tehostaa työtämme

osuustoiminnallisissa järjestöissä ja pyrkiä niistä tekemään työväen ja pientalonpoikaiston sekä edistyksellisen sivistyneistön taloudellisia etuja turvaavia ja luokkatietoisuutta terästäviä järjestöjä, jotka käsi kädessä muun työväenliikkeen valtiollisten, kunnallisten, ammatillisten, urheilu- ja sivistysrientojen kanssa pyrkivät samaan päämäärään, suurpääoman valtiollisen ja taloudellisen herruuden hävittämiseen.

Ensi syksyn vaaleihin on entistä huolellisemmin valmistauduttava

Osuustoiminnalliset vaalit ovat vuosi vuodelta herättäneet yhä suurempaa mielenkiintoa. Kuitenkaan kaikki puolueen jäsenet, muiden demokraattisten järjestöjen jäsenten ohella, eivät ole nähneet paikallisen vaalitaistelun suurta poliittista merkitystä. Usein on vaalityön valmistelut ja hoitaminen jätetty yksistään osuustoimintaliikkeessä aktiivisesti toimivien kiinnostuneiden tovereiden varaan. Sitä vastoin on selvästi nähtävissä sosialidemokraattien ja porvarien järjestelmällinen yhteistoiminta, joka parhaiten on näkynyt voimakkaana jäsenvärväysrynnäköimisenä.

Myös ensi syksyn vaalityöhön oikeistolaiset ainekset ovat kiinnittäneet rusaasti voimia. Puhumattakaan jo viime vuonna suoritetusta runsaasta jäsenvärväyksestä ovat he jo nyt ryhtyneet organisoimaan vaalityötään. Kaikkialla on nähtävissä saumaton yhteistyö joko mustimpien kokoomusporvareiden tai maalaisliittolaisten kanssa. Palkalliset vaalityöjärjestäjät kiertävät maakuntaa vaalitunnuksenaan enemmistön valtaaminen kansandemokraattisissa osuusliikkeissä tai määräenemmistön saavuttaminen niissä liikkeissä, joissa he ovat vallassa yksinkertaisella enemmistöllä. Näissä liikkeissä he tulevat tekemään kaikkensa saavuttaakseen enemmistövallan KKn uusien byrokraattisten sääntöjen läpiajamiseksi ja demokraattisen suuntauksen tukahduttamiseksi osuusliikkeissä.

Tähän valtauskamppailuun on meidän vastattava yhdistämällä taisteluun koko osuustoimintaliikkeen edistyksellinen jäsenistö. On löydettävä jäsenistön keskuudesta rehelliset ihmiset, jotka vastustavat osuuskauppaliikkeen hajoittamista ja kansanvallan poistamista. Mutta tämä toteutuu vain siten, että tähän työhön saadaan mukaan koko demokraattinen suuntaus, ja kommunistien on näytettävä siinä esimerkkiä.

Propaganda- ja agitatiotyön kysymyksiä

SAARA KONTULAINEN:

Puolueopiskelukauden alkaessa

Puoluekoulutoiminnan jälleen alkaessa on syytä käsitellä muutamia puoluekasvatustyötä koskevia kysymyksiä.

Tarkastellessamme puolueemme jäsenten ja järjestöjen työtä ja tuon työn tuloksia, on sanottava, että puoluesääntöihin sisältyvä kohta, joka koskee jäsenistön velvollisuutta kasvattaa itseään, lujittaa puoluetietoisuuttaan, ei ole jäänyt kuolleeksi sääntöpykäläksi, vaan että järjestömme ja ennen kaikkea sen aktiivi ovat tehneet vakavaa työtä puoluekasvatustyön voimistamiseksi. Sitä osoittaa piiri- ja aluekouluverkostomme jatkuva lujittuminen. Niissä piirijärjestöissä, missä ei tähän asti ole toiminut piirikoulua, ovat suunnitelmat jo valmiina niiden aloittamisesta. Monet kymmenet aluekoulut aloittavat jälleen toimintansa kooten satoja, jopa tuhansia puolueemme jäseniä puolueopiskeluun. Koulujen ja Sirolan Kirjeopiston ohella kerhot, luento- ja opintopäivät, jotka edistävät jäsenistömme itseopiskelua, tarjoavat mitä moninaisimmat mahdollisuudet jokaiselle puolueemme jäsenelle syventää ja lujittaa marxilais-leniniläisen teorian ja päivän taistelukysymysten tuntemustaan. Opiskelukausi alkaa siis vilkkaana ja monipuolisena.

Aluekoulut toimintaan

Puolueen IX edustajakokouksessa asetimme tavoitteeksemme kohottaa aluekoulujemme lukumäärän tämän vuoden aikana kolmeen sataan ja oppilasmäärän kolmeen tuhanteen. Ylivoimainen tämä tehtävä ei ole, mutta se vaatii puoluejärjestöjemme omaaloitteisuutta aluekoulutoiminnan aikaansaamiseksi puolueosastojen ja aluekomiteoiden puitteissa. Kaksivuotinen käytäntö on jo osoittanut, että aluekoulujen kautta on meillä mahdollisuus saada jäsenistö kiinteän ja järjestelmällisen opiskelutoiminnan piiriin. Useilla paikkakunnilla on aluekoulujen avulla pystytty laajentamaan opiskelu jo koko jäsenistöä käsittäväksi. Mutta vaikka tähän mennessä on järjes-

tetty jo n. 400 aluekouluoppikurssia, on paljon osastoja, joiden alueella ei ole vielä toiminut yhtään aluekoulua. Nyt olisi erikoinen huomio kiinnitettävä näihin osastoihin.

Mistä on lähdettävä

Koulujen perustamisessa on lähdettävä poliittisesta selvitystyöstä, marxilais-leniniläisen teorian ja käytännön opiskelun merkityksen selvittämisestä. Pelkkä päätös koulun aloittamisesta ei vielä innoita eikä saa jäsenistöä mukaan. On saatava toverit vakuutetuiksi opiskelun tarpeellisuudesta ja siitä, että jokaisella on myös kykyä opiskella, kehittyä tiedossa ja taidossa. Asia on vietävä puolueryhmiin ja niiden kautta saatava koulun perustaminen ja sen jatkuva toiminnan ylläpitäminen koko jäsenistön asiaksi. Turun ja Tampereen piirien valistussihteereiden raporteissaan ja neuvottelukokouksessa esittämät esimerkit osoittavat, että puolueosastoissa, missä monista hyvistä päätöksistä huolimatta ei koulutoiminta muuten päässyt alkuun, on saatu erinomaisen hyvät koulut ja opiskelutoiminta käyntiin, kun asia on viety jäsenistön keskusteltavaksi ja osaston toimikunta on ottanut asian omakseen.

Mistä saamme opettajat

Opettajakysymyksen ratkaisu on pulma, joka on estänyt monessa paikassa koulutyön aloittamisen. Näin on käynyt silloin, kun asian ratkaisu on nähty vain siinä, että opettajan täytyy olla joku piirin toimitsijoista. Piirikomiteat eivät kiellä apuaan, mutta paikallisen työvoiman vähyys estää piirikomiteaa käyttämästä työntekijöitään vakituisina opettajina. Osastojen tulee lähteä siitä, että ensin katsotaan omat mahdollisuudet ja jos omasta keskuudesta ei löydy riittävän pätevää toveria, niin silloin pyydetään piirikomitealta apua ja neuvotellaan sen kanssa opettajakysymyksen ratkaisemisesta. Osastojen johtokuntien tulee huolehtia siitä, että jotkut osaston jäsenistä itseopiskelun ja Sirolan Kirjeopiston avulla suorittavat kouluissa opiskeltavat aineet ja siten valmistautuvat opettajiksi. Kun jäsenistö oikealla tavalla ymmärtää oman osuutensa koulutyössä, lukee osoitetun ainehiston ja tuntee kollektiivista vastuuta opiskelusta, on vasta-alkava opettajakin onnistuva työssään. Opettajakysymys ei saisi muodostua missään esteeksi opiskelun aloittamisessa, sillä työssä ja tehtävässä kasvavat myös opettajakaaderimme.

Aluekoulujen ohjelmista

Eräät toverit ovat tiedustelleet, eikö aluekouluja voitaisi aloittaa muillakin ohjelmilla, kuin nykyisillä kursseilla Poliittista tietoa I ja II. Tähän on vastattava, että sikäli kuin on kysymys opiskelijoista, joille mainittuihin kursseihin sisältyvät kysymykset — mikä on kommunistinen puolue ja miten se toimii sekä taistelu oikeistososialidemokratiaa vastaan — eivät ole selvät, ei muita ohjelmia voida aluekouluihin ottaa. Ne ovat siis peruskurssit, välttämättömät jokaiselle puoluejäsenelle. Koska lähestulkoonkaan kaikki puoluejäsenet eivät ole näitä peruskursseja suorittaneet ei ole vielä mitään syytä poistaa mainittuja ohjelmia aluekoulujen työsuunnitelmista.

Niissä piireissä ja alueilla, joissa voidaan turvata opettajavoimia uusien kurssien ohjaamiseen, voidaan ja tuleekin suunnitella aluekouluja Suomen työväenliikkeen historian ja Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen historian kurssin suorittamista varten. SKPn Valistusosasto valmistaa esityksen tällaisesta aluekoulukurssista vielä tämän syksyn aikana.

Nykyiset aluekoulukurssimme antavat mahdollisuuden huomioida kunkin paikkakunnan ja ajankohdan erikoiskysymykset, sillä ohjelmiimme sisältyvät kysymykset ja opettajille tarkoitetut ohjeet nimenomaan korostavat paikallisten tarpeiden vaatimien kysymysten esillenostamista ja käsittelemistä teoreettisen opiskelun yhteydessä. Siten voidaan esim. maaseudun tai ammattiyhdistysliikkeen erikoiskysymykset käsitellä sekä Poliittista tietoa I että II ohjelmien puitteissa. Lisäksi on opiskelijoillamme aina mahdollisuus hankkia lisätietoja Sirolan Kirjeopiston kurssien ja ohjaustyön avulla.

Piirikoulujen ohjelmista

Piirikoulujemme tähän astiset ohjelmat ovat olleet varsin kirjavia ja mikä pahinta, hiukan liian teoreettisluontoisia. Niiden suuri tuntimäärä on monissa tapauksissa vaikeuttanut kurssien tunnollista suorittamista loppuun asti ja oppilaskato on tämän vuoksi ollut varsin runsas. Nykyinen käytäntö on tehnyt myös mahdottomaksi keskitetyn avun antamisen SKPn Valistusosaston taholta esim. luentojen ja ainehiston hankinnan muodossa.

Sen vuoksi on ollut tarpeellista laatia uusi piirikouluohjelma, joka yhtenäistää koko piirikouluverkostomme, tuo niiden työn lähemmäksi tämän päivän käytännön tarpeita ja tekee mahdolliseksi kurssin suorittamisen loppuun ilman kenttätyöstä irtautumista. Uusi piirikouluohjelma käsittää 80 tunnin kurssin, johon sisältyvät mm. eräät leninismin kysymykset, Suomen talouden ja SKPn talouspolitiikan kysymykset, ammattiyhdistysliikkeeen teorian ja käytännön kysymykset. Maaseutupiirejä varten tulee käytäntöön ohjelma, johon sisältyy myös talonpoikaiskysymys. Täten yhdenmukaistettuina ja ajankohtaistettuina voivat piirikoulumme entistä paremmin palvella piirimme aktiivin koulutusta ja käytännön tarpeita. Se tekee myös mahdolliseksi piirikoulujen työn kaikinpuolisen auttamisen keskuksesta käsin, mikä nykyisissä olosuhteissa käy yhä välttämättö-

mämmäksi opettaja- ja työvoimakysymyksen oikealla tavalla ratkaisemiseksi.

Itseopiskelun kehittämisestä

Kaikki koulumme ja kurssimme perustuvat mitä suurimmassa määrin jokaisen opiskelijan omakohtaiseen työhön kirjojen parissa. Korostamme läksyjen luvun tärkeyttä, sillä paraskin luento voi antaa vain osan siitä, mitä antavat marxilais-leniniläistä teoriaa ja käytäntöä valaisevat kirjat jokaiselle tutkijalleen. Koulut luentoineen ja keskusteluineen on tarkoitettu vain avuksi kunkin opiskelijan omakohtaiselle ponnistelulle. Siksi ei pidä kuvitella, että vain luentojen kuunteleminen ja keskusteluun osallistuminen ilman valmistautumista riittää.

Itseopiskelu kirjekurssien avulla on aivan välttämätön opiskelumuoto siellä, missä ei vielä alue- ja piirikouluja ole ja missä noiden koulukurssien suoritus ei voi käydä päinsä muuten kuin suorittamalla niitä Sirolan Kirjeopiston kirjekurssien avulla. Siihen on täysi mahdollisuus sekä yksityisellä jäsenellä että kerholla. Vasta-alkaville suosittelemmekin juuri aluekoulukurssejamme Poliittista tietoa I ja II ja ne suorittaneelle Suomen työväenliikkeen historian ja NKPn historian kursseja, marxilaista valtio-oppia jne. Kirjeopistomme antaa näissäkin asioissa ohjeita niitä pyydettäessä, joten neuvottomaksi ei kenenkään tarvitse jäädä.

Niille puoluejäsenille, jotka jo ovat suorittaneet alue- ja piirikoulukursseja tai omaavat niitä vastaavan tietomäärän, samoinkuin Sirola-opiston käyneille jäsenillemmekin suosittelemme niitä itseopiskeluohjelmia, joita Sirolan Kirjeopisto on valmistanut Leninin teoksista Penikkatauti, Mitä tehdä ja Kaksi taktiikkaa sekä ohjelma Todellisesta isänmaallisuudesta. Mainitut ohjelmat eivät ole vasta-alkavia varten, vaan tarkoitetut nimenomaan marxilaisuuden perustiedot omaaville tovereille. Tätäkin opiskelua ohjaavat piirien valistussihteerit ja Sirolan Kirjeopisto, jolle kurssit voidaan kirjeellisesti suorittaa. Päämääränä on tällaisen itseopiskelun yleistäminen, sillä meillä ei ole mahdollisuutta jatkuvasti lisätä koulujen ja kurssien lukua ja toisaalta se ei ole edes tarkoituksenmukaistakaan, koska itseopiskelu on kaikkein pätevin opiskelumuoto.

Kehoitamme tovereita tutustumaan Kommunistissa n:o 4 tänä vuonna julkaistuun toveri Aino Kuosmasen kirjoitukseen "Itseopiskelusta ja sen järjestämisestä", jossa tätä opiskelumuotoa tarkemmin valaistaan.

Puoluekasvatustyömme tarkoituksesta

Opiskelutyön nyt alkaessa on erikoinen huomio kiinnitettävä siihen, että opiskeluohjelmiemme peruskysymykset on ymmärretty ja omaksuttu niin, että opiskelutoiminta kohottaa jäsenistön aktiivisuutta ja taistelukykyä joukkotyössä. Miten kasvatustyömme on tässä suhteessa täyttänyt sille asetetut vaatimukset, siihen voi vain käytännöllinen toiminta antaa vastaukset. Siellä, missä koulutoiminta ja itseopiskelu on ollut laajaa ja koulujen taso korkea, siellä on noussut nuoria aktiivisia voimia järjestöelämän eri aloille. Niissä piireissä, joissa kasvatustyö on ollut heikko, on uusien voimien kasvu ollut hitaampi. Piirien raporteissa on esitetty lukuisia esimerkkejä koulutyön myönteisistä vaikutuksista. Helsingissä aluekoulun päättäjäisissä lausui eräs toveri, että opiskeltuani kurssin Poliittista tietoa I on minulle selvinnyt, mitä kommunistinen puolue on ja kuinka kunniakasta on olla sen jäsen. Kaaderiston kasvatustyötä eivät ratkaise vain koulut ja kurssit. Opiskeluun tulee yhdistyä myös jokapäiväinen toiminta järjestöissä ja taistelu työkansan oikeuksista ja puolueemme päämäärien puolesta työpaikoilla. Kasvatustyömme pitää palvella käytäntöä. Koulujemme tehtävänä on auttaa jäsenistöämme taistelussa vihollistemme agitatio- ja propagandatyötä vastaan. Opiskeluohjelmamme antavat sekä oppilaille että opettajille tehtävän kumota vastustajien väitteet puolueestamme, sen päämäärästä ja politiikasta. Opettajan tehtävänä on koota oleellisimmat väitteet eri teemojen yhteydessä ja yhteisellä keskustelulla selvittää ne.

*

Puoluekasvatustyön menestymisen ensimmäinen ehto on, että piirin poliittinen johto — piiritoimikunta ja sen jäsenet — ymmärtävät ja antavat niin periaatteellisesti kuin käytännöllisestikin apua puoluekasvatustyön järjestämisessä. Käytäntö osoittaa, että niissä piirijärjestöissä, joissa valistussihteerin ohella myös piirisihteeri ja piirikomitea oikealla tavalla suhtautuvat puoluekasvatustyön kysymyksiin, on kasvatustyössä saatu erinomaisia tuloksia ja puoluejärjestöt ovat kasvaneet poliittisesti ja organisatoorisesti.

NIILO NIKKILÄ:

Sanomalehden ja sen kirjeenvaihtajan tehtävistä

Oulussa ilmestyvän kansandemokraattisen lehden Kansan Tahdon kirjeenvaihtajien konferenssin aineiston mukaan.

Sanomalehti työväenliikkeen järjestämisen välineenä

Porvariston ja työväenluokan välisen luokkataistelun kärjistyessä painetun sanan alalla nimenomaan sanomalehdistön merkitys on jatkuvasti kasvanut. Se on muodostunut ehkä tehokkaimmaksi aseeksi taistelussa ihmisten "sielusta".

Kukapa työväenliikkeen historiaan tutustunut ei tietäisi, että V. I. Lenin antoi ratkaisevan merkityksen sanomalehdelle, kun hän ryhtyi kokoamaan Venäjän hajallisia työväenjärjestöjä yhtenäiseksi vallankumoukselliseksi puolueeksi. Hänen mielestään vain yleisvenäläinen marxilainen sanomalehti saattoi yhtenäistää erillisten järjestöjen aatteelliset katsomukset ja antaa niiden toiminnalle oikean suunnan, selvän käsityksen taistelun keinoista, lähi- ja lopullisista tavoitteista. Leninin ja toisten boshevikkien iskemästä "kipinästä" (Iskralehdestä) syttyikin maailmanhistoriallinen vallankumouksen soihtu, joka valaisi Venäjän kansoille tien sosialismiin.

Työväen oma sanomalehti Työmies se meidänkin maassamme tarvittiin levittämään sosialistista valistusta työläisjoukkojen keskuuteen ennen kuin itsenäisen työväenpuolueen perustaminen oli mahdollinen. Epäilemättä lehdistöllä on ollut tavattoman suuri käytännöllinen merkitys toistenkin maiden työväenpuolueiden syntymisessä ja kehityksessä.

Sanomalehti luokkataisteluaseena

Malliesimerkin sanomalehden merkityksestä työväenluokan taisteluaseena tarjosi ensimmäisen maailmansodan edellä vain lyhyen aikaa julkisena ilmestynyt bolshevikkien Pravda (Totuus), jonka johdossa oli J. V. Stalin. Ankaran vainon alaisena se laajensi Venäjän työväenliikkeen joukkopohjaa, järjesti työtätekeviä aktiiviseen taisteluun tsarismia, kapitalisteja ja tilanherroja vastaan. Lehden suorittama syvämuokkaus idätti vallankumouksen siemeniä suurten työtätekevien joukkojen keskuudessa ensimmäisen maailmansodan ankarissa olosuhteissa, edisti uuden purkauksen syntymistä, loi edellytyksiä proletariaatin voitolle.

Suomenkin työväenlehdistön historia liittyy kiinteästi koko työväenliikkeen jokaiseen taisteluvaiheeseen, jokaiseen iskuun ja voittoon. Lehdistöllämme on ollut ja on jatkuvasti suorastaan ratkaiseva merkitys työtätekevien joukkojen herättäjänä luokkatietoisuuteen, työväenliikkeen taisteluiden yhtenäistäjänä ja suuntaajana, kaiken käytännöllisenkin taistelun järjestäjänä ja ohjaajana.

Sellaiset suuret osavoitot kuin yleinen ja yhtäläinen äänioikeus, 8 tunnin työaikalaki, kunnallislakien uudistaminen ja torpparivapautus ovat olleet mahdollisia juuri sen kautta, että työväen sanomalehdistö on kouriintuntuvasti paljastanut yhteiskunnalliset epäkohdat, innostanut ja järjestökoneiston apuna mobilisoinut työtätekeviä taisteluun elinetujensa ja oikeuksiensa puolesta — sekä yleensä että erikoisesti mainitsemieni tavoitteiden saavuttamiseksi.

Meidän päivinämme emme voi ajatellakaan menestyksellistä suoriutumista ratkaisevista vaalikamppailuista valtiollisella ja kunnallisella alalla ja joukkojärjestöissä ilman oman lehdistömme tehokasta apua. Ne varustavat järjestöväkeämme tarpeellisella ainehistolla työpaikoilla ja asuma-alueilla tehtävää joukkotyötä varten sekä saapuvat työtätekevien koteihin selvittämään tärkeitä ajankohtaisia asioita tehden sen jatkuvasti, päivästä päivään.

Jokapäiväinen elämä tarjoaa vaikka millä mitalla esimerkkejä siitä, miten tarpeellisia työväen omat sanomalehdet ovat yksityisillä työpaikoillakin esiintyvien epäkohtien paljastajina sekä palkka- ym. liikehtimisien tukijoina. Usein jo pelkkä epäkohdan paljastaminen lehtiemme palstoilla on riittänyt korjauksen aikaansaamiseen, mutta monin verroin tarpeellisempana tunnetaan omien lehtien tuki silloin, kun joudutaan avoimeen yhteenottoon työnantajan kanssa.

Lehtemme ovat siis välttämättömiä jo paikallisten ja ns. pienten asioiden hoitamisessa, mutta miten suuri onkaan niiden merkitys sellaisissa asioissa kuin nykyisessä tilanteessa kansojen valtavan rauhanliikkeen edistäjinä sekä yleisen valtiollisen ja kunnallispolitiikkamme tunnetuksitekijöinä ja tukijoina.

Kansandemokraattisten lehtien tehtävä onkin järjestöjen apuna ohjata luokkataistelua paikallisissa ja alueellisissa puitteissa, konkreettisissa olosuhteissa, sekä toisaalta yhdistää tämä kamppailu suureen kansallisessa ja kansainvälisessä mittakaavassa käytävään taisteluun rauhan, leivän ja kansanvallan puolesta, uuden yhteiskuntamuodon, sosialismin puolesta. Lehtiemme on kyettävä osoittamaan — ja sen ne pystyvätkin tekemään, — että työtätekevien jokapäiväinen "rähjääminen" sosiaalisia epäkohtia ja epäoikeudenmukaisuutta vastaan, parempien palkkojen ja työehtojen puolesta jne. on voimien kokoamista suuriin, ratkaiseviin iskuihin kapitalistisen riisto- ja väkivaltakomennon lopettamiseksi, sen korvaamiseksi työtätekevien omalla vallalla.

Lehtemme, jos ne vain ovat oikein toimitettuja, saattavat tiedoksi ja yleistävät työväenliikkeen taistelukokemukset omassa maassa ja toisissa maissa sekä sisältävät elävää, käytännön kysymyksiin sovellettua marxilaisuutta. Siten ne opettavat meitä ajattelemaan ja tutkimaan elämän ilmiöitä oikealla työtyylillä, ymmärtämään kunkin erillisen tapahtuman osuuden yleisessä historiallisen kehityksen kulussa, tajuamaan elettävän hetken vaatimat taistelutehtävät ja näkemään tien eteenpäin.

Lehtiemme nykyinen asema

Selvää on, että lehdistömme pystyy suorittamaan oman osuutensa yhteisessä taistelussamme sitä paremmin, mitä laajemmalle se leviää, mitä paremmin se kykenee kilpailemaan porvarillisen ja oikeistososialidemokraattisen lehdistön kanssa lukijoiden suosiosta. Millainen on meidän leh-

distömme, siitä suuresti riippuu, millainen on yleensä puolueemme ja kansandemokraattisen liikkeen vaikutus työläisten, maaseudun raatajien ja muiden työtätekevien kansankerroksien keskuudessa.

Tällä hetkellä me olemme Suomessa lehtiemme lukumäärään ja levikkiin nähden pahan kerran alakynnessä vastustajiimme verraten. Vastustajien lehdillä ovat etuna puolellaan runsaat rahamäärät — ja siinä on oma merkittävä osuutensa tavallisten ihmistenkin niille antamilla ilmoituksilla — koulutettu henkilökunta ja se, että lukijat ovat tottuneet määrättyihin lehtiin niiden pitkäaikaisen, yhtämittaisen ilmestymisen vuoksi. Omat lehtemme ovat päässeet alkuun vasta sodan jälkeen ja jokseenkin tyhjin käsin. Tottuneista toimittajavoimista on ollut puutetta ja uusina tulokkaina lehtemme ovat saaneet osakseen epäluuloista ynseyttä.

Meidän lehtiemme etuna on niiden aatteellisuus, kannattajajoukkojemme aktiivisuus ja uhrautuvaisuus työssä lehtiemme hyväksi. Mutta pelkästään sillä me emme pysty syrjäyttämään keltaisten sensaatiolehtien ja juorusanomien vaikutusta työtätekevien keskuudessa. Meidän on kyettävä kehittämään omista lehdistämme sellaisia, että kansalaiset tuntevat tarvetta lukea niitä, kaipaavat niitä, uskovat saavansa niistä kaiken, mitä nykyaikainen lukija odottaa sanomalehdeltään.

Millaisia lehtiemme tulisi olla?

Edellä totesimme, että lehdillämme on oma erikoinen tehtävänsä työväenliikkeen herättäjinä ja taisteluaseina, kollektiivisina organisaattoreina ja käytännöllisen taistelun ohjaajina. Siksi äänenkannattajamme ovat luonteeltaan ennenkaikkea p o l i i t t i s i a lehtiä. On kuitenkin muistettava, että niiden on lähestyttävä myös sellaisia ihmisiä, jotka eivät ole läheskään kaikissa asioissa meidän kanssamme samaa mieltä. Niiden on voitettava u u s i a k a n n a t t a j i a liikkeellemme. Siksi niiden on, perustehtävästään tinkimättä, pystyttävä vississä määrin myös k i l p a i l e m a a n keltaisen sensaatiolehdistön kanssa sellaisten asioiden ja tapahtumien julkaisemisessa, jotka kiinnostavat poliittisesti valveutumattomia sanomalehtien lukijoita. Keltaisen lehdistön lokaviemäritasolle alentumatta lehtiemme on kapitalismin oloissa tarjottava lukijoilleen myös u u t i s i a ja ehkä ajanvietettäkin, johon lukijat on kertakaikkiaan totutettu.

Maamme erikoisissa olosuhteissa lehtiemme on oltava työväenluokan, talonpoikien ja muiden työtätekevien etujen valppaita vartijoita, poliittisia herättäjiä ja taistelun johtajia, mutta samalla myös pirteitä ja lukijansa erilaisten päivän tapahtumien tasalla pitäviä uutislehtiä. Niiden pitää olla haluttua lukemista, mutta pystyttävä samalla suorittamaan suurta kasvatustehtäväänsä.

Kuka vastaa lehtiemme tasosta?

Miten lehtemme suoriutuvat tärkeästä ja vaativasta tehtävästään, miten ne pystyvät kilpailemaan laajan lukijakunnan suosiosta porvarillisten ja oikeistososialidemokraattisten lehtien kanssa, se ei riipu yksistään lehtiemme toimittajista, heidän valppaudestaan ja kyvyistään. Kuten kaikesta toiminnastamme kantaa myös lehdistömme vastuun järjestöväkemme kokonaisuudessaan. Lehtiemme taso riippuu myös niiden ystävistä ja avustajista, ennenkaikkea k i r j e e n v a i h t a j i s t a.

Valppaat ja tehtävänsä ymmärtävät kirjeenvaihtajat ovat nykyaikaisen työväenlehden herkkiä tuntohermoja — myös näköja kuuloelimiä, jotka n o p e a s t i lähettävät hälytyksen "keskushermostoon" — toimitukselle — kaikesta, millä on merkitystä työtätekevien taistelulle ja mikä kiinnostaa lehtien lukijoita. Ilman tällaista laajalle ulottuvaa "aistimien" verkostoa lehtemme eivät pysy ajan rattailla ja suoriudu kunnialla tehtävästään. Lehtiemme kirjeenvaihtajaverkoston laajentaminen — uutishankkijoiden ja tiedoittajien saaminen kaikkialle, tehtaisiin ja pelloille, kaupunkeihin ja kyliin — sekä kirjeenvaihtajien työn opastaminen ja tehostaminen on sen vuoksi ensiarvoisen tärkeä luokkataistelutehtävä.

Kuka voi olla kirjeenvaihtaja?

Lehtiemme kirjeenvaihtaja voi olla jokainen, jolla on halua ja innostusta toimia yhteisen asiamme hyväksi. Jokainen pystyy johonkin ja jokainen voi olla lehtiemme tiedoittajana avuksi jossakin asiassa.

Uutisvälittäjän eli kirjeenvaihtajan työ voi tietysti olla hyvinkin monipuolista. Joka haluaa kehittää itseään, ja varsinkin jos tähän työhön on vielä luontaisia taipumuksia, voi päästä pitkälle. Hänen eteensä voi tulla kysymyksiä miltä elämän alalta tahansa, ja niistä on kyettävä välittämään tieto lehteen.

Kuten kaikilla työsaroilla, vaaditaan myös työväenlehden kirjeenvaihtajalta uhrauksia. Välinpitämättömyys on heitettävä pellolle. Tässä työssä tarvitaan ennen muuta silmää, korvaa ja "hoksaavaisuutta". Niin erikoisesti silloin, kun on kysymys uutisten välittämisestä lehteen, jotta saa tietoonsa ja ymmärtää uutisen uutiseksi jo ennen kuin on sen sellaisena jostakin lehdestä lukenut.

Mikä uutinen on?

Uutinen on lyhyt selostus jostakin sattuneesta tapahtumasta tai jonkin uuden puolen kertominen jo tunnetusta tapauksesta. Kun K:n kylässä on tänään tulipalo ja huomisaamuna saamme lukea siitä lehdestä, on se uutinen. Kun M:n kunnassa vihitään uusi kansakoulu, on siitä ehdottomasti tehtävä uutinen jo ylihuomiseen lehteen. Kun Merijärvellä oli taas kuluneena keväänä niin paljon vettä, että talosta toiseen oli kuljettava veneellä, oli se tietysti hyvä uutinen — heti tuoreeltaan kerrottuna ja ennen kuin toiset lehdet olivat julkaisseet tulvasta yksityiskohtaisia kuvauksia. Parhaimpia uutisia ovat ne, jotka koskevat työväenluokan jokapäiväistä taistelua. Kun jollakin työmaalla aiotaan alentaa tai alennetaan palkkoja, on siitä ilmoitettava lehdelle uutinen heti eikä viidestoista päivä. Sillä kun oma lehtemme julkaisee uutisen palkkojen alentamisesta työmaalla, tietävät työläiset olla varuillaan toisillakin työmailla, puolustaa omaa leipäänsä tukemalla asianomaisen työmaan työläisten vaatimusta palkanalennusten peruuttamiseksi. Ja ellei työnantaja peräänny muutoin kuin työtaistelun avulla, on luonnollisesti huolehdittava, että lehti saa päivittäin tietoja taistelun kulusta, työläisten mielialoista, lakkolaisten saamasta avusta jne.

Kunnalliset uutiset ovat luku erikseen. Kun esim. Oulun liepeillä K:ssa pidetään kunnanvaltuuston kokous, eikä Oulussa ilmestyvä Kansan Tahto saa siitä minkäänlaisia tietoja, on tapahtunut törkeä kirjeenvaihtotyön

laiminlyönti. Kunnalliset tapahtumat ovat tärkeä uutiskohde. Niitä seurataan tarkasti jokaisella paikkakunnalla ja niillä on suuri poliittinen merkitys. Siksi pitäisi myös aina tiedoittaa, miten kukin poliittinen ryhmä on suhtautunut ainakin tärkeimpiin ratkaisuihin esim. valtuuston kokouksessa. Kunnalliset kokoukset tiedetään tavallisesti jo ennakolta ja siksi on vähin vaatimus, että niistä annetaan edes vihje lehden toimitukselle, lähetetään mieluimmin esityslista jo etukäteen.

Uutiset ovat lehdissä luettua tekstiä, vaikka ei niiden kaikkien yleinen merkitys kovin suuri olekaan. Niistä käydään lehtien kesken ankaraa kilpailua, kuka ensin ennättää, ja siksi meidänkin lehtiemme ystävien kannattaa liikkua silmät avoinna ja korvat terävinä sekä tiedoittaa lehtiemme toimituksille, milloin saa tietoonsa jonkin uutisarvoisen tapahtuman.

Kun siis sattuu jotain uutisarvoista, on kirjeenvaihtajan heti toimittava. Silloin hän ei saa mennä nukkumaan niine tietoineen. Jos hän jää vaikkapa kunnanvaltuuston kokousselostuksen kanssa odottamaan hurskaan unessa seuraavaa aamua, näkee vastaava selostus varmasti päivänvalon jossakin toisessa lehdessä samanaikaisesti kuin kirjeenvaihtaja vasta hieroo silmiään ja jahkailee, soittaisiko sen valtuustoselostuksen toimitukseen tänään vaiko vasta huomenna. Ja niin taas kyläläiset motkottavat, että eipä tuo meidän lehti tiennyt mitään, vaikka valtuusto on eilen antanut anteeksi melkoisesti veronäst ejä.

Kerrassaan ikävää on, että suurissakin tapahtumissa esiintyy todellakin välinpitämättömyyttä tai asioiden aliarvioimista. Lehtiemme ystävät, aktiiviset järjestöjen toimihenkilötkään, eivät tule ajatelleeksi, että toimitus ei ole ehkä saanutkaan mitään tietoa heidän itsensä näkemästä tai kuulemasta tapahtumasta. Kun toimittajatkaan eivät ole mitään "teräsmiehiä", että he näkisivät ja kuulisivat kaiken pitkien matkojen päähän, on kaikista tietoon tulleista tapahtumista heille ilmoitettava.

Miten uutinen "kasataan"?

Uutisen ensimmäisenä ehtona on t o d e l l i n e n aihe — muutenhan oikeaa uutista ei synny, vaikka porvari- ja sosdem-lehdet tekevätkin mörköjuttuja ihan aiheetta. Kun saadaan tietoon aihe uutista varten, on tapauksesta ryhdyttävä heti hankkimaan tarkempia tietoja. Tavanomaisen uutistapahtuman ollessa kysymyksessä yritetään ottaa yhteys silminnäkijään, henkilöön, joka tietäisi asiasta omakohtaisesti jotakin. Kovin monen suun kautta kulkeneita tietoja ei pidä ottaa sellaisinaan täydestä. Luotettavien tietojen saamiseksi on syytä kääntyä viranomaisten, lääkärin, sairaanhoitajattarien, kunnallisten toimihenkilöiden, palopäällikön jne. puoleen — tapahtuman luonteen mukaisesti. Ainakin seuraaviin kysymyksiin on koetettava saada vastaus:

1) M i t ä on tapahtunut? Se on p ä ä a s i a, jonka ympärille punotaan muut seikat.

2) M i s s ä on tapahtunut? Ei ole suinkaan samantekevää, onko tapaus sattunut Oulussa vaiko Timbuktussa.

3) M i l l o i n on tapahtunut? Tapahtumauutisissa kellomääräkin on tärkeä. Uutisen tuoreushan ilmenee siitä, onko jotakin tapahtunut eilen vaiko viime vuonna.

4) M i t e n on tapahtunut? On mielenkiintoista tietää, miten tuli pääsi valloilleen, kuinka auto keikahti ojaan, mitä kikkoja työnantaja käytti toimeenpannakseen palkanalennuksen (nostiko polttopuiden hintaa vai rupesiko maksamaan urakkatyöstä tuntipalkkaa).

5) M i s t ä s y y s t ä tapahtui? Jos esim. lapsi sai surmansa auton ruhjomana, oliko tiessä paha mutka ja sen vuoksi näkyväisyys huono, vai oliko kuljettaja humalassa vai olivatko kenties jarrut epäkunnossa? Palkanalennusjupakassa tietää ilman muuta, että työnantaja yrittää lisätä voittoprosenttejaan työläisten kustannuksella, mutta hyvä sekin on selvästi sanoa.

6) Mitkä olivat seuraukset? Ellei kirjeenvaihtaja saa seikkaperäistä vastausta kaikkiin edellämainitunlaisiin kysymyksiin tai myöhäisen ajankohdan vuoksi ei ehdi niitä hankkia, on toimitukselle kuitenkin kiireesti ilmoitettava se, mikä jo on tiedossa.

Tapahtumien jatkuvaisuus

Elämänilmiöt ovat jatkuvaisuuden lain alaisia. Siksi on jatkuvasti seurattava t a p a h t u m i e n k e h i t y s t ä. Tulipalossa tulen irtipääsyn syy ja vahinkojen suuruus voidaan todeta tavallisesti vasta jälkeenpäin. Onnettomuustapauksissa lopulliset seuraukset selviävät vasta ajanoloon. Palkkaliikkeissä ja muissa työmaatapahtumissa voi jokainen päivä tuoda uuden käänteen. Ja sekin saattaa olla uutisarvoinen asia, kun jotain odotetaan tapahtuvaksi, eikä sitten mitään tapahdukaan.

Hyvä esimerkki saman uutisaiheen jatkuvaisuudesta oli Jouppilan nelosten kehityksen seuraaminen. Näiden lapsosten harvinaista elämänkaaren alkua porvarillinenkin lehdistö seurasi suorastaan ihailtavalla lämmöllä. Jos samainen lehdistö huolehtisi aina ja kaikkialla elämän turvaamisesta ja lasten tulevaisuudesta samanlaisella lämmöllä, näyttäisi koko maailma varmaan paljon paremmalta ja valoisammalta.

Monista uutisarvoisista tapahtumista tiedetään jo etukäteen. Esim. kunnanvaltuustojen ja muista kokouksista, juhlista, kilpailuista, pakkohuutokaupoista jne. ilmoitetaan ennakolta. Kirjeenvaihtajan olisi syytä pitää tällaisista oman ja lähipaikkakuntien tapauksista jonkinlaista muistiota, jotta voi sitten heti tuoreeltaan tiedoittaa itse tapauksista lehdelle.

Monet valmisteilla olevat kunnalliset rakennus- ja muut hankkeet ovat myös sellaisia uutiskohteita, joita sietää seurata jatkuvasti. Kun esim. S:n kunnassa tiedetään lähiaikoina vietettävän uuden toimitalon harjannostajaisia tai kenties jo vihkiäisiä, kannattaa kysäistä kunnansihteeriltä tai joltakin toiselta asian tietävältä, koska talo valmistuu tällaisen merkkipäivän edellyttämään kuntoon, mitä kaikkea taloon sijoitetaan, paljonko se tulee maksamaan, suorittaako rakennustyön kenties kunta itse jne. Sellaisessa puuhassa on montakin uutisen arvoista vaihetta. Ja sanomalehdessä kertomisen arvoinen asia sekin oli, kun P:n kunta oli varannut määrärahan ja ajattanut jo rakennustarvikkeet paikan päälle uuden kansakoulun pystyttämistä varten, mutta valtion säännöstelyviranomaiset eivät antaneetkaan rakennuslupaa! (Tästäkään "vakauttajien" toilauksia kuvaavasta tapauksesta eivät antaneet uutista omat kunnallisissa elimissä toimivat edustajamme, vaan toista tietä se oli tietoon hankittava!)

Työpaikka- ja kyläkirjeet

Nopean uutistiedoituksen lisäksi kannattaa lehtiemme toimituk-

sille lähettää jatkuvasti myös kirjeitä, siitäkin huolimatta, että läheskään kaikilla niillä ei ole mahdollisuutta tehdä sellaisinaan tuttavuutta painomusteen kanssa. On vikapisto "katkaista diplomaattiset suhteet" toimitukseen sen vuoksi, että jotakin juttua ei ole "rääpimättä" julkaistu.

Mahdollisimman laajalta alueelta ja monelta paikkakunnalta tulleilla tiedoilla erilaisista tapahtumista, paikkakunnan asukkaiden keskuudessa liikkuvista mielialoista jne. on suuri merkitys toimituksen työn kannalta. Ne auttavat saamaan oikean kuvan tilanteesta lehden levikkialueella, helpottavat johtopäätösten tekoa ja kannanottoa erilaisiin kysymyksiin. Työpaikoilta ja asuma-alueilta saapuneet kirjeet ovat usein innoittajina ja perusainehistona artikkeleihin, pakinoihin jne., vaikka kirjeenvaihtaja ei ehkä huomaakaan niissä välittömästi "omaa käsialaansa".

Työpaikka- ja kyläkirjeissä on pyrittävä käsittelemään pääasiassa paikallisia asioita. Toimitukseen saapuu usein "kyläkirjeitä", joista ei tietäisi, mistä ne ovat kotoisin, ellei sitä näkisi — postileimasta. Niissä pohditaan kansainvälisiä ja suurpoliittisia kysymyksiä, jotka kenties on jo moneen kertaan käsitelty lehden artikkeleissa ja muissa kirjoituksissa. Tietysti niitäkin on seurattava ja pohdittava, mutta kansainvälisen ja suurpolitiikan kulustakin kirjeenvaihtaja on saanut todella oikean käsityksen silloin, kun hän osaa kertoilla ja kuvata, miten niiden vaikutukset heijastelevat omalla paikkakunnalla ja työpaikalla, siellä käytännöllisessä, kotoisessa elämässä.

Työpaikka- ja kyläkirjeissä voi tarkastella mitä elämän puolta tahansa: työoloja ja palkkoja, vuodentulotoiveita ja kalansaaliita, järjestö- ja kunnallisia asioita, paikallisia merkkitapauksia ja hauskoja sattumia jne. Ei pidä kuitenkaan odotella, että asioita kertyy paljon ja äärimmäisen pitkän kirjeen aikaansaamiseksi. "Lyhyt laulu kaunein laulu." Pitkä kirje on aina vaarassa unohtua toimituksen kansioihin tai lipsahtaa paperikoriin, vaikka monet kirjeenvaihtajat liittävätkin vielä loppuun luvan, että "toimitus saa panna lisää omasta päästään". Parasta on kirjoittaa tuoreeltaan työpaikalla tai kylässä sillä hetkellä tärkeimmältä ja ajankohtaisimmalta tuntuvasta asiasta — mieluimmin yhdestä kuin monesta kerrallaan.

Hyvä työpaikka- tai kyläkirje voi olla sytykkeenä merkittävällekin yhteiskunnalliselle tai poliittiselle liikehtimiselle. Kun esim. työpaikalla esiintyy räikeä sosiaalinen epäkohta, johon työläiset odottavat korjausta, on siitä viipymättä tiedoitettava omalle lehdelle. Asian julkisuuden valokeilaan vetäminen on hyvä lähtökohta sen ottamiseksi esille ammattiosaston tai työpaikan kokouksessa ja sitä tietä toimenpiteisiin ryhtymiselle. Ja taas on lehti sitten pidettävä jatkuvasti tapahtumien kehityksen tasolla.

Kyläkirjeet voivat olla hyvää pohjustusta myös kunnallispoliittisessa taistelussa. K:n kylän asukkaat tarvitsisivat esim. välttämättä kansakoulun, jollaista ei ennestään ole, minkä vuoksi lapset joutuvat kulkemaan kouluun pitkiä matkoja syyssolskeessa ja kevätlätäkköjenkin aikana. Kenties heidän on ylitettävä jokin vaarallinen vesistökin. Moisesta asiasta on tietysti kirjoitettava omaan sanomalehteen. Tässäkään tapauksessa porvarilliset kunnallispamput ja valtion viranomaiset tuskin ovat korvaansa kallistaneet kyläläisten aikaisemmille valituksille. Mutta jos järjestöväkemme on tehtävänsä tuntevaa, se tietysti tuon asiaa käsittelevän kirjoituksen jälkeen kutsuu kyläläiset yhteiseen kokoukseen koulujuttua pohtimaan tai ehkä kerää koululaisten vanhempien nimet kunnanvaltuustolle esitettävään koulunsaantivaatimukseen. Ja tämä tapaus on taas jo hyvinkin uutisen arvoinen asia. Eikähän juttu vielä siihen pääty. Asialle pitää antaa jatkuvasti pontta perään oman lehdenkin kautta. On syytä tehdä kaiken kansan tiettäväksi, kuka oikein kukin on, ketkä puolustavat kunnanhallituksessa ja -valtuustossa asukkaiden oikeutettua vaatimusta ja ketkä sitä vastustavat. Kuka ties vastaanjurraajatkin ajattelevat tarkemmin asiaa, tulevia kunnallisvaalejakin, ja koulu saadaan kuin saadaankin kylään.

Oikea lehtiemme ja niiden kirjeenvaihtajien sekä koko järjestöväkemme yhteistoiminta saa suorastaan ihmeitä aikaan, kunhan me asian oikein oivallamme ja käytämme kaikki mahdollisuudet hyväksemme.

Muutamia käytännöllisiä seikkoja

Uutisluontoisten tapahtumien nopea tiedoittaminen lehdillemme edellyttää luonnollisesti nopeampia välineitä kuin tavallisen kirjeen väsäämistä ja sen jättämistä joskus melko hitaan postilaitoksen hoiviin. Sellaisista tapahtumista on aina paras ilmoittaa puhelimella heti, kun tarpeelliset tiedot on saatu.

Lehteen tarkoitettu kirje on aina kirjoitettava huolellisesti ja s e l v ä s t i ja vain toiselle puolelle paperia sekä jätettävä vielä rivien väliin runsaasti tyhjää tilaa mahdollisia korjauksia varten. On kirjoitettava selvästi myös itse a s i a s t a eikä sen vierestä vihjailemalla. Toimitukselle ja lukijalle epäselväksi jäävällä jutulla ei ole suurta arvoa. Erikoisesti henkilöiden ja paikkojen nimissä on virhemahdollisuus suuri, ja siksi ne olisi mieluimmin tekstattava. Tavallisestihan perheen nuoremmista jollakin on ollut tilaisuus käydä enemmän koulua kuin vanhemmillaan eikä raadannan raskaus ole vielä saanut hänen kättään vapisemaan. Ehkäpä tällainen nuori voi toimia puhtaaksikirjoittajana.

Sitten vielä: Kirjeen mukaan on aina liitettävä o m a n i m i ja o s o i t e, jotka toimitus voi kyllä pitää omana tietonaan, jos kirjoittaja niin haluaa. Toimituksessa k a i k k i nimettömät kirjeet menevät armotta paperikoriin, vaikka asia tuntuisi olevan kuinka hyvä.

Oikeus ja kohtuus vaatii, että lehtemme puolestaan korvaavat uutistiedoittajilleen ja kirjeenvaihtajilleen posti- ja puhelinkulut, vieläpä maksavat hyvistä jutuista pienen kirjoituspalkkion.

Totuus — varmin liittolaisemme

Kirjeenvaihtajan työn ensimmäinen ja tärkein edellytys on, että hän tuntee vastuunsa omasta lehdestämme ja koko liikkeemme menestyksestä. On muistettava, että mikä kerran on lehteen painettu, sitä ei saa raaputtamallakaan pois. Jos sattuu "möhläys" vastuuntunnon puutteen tai huolimattomuuden vuoksi, käytetään sitä varmasti MEITÄ, lehtiämme, puoluettamme ja koko kansandemokraattista liikettä vastaan. Siksi on kaikki asiat kerrottava t o t u u d e n m u k a i s i n a, "justiin eikä melkein".

Tätä asioista tärkeintä ei kuitenkaan aina oteta kyllin vakavasti. Siitä meilläkin on — valitettavasti — kokemuksia. Ih-

misillä on taipumus uskoa liian herkästi juoruja ja huhuja, nähdä asiat yksipuolisesti ja vieläpä värittää niitä mielessään, antaa mielikuvituksen lentää, kiiruhtaa tapausten edelle, tehdä yleistäviä johtopäätöksiä riittämättömästi tunnettujen asioiden perusteella jne. Ja niin sattuu lipsahdus, ja vaikka se ei olisi kovin suurikaan, voi se viedä hyvän asian pilalle. Siksi on aina tarkistettava uutisissa ja kirjoituksissa esitettävien asioiden todenperäisyys. Jos lehtemme joutuvat peruuttamaan kertomansa sen vuoksi, että se ei olekaan pitänyt paikkaansa, kärsii siitä lehtiemme puolueemme ja kansandemokraattisen liikkeen arvovalta. Lehtiimme voidaan suhtautua sen jälkeen epäluuloisesti niissäkin tapauksissa, kun jokainen niiden kertoma yksityiskohta pitää paikkansa. Porvari- ja sosdem-lehdet valehtelevat kyllä ihan työkseen, mutta siinä suhteessa meillä ei ole mitään aihetta kilpailla niiden kanssa. "Hukkuva tarttuu oljenkorteenkin" mutta edistykselliselllä, voittavalla luokalla on vara pysyä totuudessa.

Elämä tarjoaa yllin kyllin oikeita, tosipohjaisia tietoja, joilla me voimme löylyttää vihollisiamme ja mätänevää kapitalistista riistojärjestelmää. Me emme tarvitse vääristelyä, valhetta ja parjausta, sillä tapaukset ja asiat sinänsä antavat käsiimme riittävästi aseita.

Lehtemme eivät saa pelätä tarttua "härkää sarviin". Niiden tulee paljastaa epäkohdat, kun niistä voidaan luotettavasti kertoa. Demokraattisten lehtien ei tule jäädä jälkeen kapitalistilehdistä uutisten tuoreudessa ja niiden iskevyydessä, ne eivät saa jäädä jälkeen taittö- ja otsikkotekniikassa, mutta demokraattisten lehtien tulee olla edellä kaikkia muita lehtiä rehellisyydessä ja vastuuntunnossa, luotettavuudessa. Se on syytä lehtiemme toimittajien ja kirjeenvaihtajien aina muistaa. Aatteellinen asennoitumisemme lyö leimansa siihen tapaan, jolla me esitämme *tosiasiat*, ja se on riittävä "väritys". Tosiasiat ovat työväenluokan kannalta parasta propagandaa.

Kirjoitustyylistä

on tietysti monta mieltä, sillä makua on monenlaista. Toiset tykkäävät ns. ronskista, jopa karkeasta sanonnasta. Toiset nyrpistävät nenäänsä ja tuntevat itsensä "siveellisesti närkästyneiksi" siinä, missä toisen mielestä kielenkäyttö on aivan liian latteaa.

Ehkäpä teemme sittenkin työväenliikkeelle parhaan palveluksen lehtiemme *asiallisella* tyylillä. Huumorin höyste ja joskus terävä pistos vastustajan arkaan kohtaan saattaa olla paikallaan. On silti muistettava, että lehtemme ovat *joukkotyön välineitä*, niiden on kyettävä voittamaan uusia kannattajia työväenliikkeen ja sosialismin puolelle. Meillä ei ole aihetta loukata yksityisten työtätekevien ihmisten makua ja tunteita. Pääasia on, että pystymme paljastamaan kapitalistisen yhteiskunnan mädännäisyyden ja häikäilemättömän riiston, porvariston luokkavallan epäoikeudenmukaisuuden, rauhan ja työväenluokan viholliset, sekä voittamaan kanssamme samaan rintamaan kaikki ihmiset, joita elähdyttää oikeudentunto ja lämmin rakkaus elämää kohtaan — taisteleva tosi ihmisyys.

Katsauksia

KAINO HAAPANEN:

Maatalouden verotuksesta

Kapitalistisessa järjestelmässä on verotus muodostunut erääksi riiston tehostamiskeinoksi vähävaraisia ja pienituloisia väestöpiirejä kohtaan. Tämä koskee niin palkallaanelävää väestönosaa kuin omaa työtään tekevää pienviljelijäväestöäkin. Nykyisissä verotusoloissa vallitsevat epäkohdat tulevat erittäin selvästi näkyviin juuri maataloudessa, jos verrataan suurtilojen ja pientilojen maksamia veromääriä toisiinsa. Voimassaolevien verolakien mukaan joutuvat pientilat maksamaan 3—4 kertaa raskaamman veromäärän kuin suurtilat — verrattuna tilan pinta-alaan tai saatuun tuotemäärään. On todella ihmeteltävää, että tällainen verotusmuoto on pystytty toteuttamaan sellaisessa maassa kuin Suomi, jossa 2—15 peltohehtaarin välillä olevia tiloja on 86 % kaikista yli 2 peltohehtaarin tiloista. Sellaisia suurtiloja, joiden peltopinta-ala on yli 50 ha, ja jotka eniten hyötyvät nykyisestä verotuksesta, on vain 0,6 % maatilojen lukumäärästä.

Miten maataloutta verotetaan.

Maatalouden verotus tapahtuu meillä siten, että verotetaan erikseen ns. puhdasta tuottoa ja erikseen sen työn arvoa, jota isännän ja hänen perheenjäsentensä arvioidaan tilan hyväksi suorittavan. Tämän lisäksi verotetaan tilan haltijaa sellaisista tuloista, joiden ei katsota kuuluvan varsinaiseen maa- ja metsätaloudesta saatuun tuottoon. Näistä mainittakoon tilan ulkopuolelta saadut ansiotulot sekä tilan puu- ja kasvitarhasta sekä erikoiskasvien viljelyksestä saatu tulo. Myöskin sellainen tuotteiden jalostustoiminta, joka ylittää paikkakunnalla yleisesti vallitsevat tavat, on verotuksen alainen. Edellämainittujen verotuskohteiden joukkoon on vielä luettava asuntoedun verotus.

Peltoa, luonnonniittyä ja metsää verotetaan puhtaasta tuotosta eli ns. nettotuotosta, joksi katsotaan se jäännös, mikä työpalkkojen ja muiden tuotantokustannusten vähentämisen jälkeen jää jäljelle. Valtiovarain-

ministeriö määrää vuosittain puhtaan tuoton verotusarvon jokaisen kunnan osalle erikseen. Se perustuu kirjanpitotiloilta saatuihin tuloksiin ja määräytyy verotusvuoden ja kahden sitä edeltäneen vuoden keskimääräisten tuottoarvojen perusteella. Verotusta varten on pelto ja luonnonniitty maapohjaan perustuvan tuottokyvyn arvioinnin pohjalla jaettu kolmeen ja metsämaa viiteen luokkaan. Kulutuskeskuksista ja liikenneväylistä olevien etäisyyksien perusteella voidaan kunta lisäksi jakaa useampiin vyöhykkeisiin, joka jako on kunnan omassa päätäntävallassa. Valtiovarainministeriön antamissa ohjeissa määrätään jokaiselle luokalle ja vyöhykkeelle omat verotusarvot, jotka ovat sitovat eivätkä ole verotusviranomaisten muutettavissa. Vain sellaisissa tapauksissa, että joitakin alueita on kohdannut raesade, tulva, metsäpalo tai muu näihin verrattava luonnoneste, voivat paikalliset verotusviranomaiset myöntää vahinkoa kärsineille alennusta verotusperusteisiin.

Eri osissa maata ovat puhtaan tuoton verotusarvot erilaiset. Vuoden 1951 verotuksessa on I lk. pellon verotusarvo maan parhailla viljelysalueilla 4.500—5.000 mk:n välillä ha kohti. Vastaavasti on II lk. pelto 3.500—4.000 mk ja III lk. 2.300—2.600 mk. Metsän ja luonnonniityn keskimääräiset verotusarvot ovat I lk. 2.500 mk, II lk. 1.900 mk ja III lk. 1.300 mk. Pohjois-Suomessa sekä maan syrjäisillä seuduilla ovat verotusarvot edellämainittuja lukuja alemmat, kaupunkien ja asutuskeskusten läheisyydessä niitä korkeammat. Pinta-alaan kohdistuva vero muodostuu siten samansuuruiseksi samalla alueella olevalle suur- ja pientilalle, jos niiden maa-alueet kuuluvat laadultaan samaan luokkaan ja sijainniltaan samaan vyöhykkeeseen.

Maatalouden hyväksi suoritetun työn arvoa verotetaan erikseen, kuten alussa tuli mainittua. Valtiovarainministeriö antaa vuosittain ohjeet verotusviranomaisille isännänpalkan ja perheenjäsenten työn arvojen suuruudesta, jota ohjetta yleensä noudatetaan melko kirjaimellisesti. Kuitenkaan ministeriön antama ohje ei ole sitova, sillä lain sanonnan mukaan on työ arvioitava siihen määrään, mitä siitä olisi ollut vieraalle maksettava ja tällaisia arviointeja tehdessään on verotusviranomaisilla suuri liikkuma-ala. Työn hinnoittelua varten on maa jaettu kolmeen palkkausalueeseen. Ministeriön antamissa työn arvoa määrittelevissä ohjeissa ei ole otettu huomioon tilan maiden laatua tai niiden sijaintia, vaan työn verotusarvo muodostuu samalla palkkausalueella saman suuruiseksi siitä huolimatta onko tila muuten arvioitu hyvä- tai huonotuottoiseksi.

Vuoden 1951 verotuksessa on isännänpalkka määrätty 5 peltohehtaarin tilalla I palkkausalueella 85.000 mk, II 100.000 mk ja III 130.000 mk. Seuraavassa laskelmassa esitetään, paljonko siitä tulee hehtaaria kohti sekä kuinka paljon nykyisen hallituksen suorittama veronkorotus vaikuttaa erisuuruisilla tiloilla. Esimerkit ovat II palkkausalueelta, joka käsittää pääosan maaseudustamme.

kysymyksessä on ajanut suurmaanomistajien asiaa. Tämänkin toimenpiteen jälkeen ovat eräät hallituspuolueisiin kuuluvat sosialidemokraatit ja maalaisliittolaiset tohtineet julkisissa esityksissään väittää puolueittensa toimivan pienviljelijäin etujen mukaisesti.

Myös perheenjäsenten verotus muodostuu pientiloilla huomattavasti raskaammaksi kuin suurtiloilla. Näidenkin työn verotusarvot määrää valtiovarainministeriö vuosittain antamillaan ohjeilla. Vuoden 1951 verotuksessa ovat 18 vuotta täyttäneiden miesten verotusarvot I palkkausalueella 150.000 mk (v. 1950 verotusarvo 125.000 mk), II 175.000 mk (145.000) ja III 190.000 mk (160.000). Vastaavilla palkkausalueilla ovat 18 vuotta täyttäneiden naisten verotusarvot 125.000, 150.000 ja 165.000 mk. 16—17 vuotiaiden työn arvo lasketaan 20—30.000 mk aikuisten työn arvoa pienemmäksi sekä naisten että miesten osalta.

Laki ei määrää tarkasti, kuinka pienelle tilalle voidaan isän-

pinta-ala.	Isännänpalkka kokonaisuudessaan.		Isännänpalkka peltohehtaaria kohti.		Verotettavan tulon korotus ha kohti.
	1950	1951	1950	1951	
5 ha	90.000	100.000	18.000	20.000	2.000
10 "	145.000	160.000	14.500	16.000	1.500
50 "	260.000	305.000	5.200	6.100	900
100 "	310.000	355.000	3.100	3.550	450

Verotuksen epäkohdat.

Edellä oleva laskelma osoittaa maatalouden verotuksen erään suurimman epäkohdan. Se osoittaa, että pientilat joutuvat verotetuksi työn arvon osalta monta kertaa raskaammin kuin suurtilat. Verrattaessa 10 ja 100 peltohehtaarin tiloilla olevia verotusarvoja toisiinsa havaitaan niiden olevan pientilalla noin 5 kertaa raskaammat kuin suurtilalla. Lisäksi laskelma paljastaa muutakin. Siitä näkyy, että nykyinen hallitus korotti 10 ha tilan isännänpalkkaa 1.500 mk ha kohti, mutta 100 ha tilalla oli korotus vain 450 mk. Edelläkuvatunlainen verotuspolitiikka osoittaa selvästi, että hallitus tässä

nänpalkka määrätä, mutta käytäntö on johtanut siihen, ettei yleensä alle 2 ha tiloille sitä aseteta, koska tilaa ei enää silloin voida katsoa maatalouskiinteistöksi. Naisen ollessa isäntänä on häntä lain mukaan verotettava lievemmin, kuin miestä, alennuksen riippuessa hänen ammattitaidostaan sekä siitä kuinka paljon hänen ajastaan kuluu kotitalouden tai lasten hoitoon.

Isännänpalkan ja perheenjäsenten työn arvon verotuksessa on myös yläraja eli katto, jonka yli verotus ei saa nousta. Tämä korkein sallittu raja II palkkausalueella on alle 10 ha tiloilla 32.000 mk, 10—25 ha 32—28.000 mk, 25—50 ha 28—25.000 mk. Katto on pientiloihin nähden liian korkea. Esimerkiksi sellaista tilaa, jossa, on I luokan peltoa ja metsää kumpaakin 10 ha, voidaan verottaa 60.000—70.000 mk:n puhtaasta tuotosta sekä 320.000 mk työn arvosta. Tähän lisättynä 8.000—12.000 mk:n asuntoedun verotus nousee esimerkin mukaisen pientilan verotettava tulo yli 400.000 mk. Peltohehtaaria kohden tulee siten verotettavaa tuloa n. 40.000 mk, mikä luku on erittäin korkea, kun otetaan huomioon, että on vaikea löytää sellaista, suurtilaa, jonka verotettavat tulot nousisivat käytännössä yli 10.000 mk hehtaarilta.

Verotusepäkohtien korjaaminen.

Kuten edellä on selvinnyt on isännän ja perheenjäsenten työarvon verotus, se epäkohta, joka pääasiassa aikaansaa nykyisen maatalouden verotuksen epäoikeudenmukaisuuden. Verolakien uudistusesityksen tullessa syksyllä eduskunnan käsiteltäväksi on laajoissa pienviljelijäpiireissä odotettu, että vihdoinkin saataisiin korjaus ainakin pahimpiin verotuksen maataloutta koskeviin epäkohtiin. Verolakikomitean mietinnössä, johon hallituksen esitys pääosiltaan rakentuu, ei näy merkkiäkään pyrkimyksestä keventää raskaan verotaakan, alla olevan pienviljelijäväestön kuormaa. Pikemminkin päinvastoin, sillä mietinnössä esitetään erikseen verotettavaksi se tulo, mikä on saatu sian-, siipikarjansekä eräiden muiden kotieläinten hoidosta, vaikka kotieläinten ravintona joudutaan käyttämään pientilojen peltojen tuotanto miltei kokonaisuudessaan.

Hallituspuolueiden hyvistä ohjelmista huolimatta saattaa käydä niin, että SKDLn eduskuntaryhmä yksinään joutuu kamppailemaan pienviljelijöiden verohelpotusten puolesta silloin, kun verolait ovat eduskunnan käsiteltävänä.

Tärkeimpänä korjattavana seikkana olisi pidettävä isännänveron poistamista nykyisessä muodossa ja verotuksen määräämistä tilan todellisen tuoton mukaan, joka taas perustuu pinta-alaan, maiden laatuun ja sijaintiin. Verotusta alentavina tekijöinä on luonnollisesti huomioitava isännän tai emännän puuttuminen, peltojen kivisyys tai muuten huono kunto, jne. Syrjäseutujen tie- ym. rasituksista olisi samaten annettava riittävä alennus.

Metsäverotus on nykyisellään myöskin suuromistajia suosiva. Suurempaan oikeudenmukaisuuteen päästäisiin, jos metsää verotettaisiin sen lisäkasvuksi arvioidun kuutiomäärän kantohintojen perusteella. Pienmetsänomistajat taas pitäisi vapauttaa kotitarvekäyttöönsä tarvitsemansa puumäärän osalta verosta.

Esitettyjen korjausten avulla pientilojen veromäärä laskisi nykyisestään huomattavasti, kun taas vastaavasti suurtilojen ja varsinkin suurmetsänomistajien veromäärä nousisi, maatalouden kokonaisveromäärän pysyessä suurin piirtein ennallaan.

Hallituspuolueet, sosialidemokraatit ja maalaisliitto unohtavat erään tärkeän seikan. He unohtavat, että veronuudistusta odottava pienviljelijäväestö on lukumäärältään valtavasti suurempi kuin, nykyisten vallanpitäjien suosion saaneiden suurmaanomistajien joukko. Vuoden 1951 maatalouslaskennan mukaan jakautuvat maamme maatilat eri suuruusluokkiin seuraavasti:

Peltopinta-ala	Tiloj. lukum.
2— 5 ha	99.022
5—10 ”	87.968
10—15 ”	38.687
15—25 ”	23.640
25—50 ”	9.929
50 ja yli	1.508
Yhteensä	260.754 til.

SKPn jäsenten on syytä tuntea tuo tilasto ja syytä tuntea myöskin maatalouden verotuksen epäkohdat. Kysymys ei koske ainoastaan maaseudun puoluetovereita, vaan se on yhtä tärkeä kaupunkien ja asutuskeskusten väestölle. Meidän maamme työväenluokan enemmistö on lähtöisin noista luvultaan, yli kahteensataantuhanteen nousevista pientiloista sekä tilastosta puuttuvista alle 2 hehtaarin mökeistä. Näiden kiinteiden siteiden vuoksi on maaseudun ja asutuskeskusten vähävaraisen väestön kanssakäyminen vilkasta. Tekemällä jatkuvasti ja väsymättä tunnetuksi pienviljelijäväestölle niin verotus- kuin muitakin maatalouden nykyisiä epäkohtia, tulee tuo väestönosa huomaamaan sitä kohtaan harjoitetun vääryyden. Kun se riittävän suurena joukkona sen huomaa, se myöskin vaatii korjausta oloihinsa, ja silloin korjaukset myöskin toteutetaan.

Merkkipäiviä lokakuussa

1. 1949 Kiinan kansallispäivä.

3. 1945 Perustettiin Maailman Ammattiyhdistysten Liitto (MAL).

4. 1915 Ensimmäinen kansainvälinen nuorisopäivä.

4. 1881 Otto Ville Kuusinen syntyi.

7. 1949 Saksan Demokraattinen Tasavalta perustettiin.

10. 1834 Aleksis Kivi syntyi.

14. 1920 Suomen ja Neuvostoliiton välillä allekirjoitettiin rauha.

15. 1944 Suomi—Neuvostoliitto-Seura perustettiin.

19. 1945 SKPn ensimmäinen julkinen puoluekokous alkoi.

28. 1918 Tshekkoslovakian kansallispäivä.

29. 1944 SKDL perustettiin.

30. 1905 Suurlakko Suomessa alkoi.

31. 1944 SKP sai toimintaoikeudet julkisena puolueena Suomessa.

SISÄLTÖ:

Suurten voittojen edustajakokous 465

I. Pomelov: Neuvostoliiton työväenluokka — johtava voima taistelussa kommunismin puolesta 470

Inkeri Lehtinen: Saksan kansan taistelu rauhan ja sosialismin puolesta 476

Kauko Heikkilä: Pohjoismaiden kansat taistelussa Norden-liikkeen edustamaa sotaista nationalismia vastaan 481

Erkki Kumpulainen: Työtätekevien "vapaus" suomalaisessa yhteiskunnassa 491

Eino Nevalainen: Palkkatyöläisten taloudellinen ja henkinen holhous teollisuuslaitosten sosiaalitoiminnan avulla II 496

Mauno Sillfors: Tehtävämme osuustoimintaliikkeessä 504

Propaganda- ja agitatiotyön kysymyksiä:

Saara Kontulainen: Puolueopiskelukauden alkaessa . 509

Niilo Nikkilä: Sanomalehden ja sen kirjeenvaihtajan tehtävistä 514

Katsauksia:

Kaino Haapanen: Maatalouden verotuksesta 523

Toimitus ja konttori: Helsinki, Kotkankatu 9. Puhelin: toimitussihteeri 493 204, konttori vaihde (Lehtitalo) 70 491, 779 214 (suora johto). Postisiirtotilin n:o 78 444.

Toimituskunta: Matti Janhunen (pää- ja vastaava toimittaja), Sulo Suvanto, Tuure Lehen, Heikki Kuusinen, Aili Mäkinen, Eino Nevalainen.

Tilaushinnat: kotimaassa 1/1 vsk. 600:—, 1/2 vsk. 300:—, 1/4 vsk. 150:—, Ruotsiin, Tanskaan, Norjaan ja Islantiin 1/1 vsk. 720:—, 1/2 vsk. 360:—, 1/4 vsk. 180:—, muualle ulkomaille 1/1 vsk. 900:—, 1/2 vsk. 450:—. Irtonumerot mk 60:—.

O/Y WALDHOF A/B SUOMI FINLAND

OSTAMME pyöreää puutavaraa ja ratapölkkyjä vientiä varten TARJOAMME työtilaisuuksia metsämiehille

OY WALDHOF AB

Helsinki, Mannerheimintie 9 A Puhelin 10 977 vaihde

PIIRIEDUSTAJAT:

Oy H. Bohnekamp Ab, piiriesimies Samuli Hietala, SOTKAMO, puh. 178.

Pino Oy, piiriesimies Antti Pursiainen, NURMES, Kirkkokatu 39, puh. 296.

Pohjolan Puutavaran Vienti Oy, piiriesimies Jukka Saarukka, KOKKOLA, Torikatu 49, puh. 2143.

ROVANIEMEN piiri, piiriesimies Boris Alexandrow, Rovaniemi, Korkalonkatu 18, puh. 3252.

JOENSUUN piiri, piiriesimies Frans Heikkilä, Joensuu, Niskakatu 9, puh. 3351.

JOROISTEN piiri, piiriesimies Joel Partikainen, Joroinen as., puh. 152.

KOUVOLAN piiri, piiriesimies Unto Vehkakoski, Kouvola, Keskikatu 3, A, 1, puh. 2651.

O/Y WALDHOF A/B SUOMI FINLAND